

MUSAŠI

Eidži Jošikawa

Musaši

Vyšlo také v tištěné verzi

Eidži Jošikawa

Musaši – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

MUSAŠI

Socha Musašihō v jeho rodišti

MUSAŠI

Eidži Jošikawa

Přeložil Martin Tírala

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2021
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 1990 Fumiko Jošikawa
Published by arrangement with Kodansha USA Publishing, LLC
Foto na frontispisu © 2004 Martin Tírala
All rights reserved.

Z japonského originálu *Mijamoto Musasi*
(vydaného nakladatelstvím Kódanša, 2003)
přeložil a doslov napsal © 2007, 2021 Martin Tírala
Redakce textu: Marek Fikar
Jazyková korektura: Ludmila Böhmová
Grafická úprava obálky: Robin Brichta

Druhé vydání v českém jazyce

ISBN tištěné knihy: 978-80-7595-511-1
ISBN ePUB: 978-80-7595-533-3
ISBN MOBI (Kindle): 978-80-7595-534-0
ISBN PDF: 978-80-7595-535-7

POZNÁMKY K PŘEKLADU

Překlad románu *Musaši (Mijamoto Musaši)* vychází z japonského originálu vydaného roku 2003 nakladatelstvím Kódanša v osmi svazcích jako součást sebraného díla spisovatele Eidžiho Jošikawy. Přihlédnuto bylo rovněž ke starším vydáním a k anglickému zkrácenému překladu. Stejně jako v anglickém překladu není použito vysvětlujících poznámek pod čarou. Mnoho skutečností, které nejsou známy běžnému českému čtenáři, bylo v textu vysvětleno samotným autorem, protože už v době vzniku románu byly mnohé reálie dávno zapomenuty a ani Japonci by se bez vysvětlení neobešli. To, co neosvětlil autor a šlo přiblížit několika slovy, jsem začlenil rovnou do příslušných vět.

Protože se děj románu odehrává na přelomu japonského středověku a předmoderního období, bylo nutné některé kulturní odlišnosti převést do našeho prostředí. V první řadě se jedná o měrné jednotky, čtenář není zatěžován zbytečnými cizími výrazy, vše bylo převedeno na metrický systém. Dalším specifikem je systém vyplácení služného. Samurajové dostávali od svých pánů, knížat (*daimjó*), roční přiděl rýže, který se odvíjel od zásluh a urozenosti příslušného vazala. Velikost služného se počítala v měrných jednotkách zvaných *koku*, které jsem převedl na litry. Jedno *koku* odpovídá zhruba sto osmdesáti litrům rýže.

Tituly a případné hodnosti byly přeloženy ve shodě s českou překladatelskou tradicí. Japonci se v dávných dobách vyhýbali oslovení jménem, místo toho často používali příslušné hodnosti. Jejich nadměrné užívání by mohlo vést k nedorozumění, jejich počet jsem tedy zredukoval a nahradil skutečnými jmény. Jména jsou uváděna dle japonského zvyku v pořadí jméno rodové a jméno osobní. Výjimkou jsou jména autora a několika dalších osob z doby po restauraci Meidži (1868). Ta jsou uvedena v pořadí příjmení a jméno osobní.

Českými překlady jsou opatřeny i všechny zbraně. Rozdíly v těchto zbraních jsou popsány samotným autorem. Kromě dlouhého a krátkého meče (*katana* a *wakizaši*) se jedná o dřevěný meč (*bokken*), dlouhý bitevní meč (*nodači*), kopí (*jari*), kůsu (*naginata*), trojzubec (*džitte*) a o srp s řetězem (*kusarigama*). Stejně tak jsou důsledně překládány termíny jako *rónin* (samuraj bez pána, potulný samuraj) a *ken no miči* (cesta meče).

Výrazy jako samuraj a gejša jsou ponechány v zažítých tvarech, i když správný český přepis by vyžadoval termíny samurai a geiša. Jinak tomu však je u slova „sake“, jehož dosavadní přepis „saké“ neodpovídá české výslovnosti, ale francouzštině, odkud byl k nám přejat. (Z fonetického hlediska japonština rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky stejně jako čeština.)

Čínské výrazy a jména jsou uváděny v českém přepisu, u názvů literárních a filosofických děl jsou uváděny pouze české překlady. Veškeré překlady z pojaponštěné klasické čínštiny jsou mé vlastní, to samé platí i u buddhistických sůter a japonských

básní. Jména buddhů a bódhisattvů jsou zachována v japonštině, protože se během dlouhých let stala už součástí japonské kultury, např. bódhisattva Kannon (Avalókitéšvara), původně zobrazovaný v mužské podobě, se ještě v Číně transformoval do ženské podoby a v Japonsku je už znám jen jako bohyně milosrdenství Kannon.

Tento překlad vznikl několik let a nelze opomenout píli těch, kteří každý svým dílem přispěli k jeho dokončení. Poděkování patří panu Markovi Fikarovi za vynikající revizi textu, Karolíně Špičkové z nakladatelství BB art za trpělivost, Lukášovi Havlíčkovi za kontrolu čínských jmen a v neposlední řadě Janu Adamčákovi, Ireně Bartákové, Janu Hajnému, Markétě Hánové, Anně Krivánkové, Jiřímu Tesařovi a Haně Zobalové, kteří mi s překladem tolik pomohli.

Martin Tirala

KNIHA ZEMĚ

Rolníčka

1

– K čemu jen všechny ty obrovské změny světa povedou?

Všechno lidské konání je jak listí unášené podzimním větrem. Nic už nemá smysl.

Takové myšlenky se Takezóovi honily hlavou.

Okolo něj samé mrtvolky, ležel tam bezvládně jako jedna z nich a přemítal.

„I když se zkusím pohnout, nebude to k ničemu.“

Ve skutečnosti však na to, aby se pohnul, neměl dost sil. Takezó si to nejspíš ani neuvědomoval, ale v těle mu vězelo několik zbloudilých kulek.

Včera večer – přesněji řečeno čtrnáctého dne devátého měsíce pátého roku éry Keičó (1600) od půlnoci do svítání – a ani dnes krátce po poledni se těžká mračna nad Sekigaharou nechtěla rozplynout, z oblohy se nadále valil prudký déšť. Bělostné kapky z černých mraků nad hřebeny hor Ibuki a Mino s šuměním omývaly stopy po lité bitvě.

Ten samý déšť dopadal na Takezóovu tvář i na tváře mrtvol ležících vedle něj. Takezó otevřel pusku jako kapr a polykal kapky, které mu stékaly ze špičky nosu na jazyk.

– Poslední doušky vody.

Hlava mu zcepeněla, vše vnímal jen zastřeně.

V této bitvě prohráli naši spojenci. K naprostému zvratu došlo, když střední rada Kingo Hideaki přešel na stranu nepřítele a své kopí spolu s Východní armádou obrátil proti spojencům, tedy jednotkám Išidy Micunariho, Ukity, Šimazua a Konišiho. O tom, kdo bude vládcem Japonska, se rozhodlo během necelé půldne. Zároveň tak statisíce lidí ztratily víru v budoucnost, během krátké doby byl na bitevním poli zpečetěn osud mnoha pokolení.

„I můj...“ pomyslel si Takezó. Zničehonic měl před očima obraz své sestry, kterou zanechal v rodné vsi, obraz starců i ostatních vesničanů. Nebylo mu z toho však vůbec smutno. Zapochoyboval, zda toto má být skutečně jeho smrt. V tu chvíli si ale všiml, že jedna z mrtvol ležících asi deset kroků od něj náhle zvedla hlavu.

„Takezó!“ zavolala na něj. Poulila oči, jako by se probudila z kómatu.

Byl to jeho kamarád Matahači, se kterým vyzbrojen jen kopím uprchnul z vesnice. Přidali se k armádě stejného pána a stejně tak oba plni mladistvého elánu přišli bojovat na toto bitevní pole.

Matahačimu i Takezóovi bylo sedmnáct let.

„To jsi ty, Matahači?“ odpověděl mu.

Za hukotu deště pak zazněla otázka: „Žiješ, Takezó?“

Takezó ze všech sil zaburácel: „Jasně že žiju, mám snad bejt mrtvej? Matahači, ne že chcípneš! Jako bídnej pes!“

„Umírám, nebo co?“

Matahači se mezitím k svému příteli rychle připlazil. Uchopil Takezóa za ruku a nečekaně ho vybědl: „Utečeme!“

Takezō ji z jeho sevření vyškubl a napomenul jej: „Dělej mrtvýho, dělej mrtvýho! Je to ještě nebezpečný!“

Nestačil to ani dokončit a země, na které spočívaly jejich hlavy, už začala hučet jak rozpálená pec. Šik jezdců na černých koních se s válečným pokřikem prodíral prostředkem pláně Sekigahara a uháněl směrem k nim.

Když Matahači spatřil jejich zástavy, zvolal: „Vidíš je? To je oddíl Fukušimy,“ a chystal se na ně zaútočit. Takezō ho ale chytil za kotník a přitáhl k sobě.

„Hlupáku, chceš bejt mrtvej?“

– Pak to přišlo.

Zablácené nohy nesčíslného množství koní se hnaly vpřed jak tkalcovský stav, v sedlech byli nepřátelští jezdci ve zbroji, nad hlavami mávali meči a kúсами a jeden za druhým se v dlouhých skocích řítily přes jejich hlavy.

Matahači ležel pevně přitisknut na zemi, ale Takezō otevřel své velké oči a pozoroval statná břicha oné dlouhé řady zvířat.

2

Vypadá to, že liják, který se spustil před dvěma dny, byl rozlučkou s podzimními bouřkami. Dnes večer sedmnáctého dne devátého měsíce nebyl na obloze ani mráček a při pohledu na ni shlížel na člověka jen hrůzostrašný měsíc.

„Můžeš chodit?“

Ruku svého přítele si Takezō ovinul kolem krku a při chůzi jej podpíral, jako by ho nesl na zádech. Jeho nepravidelný dech, který cítil poblíž svého ucha, mu dělal neustále starosti.

„Zvládneš to? Musíš vydržet!“ opakoval několikrát.

„Zvládnul!“

Matahači dělal, jako by mu nic nebylo, ale jeho tvář byla bledší než měsíc na obloze.

Dvě noci se skrývali v močálu pod horou Ibuki. Ze syrových kaštanů a trávy, kterou jedli, bolelo Takezōa břicho a Matahači měl pro změnu strašný průjem. Samozřejmě, ti, kteří byli na straně Tokugawů, nepolevili ani po vítězné bitvě, určitě všude pátrali po zbytcích vojsk Išidy, Ukity a Konišiho rozdrcených u Sekigahary. Oběma bylo jasné, že jejich pokus dovléci se dnes v noci do vesnice je riskantní. Ale na Matahačim bylo vidět, že trpí bolestmi. „Klidně si mě zajměte,“ viselo mu na rtech. Pokud by tam zůstali jen tak sedět, nakonec by je nejspíš stejně chytili, Takezō se proto rozhodl jít dál. S Matahačim na zádech se vydal směrem k místu zvanému Taruinošuku.

Matahači začal konečně hýbat nohama, v ruce svíral kopí, které mu sloužilo jako hůl.

„Nezlob se, Takezō. Je mi to líto,“ opakoval pateticky několikrát za sebou na rameni svého přítele.

„Co to povídáš?“ odvětil Takezō. Po chvilce pokračoval: „To bych spíš měl říkat já. Když střední rada Ukita a Išida Micunari začali válku, ze začátku mě to ohromně vzpružilo. Šinmen Iga Mori, kterýmu dříve sloužili moji předkové, byl vazalem Ukity, chtěl jsem toho teda využít, a i když jsem jen synem venkovského samuraje, věřil jsem tomu, že když se sem vydám s kopím v ruce, získám, až se přidám k jeho vojsku, samurajskou hodnost stejně jako moji předkové. Měl jsem sen, že když se

mi v týhle bitvě podaří ukořistit hlavu nějakýho generála, budu se moct v naší vesnici hrdě postavit před všechny, kteří mě mají jen za lumpa, a překvapit dokonce i svého otce Munisaie, i když je dávno po smrti.“

„Já přece... Já přece taky!“ přikyvoval Matahači.

„No... A když jsem přišel za tebou, svým starým kamarádem, abych se tě zeptal, zda půjdeš taky, vyhubovala mi tvoje máma, co si to vůbec dovoluju. A potom tvoje snoubenka Ocú z chrámu Šippódži i moje sestra, obě se mě snažily s pláčem zastavit, že mám zůstat synem venkovskýho samuraje... Má to svou logiku, já i ty jsme přece jedinými dědici.“

„Hm...“

„Nebrali jsme ohledy na to, co nám ženy a starší radili, bezhlavě jsme od nich utekli. Ze začátku to šlo, když jsme ale došli do Šinmenova tábora, řekl, že hned na místě ze mne samuraje udělat nemůže. Bývalé služby mého otce mi v ničem nepomohly. Tvrdohlavě jsem trval na tom, že budu klidně i pěšákem, jen když se budu moct přidat. Když jsme se pak vydali na bojiště, používali nás pořád jako obyčejný slídily, nebo nás nutili pracovat na přípravě cest. Spíš než kopím jsme neustále máchali srpem a sekali travu. Nenaskytla se nám příležitost utnout hlavu ani žádnýmu samurajovi, natožpak generálovi. A teď jsme tady, jestli tu zdechneš jak pravišej pes, co asi budu říkat Ocú a tvojí mámě?“

„Kdo, prosím tě, tvrdí, že za všechno můžeš jen ty? Prohráli jsme, je to náš osud, všechno je vzhůru nohama. Jestli bych měl někoho vinit, tak je to ten zrádce Kingo Hideaki, toho přímo nenávídím.“

3

Po nějaké době došli na okraj zarostlé pláně. Kam až oko dohlédlo, všude jen zvalená tráva a stopy po bouři. Nebyla vidět žádná světla, žádná stavení. Určitě netoužili přijít na tak opuštěné místo.

„Kde to jako jsme?“

Ještě jednou si prohlédli, kam to vlastně přišli.

„Moc jsme žvanili, a tak jsme nakonec zabloudili,“ stěžoval si Takezó.

„Není tamhle řeka Kuze?“ zeptal se na jeho rameni Matahači.

„Pak teda předevcírem v těchhle místech proběhla zběsilá bitva mezi Ukitou a Fukušimou z Východní armády a mezi Kobajakawou a nepřátelskými vojsky Iiho a Hondy.“

„Myslíš?... Taky jsem tudy musel běžet, ale na nic se nepamatuju.“

„Dívej, támhle!“ ukazoval prstem Takezó.

Na bouři poničené trávě a v bělostném proudu řeky, všude se válely mrtvoly nepřátel i spojenců zabitých během bitvy před dvěma dny, nikdo se je zatím nepokusil odklidit. Hlavy zabořené v trávě, záda ponořená v proudu říčky, zakleslí do koní, přivaly deště z nich během dvou dnů omyly stopy krve, ale v měsíčním světle měla jejich kůže mdlou barvu jak tělo leklé ryby. Vidět toto všechno po nedávno prožité bitvě bylo i pro ně tvrdé sousto.

„...Slyšíš ten nářek hmyzu?“ povzdechl si ztěžka na Takezóově rameni nemocný Matahači. Své slzy neronili jen cikády a cvrčci, stékal i z Matahačiho očí.

„Takezó, jestli umřu, postaráš se mi o Ocu z Šippódži?“

„Neříkej hlouposti... Co tě to najednou napadlo?“

„Možná umřu.“

„Nebuď takovej měkkota. – Je to snad k něčemu dobrý?“

„O mámu se už někdo z rodiny postará. Ale Ocu je úplně sama. Ještě jako nemluvně ji v chrámu nechal jeden samuraj na cestách, co tam jednou přespál. Chudák holka. Takezó, myslím to vážně, jestli umřu, tak to pro mě musíš udělat.“

„Už jsi někdy slyšel, že by někdo umřel kvůli obyčejnému průjmu? Vzchop se.“ Povzbudivě pak: „Vydrž ještě chvíli, nevzdávej to. Až najdeme nějaký statek, seženu pro tebe lék, a pak se v klidu vyspíš.“

Cesta od Sekigahary k Fuwě je lemována domky a usedlostmi. Takezó tedy opatrně pokračoval v chůzi.

Po nějaké době uviděli hromadu mrtvol, které byly původně nejspíše celou vojenskou jednotkou. Zní to možná kruté, ale kdykoli teď spatřili nějakou mrtvolu, nepocítili ani špetku lítosti. Přestože byli už takhle otrlí, Takezó se něčeho lekl a i Matahačimu se podlomila kolena.

„Co to...“ vykřikl slabě Takezó.

Mezi mrtvolami se něco s hbitostí zajíce pohybovalo a krčilo. Měsíc svítil, jako by byl bílý den. Když se podíval pořádně, viděl zřetelně shrbená záda nějaké postavy.

– Lapka?

To jej napadlo jako první, ale pak zjistil, že je to asi tak třináctiletá holka, ušmudlaná, ale kolem pasu měla úzký pás ze zlaceného brokátu a na sobě kimono s vykrajovanými rukávy. – Ta samá holka podezřívavě civěla směrem k nim, panenky jí tékaly rychle z mrtvolu na mrtvolu jako kočce.

4

I když bylo po bitvě, v těchto místech i na okolních stráních pátrali po zbytcích vojsk bojovníci s nabroušenými kopími a vytasenými meči. Všude kolem se válely mrtvolu, bitevní pole čpělo pekelným zápachem. Proč se mladičká dívka skrývá za měsíčné noci úplně sama mezi nespočtem mrtvol? A co vůbec provádí?

„.....?“

Takezó a Matahači nebyli schopni procitnout z údivu, zadržovali dech a chvíli děvče pozorovali. Takezó pak zničehonic zahlomozil: „Ty jedna...!“

V jejích kulatých panenkách se jasně zrcadlilo překvapení a vše nasvědčovalo tomu, že se dá na útěk.

„Nemusíš utíkat. No tak, chci se jen na něco zeptat.“

Okamžitě se za ní vyřítel, ale bylo pozdě. Děvče bylo neuvěřitelně rychlé. Na nic se neohlíželo, utíkalo honem pryč. Rolnička, kterou mělo nejspíš připevněnou k pásu nebo rukávu, vydávala během jeho úprku příjemný zvonivý zvuk. Oběma zůstal znít po nějakou dobu v uších.

„Co to bylo?“

Takezó se nepřítomně díval na mlžný opar noci.

„Nebyl to nějaký přízrak?“ otrásl se Matahači.

„Nesmysl,“ zasmál se Takezó, a vzápětí dodal: „Zmizela za tamhletěmi kopci.“

Vypadá to, že poblíž bude nějaká osada. Neměli jsme ji vystrašit, a raději se rovnou zeptat.“

Když vylezli až na vrchol kopce, uviděli konečně světlo lidského obydlí. Na jih od hřebenu hory Fuwa se táhly mokřiny. Od chvíle, kdy spatřili ono světlo, ušli něco přes tisíc metrů, a pak zjistili, že to nebyl obyčejný dům, ale velké stavení obehnané hliněnou zídou a před vchodem stála starobylá brána. Brána sestávala ze ztrouchnivělých sloupů a vrata úplně postrádala. Když jí prošli, spatřili mezi bujným porostem zavřený vchod do obytné budovy.

„Prosím vás,“ zaklepal Takezō zlehka na dveře. „Omlouváme se, že jsme vás přepadli takhle v noci, ale máme na vás prosbu. Chtěl bych jen zachránit život jednoho nemocného člověka, nebudeme vám na obtíž.“

– Delší dobu se nikdo neozýval. Vypadalo to, že uvnitř se někdo o něčem radí s děvčetem, které předtím spatřili. Brzy byl za dveřmi slyšet nějaký zvuk. Oba čekali, že jim někdo otevře, ale nestalo se tak.

„Vy jste poraženci od Sekigahary, že jo?“ řekl někdo rázně.

Byl to hlas toho děvčete.

„Přesně tak, jsme pěšáci Šinmena Igy Moriho a patříme k armádě pána Ukity.“

„Nemůžeme vám pomoci. Když sem pustíme někoho z poražených, staneme se taky zločinci. Říkáte, že nám nebudete na obtíž, ale potíže z toho budeme mít jen my.“

„Aha. Tak... to máme teda smůlu.“

„Jděte, prosím, jinam.“

„Odejde, ale můj přítel trpí hroznými průjmy. Asi vás tím obtěžuji, ale nemohli byste nám pro nemocného dát na cestu nějaký lék?“

„Nějaký lék...“

Vypadalo to, že chvíli přemýšlí, a pak byly se zvoněním rolničky slyšet její kroky, jak šla do zadní části domu, nejspíš aby se zeptala, co má dělat.

Nato se ve vedlejší okně objevila něčí tvář. Byla to pravděpodobně paní domu, která už delší dobu okukovala, co se venku děje. Poprvé na ně promluvila.

„Akemi, otevři jim. Stejně mezi poraženými to jsou jen malé ryby, nikdo po nich pátrat nebude. Nemáme se čeho bát, klidně je tu můžeme nechat přespát.“

5

Matahači si jako lék vzal prášek z magnoliového uhlí, nasýtil se pažitkovou kaší a mohl klidně ležet. Takezō si pálenkou důkladně vymýval ránu, kterou mu ve stehnu provrtala kulka z pušky. Byli ukryti v kůlně na dříví a stravy se jim dostávalo každý den.

„Jakou má asi tahle rodina živnost?“ zeptal se Takezō.

„To je přece jedno. Že nás tu takhle ukryly, to je, jako by se nás ujal sám Buddha uprostřed pekla,“ liboval si Matahači.

„Panímáma je ještě mladá, je s podivem, že v týhle horský víscé dokáže žít sama s nedospělou holkou.“

„Nepodobá se ta holka trochu Ocū z Šippódži?“

„Jo, je roztomilá... Proč se ale holka jako obrázek procházela vprostřed noci na bitevním poli mezi mrtvolama, z kterých ani nám nebylo nejlíp? To nepochopím.“

„Bacha, rolnička.“
 S nastraženými ušima: „Nejspíš už ji tu máme, tu Akemi.“
 Bylo slyšet, jak se před kůlnou zastavily kroky. Byla to určitě ona. Zlehka zaklepala na dveře jako datel.
 „Matahači, Takezó!“
 „Kdo je to?“ ujišťoval se Takezó.
 „To jsem já. Přinesla jsem vám kaši.“
 „Děkujeme.“
 Takezó se zvedl z matrace a šel jí otevřít. Akemi jim na tácku nosila léky a jídlo.
 „Je vám už lépe?“
 „Díky téhle skvělé péči se už oba cítíme dobře.“
 „Mám vám od mamky vyřídit tohle: I když se už budete cítit líp, nemluvte moc nahlas a nesnažte se ukazovat venku.“
 „Máte s námi vážně moc starostí.“
 „Ještě se nepodařilo chytit Išidu Micunariho, Ukitu Hideakiho a další velitele, kteří unikli ze Sekigahary, proto tady v okolí přísně pátrají hlídky.“
 „Neříkej.“
 „Jste sice jen obyčejní vojáci, ale kdyby se přišlo na to, že vás tu schováváme, nejspíš by nás taky zatkli.“
 „Chápu.“
 „Tak dobrou noc, uvidíme se zítra,“ usmála se a chystala se odejít, když na ni Matahači zavolal: „Akemi, nezůstaneš tady ještě chvíli?“
 „Ne!“
 „Proč?“
 „Máma by mě hubovala.“
 „Chtěl jsem se jen zeptat, kolik ti je?“
 „Patnáct.“
 „Patnáct? Takový škvvrně.“
 „Nech si toho.“
 „A co tatínek?“
 „Už nežije.“
 „Čím se teda živíte?“
 „S čím obchodujeme?“
 „Jo.“
 „Připravujeme moxy.“
 „No jasně, moxy z týhle oblasti jsou přece známý.“
 „Na jaře posekáme pelyněk na hoře Ibuki, v létě ho vysušíme, přes podzim a zimu z něj vyrobíme moxy, a pak je prodáváme na trhu v Taruinošuku.“
 „Aha... Moxy tedy umí připravovat i ženy.“
 „Jen o tohle ti šlo? Proč se ptáš?“
 „Ne, ještě něco... Akemi.“
 „Co?“
 „Ten večer... Když jsme sem poprvé přišli... Procházeli jsme plání několik dní

po bitvě, všude se válely samé mrtvoly. Cos tam vlastně tenkrát dělala? Tohle bych moc rád věděl.“

„O ničem nevím,“ zavřela Akemi s bouchnutím dveře a utíkala i se svou rolničkou na rukávu pryč do hlavního stavení.

Jedovaté houby

1

Takezó byl na svou dobu vysoký, měřil víc než sto sedmdesát centimetrů a statný byl jak závodní hřebec. Krk i paže měl dlouhé, rudé rty a nízce posazené obočí. Obě obočí byla neúměrně dlouhá, dosahovala daleko za linie jeho očí.

– Dítě hojnosti.

V jeho rodné vesnici Mijamoto mu tak říkali všichni, kdo ho spatřili ještě jako chlapce. Velikostí se od všech lišil – nosem, očima, rukama i nohama –, říkali proto o něm, že je plodem neobvykle úrodného roku.

Matahači patřil také mezi „dítě hojnosti“. Avšak byl o něco menší než on a spíš baculatější. Měl širokou hrud', zakulacenou tvář a během řeči často koulel svýma velkýma očima.

Matahači nakoukl do kůlny a šeptal: „Ty, Takezó, ta mladá vdova se každé večer pudruje a maluje.“

Z obou číselo mládí. V době, kdy se Takezóova rána konečně zahojila, byl už Matahači v dusné temnotě kůlny neklidný jak cvrček v klicce.

Vlichotil se k ohništi v obytné budově, vdově Okó i její dceři Akemi vyprávěl humorné historky, flirtoval s nimi, rozesmával je, sám se také za břicho popadal. Po velmi krátké době se Matahači v kůlně skoro ani neukázal.

– Přibývaly i noci, kdy v kůlně ani nespál.

Čas od času s dechem páchnoucím po alkoholu říkal: „Měl bys tam jít se mnou, Takezó,“ a snažil se ho vytáhnout ven.

Ten ho zprvu napomínal: „Blázne, nejsme snad teď zběhové?“ Nebo mu odsekával: „Nesnáším alkohol.“ Nakonec se ale i on přemožen nudou zeptal: „Vážně nic nehrozí?“

Vyšel z kůlny, po dvaceti dnech spatřil modrou oblohu a se zívnutím se protáhl.

„Matahači, neměli bychom tu už překážet, nevrátíme se už pomalu domů?“ řekl Takezó.

„Taky si to myslím, ale cesta do Ise i do Kjóta je přísně střežená. Vdova i její dcera tvrdí, že bychom se tu raději měli schovat až do prvních sněhů...“

„Pokud budeme jako ty popíjet sake u ohniště, tak asi moc dlouho v utajení nezůstaneme.“

„Co to povídáš? Poslední, koho ještě nechytily, je střední rada Ukita, nedávno sem přišli pátrat tokugawští samurajové. No a pozdravit se s nima a vyprovodit je jsem šel já. Než se v koutě kůlny pořád strachovat z každého zvuku, který uslyšíme, bude mnohem bezpečnější dělat to jak já.“

„Nevím, přijde mi to ale divný.“

Takezó si říkal, že je to prostě jeho způsob uvažování, nakonec však s ním souhlasil a přestěhoval se s ním do hlavní budovy.

Vypadalo to, že vdova Okó má radost, že je v domě veselo, a nic nenaznačovalo, že jsou na obtíž.

„Matahači, Takezó, bylo by hezké, kdyby se někdo z vás oženil s Akemi a zůstal tady s náma,“ říkala a bavila se tím, jak jsou z toho oba nezkušení mladíci zmatení.

2

Hora hned za domem byla porostlá borovicemi. Akemi pátrala u kořenů borovic s košíkem na předloktí, a když zavětrila vůni hříbků, volala nevinným hláskem: „Tady! Tady jsou! Pojd' sem!“

Pod borovicí, která stála opodál, si dřepnul Takezó také s košíkem: „Tady jsou taky.“

Obě postavy omývaly paprsky podzimního slunce, které se dostaly skrze koruny okolních jehličnanů.

„Tak kdo jich má víc?“

„Určitě já,“ chvástal se Takezó.

Akemi vložila ruku do jeho košíku a se slovy: „Kdepak! To by nešlo! Tohle je holubinka, tohle muchomůrka a tohle je taky jedovatá houba,“ odmítavě vyhazovala jednu houbu za druhou. „Já jich mám mnohem víc,“ chlubila se.

„Bude se stmívat... Nevrátíme se už?“

„To proto, že jsi prohrál,“ škádčila jej Akemi. Zničehonic se jak vyplašený bažant rozběhla dolů z kopce. Náhle však zbledla a zarazila se.

Uprostřed zalesněného svahu si to ztěžka rázoval cizí muž. Svými očima zíral směrem k nim. Vypadal jako primitiv a působil agresivním dojmem. Měl hustě zarostlé obočí, tlusté, nahoru vypučené rty, v ruce velikánský meč, na sobě kroužkové brnění a kůži z divokého zvířete.

„Akemi,“ obořil se na ni.

Došel až těsně k ní a s hlasitým smíchem na ni cenil své žluté zuby. Avšak Akemi byla bledá jak stěna.

„Je matka doma?“

„Ano,“ odpověděla.

„Až se vrátíš domů, tak jí vyříd', že moc dobře vím, jak za mýma žádama hromadí majetek. Brzy si přijdu vybrat svůj podíl.“

„.....“

„Myslíte si, že o ničem nevím. Když se vám podaří něco prodat, tak se o tom brzy doslechnu. Ty taky chodíš každé večer na Sekigaharu, ne?“

„To není pravda.“

„Každopádně to svý matce vyříd'! Jestli na mě budete zkoušet nějaký triky, tak vás odsud vyženu. – Jasný?“ zíral na ni, a pak své tělo, které bylo pravděpodobně i pro něj příliš těžké, sunul pomalým krokem dolů k mokřinám.

„Co to bylo zač?“ zeptal se jí soucitně Takezó a vyprovázel ho až do konce svým pohledem. Akemi mu s dozrívajícím strachem na rtech potichu odvětila:

„To byl Cudžikaze z vesnice Fuwa.“

„Lapka?“

„Ano.“

„Co tě tak vystrašilo?“

„.....“

„Nikomu o tom nepovím. – Nechceš o tom říct ani mně?“

Zpočátku se zdálo, že je zmatená, zda mu to má říct, ale nakonec se znenadání přitiskla na Takezóovu hrud.

„Nikomu o tom ale nesmíš říct.“

„Dobře.“

„Pořád ještě nevíš, co jsem tenkrát v noci dělala na Sekigahaře?“

„...Nevím.“

„Kradla jsem tam.“

„Cože?“

„Šla jsem na bojiště, abych mrtvý samuraje obrala o všechno, co se dá zpeněžit – meče, spony, váčky s vonnými esencemi, prostě cokoli. Mám z toho hrůzu, ale jíst přece musíme. A kdybych řekla, že to nebudu dělat, máma by mi hrozně vynadala.“

3

Slunce bylo ještě vysoko nad jejich hlavami.

Takezó si po vzoru Akemi sedl do trávy. Mezi větvemi borovic prosvítal výhled na osamělé stavení u mokřiny Ibuki dole pod kopcem.

„Takže to, že trháte v mokřinách pelyněk a živíte se výrobou moxy, byla jedna velká lež?“

„Jo. Moje máma je totiž zvyklá na ohromnej luxus. Sbíráním pelyňku bychom se asi neuživily.“

„Takhle je to teda?“

„Dokud byl tatínek naživu, byl náš dům nejvlivnější v celém okolí Ibuki a měli jsme i spousty služebnictva.“

„Tvůj táta byl obchodník?“

„Vůdce tlupy lapků,“ řekla Akemi s pyšným výrazem v očích. „Jenomže tenhle Cudžikaze Tenma, co tu před chvilkou stál, ho prej zavraždil... Všichni říkají, že to byl on.“

„Cože? Zavraždil?“

Tiše přitakala a nečekaně začala ronit slzy. Na svých patnáct let měla drobnou postavu a i způsob jejího vyjadřování byl dětinský. Občas jednala až příliš moc zbrkle, tak k ní hned nepojal soucit, ale když uviděl, jak jí zpod dlouhých hustých řas kapou slzy, bylo mu jí najednou líto, že by ji snad vzal i do náruče.

Běžného vzdělání se však téhle holce asi zatím nedostalo. Věřila, že řemeslo takového lapky, které znala od svého otce, je bohubílou činností. To, že je pro obživu správné udělat cokoli, i to, čeho by se štilil dokonce i prachspřstý zloděj, ji nepochybně naučila její matka.

Během dlouhotrvajících válek se pro zlotřilé povaleče, kterým nesešlo na životě, stalo loupežnictví jedinečným zdrojem obživy. Ani obyčejní lidé se nad tím nepozastavovali. Lenní pánové je během vleklých válek také využívali. Nechávali je zakládat požáry na nepřátelských územích, používali je k šíření lživých pomluv,

podporovali je v krádežích koní protivníka. Když si jejich služby zrovna nikdo nechtěl koupit, okrádali po skončené bitvě mrtvé, odírali poražené, doručovali useknuté hlavy, zaobírali se spoustou činností. Když už k nějaké bitvě došlo, dokázali z toho žít po dobu šesti měsíců, někdy i celý rok.

Dokonce i poctiví rolníci a dřevorubci, když se nemohli kvůli vleklému válčení v blízkosti svých usedlostí věnovat své práci, poznali velmi záhy, jak výnosné je „sesbírat drobky“ po skončené bitvě.

Opravdoví lapkové si proto svá území přísně střežili. Pokud se na nich pokusil těžit někdo nepovolaný, stihl ho přísný trest. Své nároky dávali najevo tím nejukrutnějším způsobem.

„Co budeme dělat?“ otrásla se strachem Akemi. „Cudžikazeho pochopové k nám určitě přijdou... A jestli přijdou...“

„Neboj, jestli přijdou, tak si s nima popovídám,“ ujišťoval ji Takezó.

Když scházeli dolů po stráni, začalo se v mokřinách už pomalu stmívat a nažloutlý dým z jejich osamělého domu, jenž dával tušit, že někdo zrovna připravuje večerní lázeň, se táhl při zemi nad vysokou trávou. Okó právě dokončila své každodenní líčení a stála u zadní branky. Když konečně zahlédla vracející se postavy Akemi a Takezóa, spustila: „Akemi..., kde se touláš takhle pozdě!“

Její hlas i oči působily nezvykle přísným dojmem. Takezó to nebral příliš na vědomí, ale na dceru její slova platila. Studem zčervenala, oddělila se od něj a uháněla napřed.

4

Když se Okó následujícího dne od Akemi dozvěděla o setkání s Cudžikazem, začala být velmi neklidná a vynadala jí: „Proč jsi mi o tom neřekla rovnou?“

Vytahala z truhel, zásuvek a sousední komory vše, co se dalo, a snesla to na jednu hromadu.

„Matahači, Takezó, pomozte mi to schovat do skřípky nad stropem,“ pobízela je Okó.

„Můžeme,“ řekl Matahači, když vyšplhal nahoru.

Takezó si vylezl na stoličku a podával Matahačimu všechno, co mu zespod Okó posílala.

Kdyby mu Akemi včera všechno neřekla, nevěděl by dnes asi, co si o tom má myslet. Své pochybné živnosti se ty dvě sice nevěnovaly zas tak moc krátce, ale dokázaly nahromadit neuvěřitelné množství předmětů: krátké meče, hroty kopí, chrániče předloktí, dále pak horní část prilbice, malou přenosnou svatýňku, růžence, vlajkovou žerd' a z větších věcí to bylo třeba nádherné, perlami, zlatem a stříbrem zdobené koňské sedlo.

„Je to všechno?“ vystrčil seshora hlavu Matahači.

„Ještě tohle,“ řekla Okó a posílala mu po Takezóovi metr dvacet dlouhý dřevěný meč z černého dubu, který zůstal dole jako poslední. Když si jej Takezó potěžkal a zjistil, jak je pevný a skvěle vyřezaný, nechtěl se s ním už rozloučit.

„Nemohl bych si ho nechat?“ zeptal se Okó.

„Líbí se ti?“

„Hm.“

„.....“

Neřekla, že mu ho dá, ale svým úsměvem dala najevo, že si s ním samozřejmě může dělat, co chce. Když pak slezl dolů Matahači, byla na něm vidět ohromná závist. Okó se tomu smála: „No tak, snad by ses nezlobil,“ věnovala mu kožený váček na peníze zdobený acháty, ale velkou radost z toho neměl.

K večeru se vdova uvyklá zvykům vyšší společnosti stejně jako každý den vykoupala, naličila a před spaním si dopřávala trochy sake. Nedělala to tak sama, k témuž nutila i Akemi, měla ráda okázalost a toužila být věčně mladá.

„Tak, a všichni,“ pobízela všechny u ohniště. Nalila Matahačimu a Takezóovi vnutila také jeden šálek. Ten jej odmítal, ale Okó jej chytila za zápěstí a se slovy: „Co to jsi za chlapa, když nedokážeš vypít trochu sake, já tě to naučím,“ prosazovala svou proti jeho vůli.

Matahači ji s nejistým a zachmuřeným obličejem chvílemi upřeně pozoroval. Okó si to dobře uvědomovala, položila Takezóovi svou ruku na koleno a začala svůdným hlasem prozpěvovat píseň, která byla poslední dobou populární.

„Tahle písnička je o tom, co cítím. – Rozumíš mi, Takezó?“ říkala mu pak.

Nebírala ohledy na Akemi, která již odvracela zrak, vnímala moc dobře rozpaky jednoho a žárlivost druhého mladíka.

Matahači to již nemohl vydržet a předstíral, že se nudí: „Takezó, nevyrazíme už?“

„A kam, Matahači?“ zeptala se Okó.

„V Mijamotu, naši rodný vsi, na mě čeká moje matka a taky snoubenka.“

„Ach tak, to je mi líto, že jsem tě celou dobu zdržovala. – Pokud na tebe čekají, tak si jdi sám napřed. Držet tě tu nebudu.“

5

Když jej držel pevně v rukou a pak protáhl mezi prsty, zaplavil ho neobyčejně příjemný pocit z vyváženosti jeho délky a prohnutí. Takezó se dřevěného meče z černého dubu, který dostal od Okó, nevzdal ani na okamžik.

Objímal ho i večer ve spánku. Když si chladivý meč přiložil ke tváři, cítil, jak se mu do žil vrací bouřlivá krev, kterou zdědil po svém otci Munisaiovi během tvrdých tréninků na studených prknech podlahy.

Jeho otec byl nesmírně přísný člověk. Lásku mu projevovala jen jeho matka, s níž se musel rozloučit už v raném dětství. Otec se s ním nikdy nemazlil, cítil z něj pouze chlad a strach. Když mu bylo devět, utekl z domu, aby se dostal za svou matkou do Harimy. Běžel za ní, aby se mu od ní dostalo vlídného slova a pohlázení na duši.

„Tys ale vyrostl,“ myslel si, že mu řekne.

Nevěděl ale, za jakých okolností se s ní otec rozešel, a že se v provincii Harima provdala za jistého samuraje ze Sajo a měla s ním už dvě děti.

Dodnes si Takezó vybavoval, jak jej v opuštěné svatyni s pláčem tajně objala a se sepjatýma rukama mu říkala: „Musíš se vrátit ke svému otci...“

Chvilí nato dorazil jeden z otcových mužů, přivízel ho na holý koňský hřbet a odvezl z Harimy zpět do vsi Mijamoto v provincii Mimasaka. Otec se strašně zlobil.

„Nevděčníku, nevděčníku,“ dával mu holí jednu ránu za druhou. Také tento moment se mu vryl hluboce do jeho dětské mysli.

„Ještě jednou se za matkou vypravíš, a nebudu se k tobě znát.“

Brzy poté se Takezó doslechl, že jeho matka onemocněla a umřela. Od té doby se ze zasmušilého chlapce náhle stal nezkrotný rváč. Umlčel dokonce i svého otce Munisaie. Když se ho chystal ve vzteku napadnout trojzubcem, postavil se mu Takezó s holí v ruce. Žádný syčák ze vsi si před ním nemohl být jistý, jediný, kdo se mu vyrovnal, byl Matahači, také syn venkovského samuraje.

Ve dvanácti se svou výškou příliš nelišil od dospělých. Jednoho roku k nim do vesnice přišel potulný samuraj Arima Kihei, zarazil do země zlatem zdobenou vývěsní ceduli, aby vesničany vyzval na souboj. Když ho tehdy Takezó na zápasišti utloukl k smrti, pěli všichni chválu na sílu jeho paží: „Takezó, dítě naše obdařené, to je silák.“ S výtržnostmi však nepřestal.

„Pozor, támhle jde Takezó,“ báli se ho, nenáviděli jej a zachovávali si od něj odstup. Po smrti přísného, bezcitného otce se jeho brutalita jen zvyšovala.

Kdo ví, do jakých šarvátek by se s ostatními z vesnice pustil, kdyby nebylo Ogin, jeho starší sestry. Kdykoli spustila pláč, ve všem ji pokorně poslechl.

Když se spolu s Matahačim vydal do války, byl to pro něj světlý okamžik, kdy se mohl alespoň trochu změnit. Někde v jeho mysli klíčila myšlenka na to, stát se opravdovým člověkem. – Teď však znovu ztratil směr, kudy se ubírat. Jen temná skutečnost.

Na jednu stranu byl zmítán neklidem doby, ale zároveň to v něm vzbuzovalo naprostý klid. Spal klidně jako neviňátko, zítřejší dny ho netížily na mysli.

Nejspíš se mu zdálo o jeho rodné vsi, ve spánku pravidelně oddychoval a objímal svůj dřevěný meč.

„Takezó...“ přikradla se Okó tmou s malou lampou v ruce k jeho podušce a posadila se. „Jak klidně spí,“ řekla obdivně a zlehka se prstem dotkla jeho rtů.

6

Okó tiše sfoukla plamínek lampy, zkroutila se do klubíčka jako kočka a pomalu se ze strany přitáhla k Takezóovi.

Její bíle nalíčená tvář a ani pestrá noční košile neladící příliš k jejímu věku nebyly ve tmě vůbec vidět, jen v okapech bylo slyšet, jak zlehka padá rosa.

„Ještě nevíš, že tu jsem?“

Když se mu pokusila odejmout dřevěný meč, který ve spánku tak pevně objímal, vyskočil a zvolal: „Zloděj!“

Okó narazila ramenem a prsy na povalenou lampu, a když jí k tomu ještě zkroutil ruku, zakřičela bolestí: „Jau!“

„To jste vy?“ pustil ji Takezó. „Myslel jsem, že je to nějaký zloděj...“

„Hrubíáne, hrozně to bolí.“

„Nezlobte se, já nevěděl.“

„Nemusíš se omlouvat... Takezó.“

„Co... co to děláte?“

„Psst... Hlupáku, nemluv tak nahlas. Copak nevíš, jakými pocity se ti snažím vyjádřit svoji přízeň?“

„Vím, nikdy nezapomenu, jak jste se nás ujala.“

„Nemyslím tím přece nic formálního, za co bys mi měl být zavázán. Lidské city jsou něco vřelejšího, hlubšího, co nelze jen tak snadno utěšit.“

„Počkejte, hned zapálím svíci.“

„Nezlob mě.“

„Ale... to přece nemůžete...“

Takezó cítil, jak se jeho tělo rozklepalo až do morku kostí. Měl z ní mnohem větší strach než z kteréhokoli nepřítele, s nímž se kdy setkal. Nebál se tolik, ani když tehdy na pláni Sekigahara nad jeho hlavou uháněli koně s ozbrojenými bojovníky.

Schoulil se ke zdi a prosil ji: „Běžte pryč, do svého pokoje. – Jestli neodejdete, zavolám Matahačiho.“

Okó se nehýbala, nenávistně na něj ve tmě zírala svýma neklidnýma očima a oddechovala.

„Takezó, neříkej mi, že nevíš, jak se cítím?“

„.....“

„Takhle mě zostudit.“

„Zostudit?“

„Přesně tak.“

Oběma vzkypěla v žilách krev. Ani si nevšimli, že někdo už delší dobu klepe na venkovní dveře. Brzy dotýčný hlasitě volal: „Hej, otevřete už?“

V mezeře mezi posuvnými dveřmi byl vidět plamínek svíčky. Akemi se nejspíš probudila, kromě zpěvu cvrčků bylo slyšet i Matahačiho, jak říká: „Co se děje?“

„Mami...“ volala ze spodní chodby Akemi.

Okó pospíchala honem pryč a odpověděla jí už ze svého pokoje. Bylo slyšet, jak někdo dveře nakonec vypáčil a bez dovolení vstoupil dovnitř. Škvírou v podlaze bylo vidět, že tam stojí sedm postav se širokými rameny.

„To jsem já, Cudžikaze. Honem rozsviňte,“ křičel jeden z nich.

Zapomenutý hřebínek

1

Celá tlupa se rychle vřítla do domu, aby využili jejich rozespalosti. Zpřehazovali jednu věc za druhou, hledali všude, v truhlách, zásuvkách i pod podlahou.

Cudžikaze Tenma seděl u ohniště a pozoroval své nohsledy, jak dům prohledávají.

„Jak dlouho vám to bude ještě trvat! Něco tu musí být.“

„Nic tu není. Vůbec nic.“

„Nic.“

„Tady taky ne.“

„Vida... No jasně, že tu nic nemají. Nechte toho teda.“

Ve vedlejší místnosti k němu zády seděla Okó. Bylo na ní vidět, že jí už na ničem nesejde.

„Okó.“

„Copak?“

„Nenaleješ mi trochu sake?“

„Támhle je, naliť si sám.“
 „Takhle se mnou nemluv. Přišel jsem přece po dlouhý době na návštěvu.“
 „Je tohle snad nějaká návštěva?“
 „Snad by ses nezlobila, sama si za to můžeš. Kde nic není, ani kuře nehrabe. Nemysli si, že jsem se nedoslechl, že vdova pelyňkářka posílá svou dceru na bitevní pole, aby chudáky nebožtíky připravila o poslední majetek.“
 „Chci vidět důkaz... Kde máš důkaz?“
 „Když po něm tak toužíš, pohraju si nejprve s Akemi. Naše zásady znáš přece dobře, ještě to tu nechám prohledat, ale protentokrát ti to odpustím. Váž si mojí laskavosti.“
 „Jaký laskavosti? Šašku.“
 „Pojď sem a nalej mi, Okó.“
 „.....“
 „Žena se vkusem jako ty... Kdybys pořád nedělala drahoty, mohla bys teď žít úplně jinak. Nechceš si to rozmyslet?“
 „S tou laskavostí to přeháníš, je mi z tebe zle.“
 „Nezamlouvá se ti to?“
 „A kdo asi zabil mého muže?“
 „Vždyť jsem ti už několikrát říkal, že jestli se chceš pomstít, můžeš se na mě spolehnout.“
 „Nedělej, že nevíš, o čem mluvím.“
 „Cože!“
 „Nebo ses snad nedoslechl, že vrahem byl prej nějaký Cudžikaze Tenma? Jsem sice vdova po lapkovi, ale ještě jsem neklesla natolik, abych se nechala vydržovat svým nepřítelem.“
 „Jak myslíš, Okó,“ zasmál se trpce Tenma a vyprázdnil šálek sake. „Myslím, že byste si s dcerou měly raději dávat pozor na pusu. Je to pro vaše dobro.“
 „Až bude Akemi velká, tak se rozhodně pomstím. Dobře si to pamatuj.“
 „Chm, chm...“ škubala Tenmova ramena smíchy. Když dopil, co zbylo, opřel si o rameno kopí a jednomu ze svých mužů, který stál v rohu pokoje, poručil: „Vystřech druhou stranou kopí pět nebo šest latěk ze stropu tady nahoře!“
 Muž násadou postupně vrážel do latí. Z prostoru nad nimi se během několika okamžiků začaly valit uschované zbraně i další předměty.
 „Přesně tohle jsem si myslel,“ vyskočil Tenma na nohy. „Naše zásady jsou jasné. Vdovu přiveďte a popravte.“

2

Nic netušící lapkové se chystali na osamělou ženu, když tu u vchodu do místnosti zcepeněli, jako by polkli tyč. Zdálo se, že se na Okó bojí vztáhnout ruku.

„Co děláte, honem, přiveďte ji sem,“ rozčiloval se Cudžikaze Tenma. Přesto mu neušlo, jak tam jeho muži strnule stojí. Nemělo to konce.

Tenma hlasitě mlasknul a šel se tam taky podívat. Chtěl se vrhnout rovnou na Okó, ale taky se raději zastavil.

Z místnosti s ohništěm tam neviděl, ale teď si konečně všimnul, že tam kromě Okó stojí ještě dva urostlí mladíci. Takezó třímal v nízkém postoji svůj dřevěný meč

z černého dubu a byl připraven srazit vaz každému, kdo by se jen o krok přiblížil. Matahači stál u zdi, svůj meč měl napřažený vysoko nad hlavou a chystal se setnout hlavy všech, kteří se pohnou.

Akemi už tu dávno nebyla. Schovala se nejspíš do komory. Přípravy na nastávající šarvátku byly provedeny už během toho, co Tenma ve vedlejší místnosti popíjel sake. Také Okó cítila, že má za sebou oporu, mohla si s ním proto v klidu zahrávat.

„Takhle je to,“ povzdechl si Tenma. „Toho jednoho jsem viděl, když jsem na kopci potkal Akemi. Ale kdo je ten druhý?“

„.....“

Matahači ani Takezó neřekli ani slovo. Měly za ně mluvit jejich svaly. Svou nevoli dávali najevo každým coulem.

„V tomhle domě přece žádný mužský nejsou. Během pátrání po zbytcích poraženců od Sekigahary tu taky nikoho nenašli. Jestli na nás budete něco zkoušet, tak se rozlučte se životem.“

„.....“

„Nikdo, o kom bych já, Cudžikaze Tenma, nevěděl, by tu neměl co pohledávat. Já s váma zatočím, lumpové poraženecký! Budete koukat!“

„.....“

Tenma se napřáhl a otočil se na své nohsledy, aby mu trochu ustoupili. Jeden z nich při tom šlápl do ohniště a zakřičel bolestí. Ke stropu se zvedl sloupec dýmu a prachu, který během chvilky zaplnil celou místnost.

Tenma upřeně zíral do vedlejší místnosti, a pak se s výkřikem zběsile vřítel dovnitř. Vyčkávající Matahači oběma rukama seknul mečem, ale jeho rychlý pohyb na Tenmovu sílu nestačil. Matahačiho útok byl odražen ostřím jeho meče.

Okó se stáhla do kouta. Na to samé místo nastražil Takezó svůj dřevěný meč a sledoval pohyb Tenmových nohou. Švihnul po nich, jako by do toho chtěl dát celou horní polovinu svého těla.

V temnotě se ozvalo zasvištění.

Hned nato do něj jeho soupeř vrazil svou mohutnou hrudí, která byla tvrdá jak skála. Měl pocit, jako by se srazil s obrovským medvědem. Byl to tlak, s jakým se ještě nikdy nesetkal. Dostal několik ran pěstí na krk, měl pocit, že mu z toho bolestí pukne hlava. Když se ale konečně nadechl, zjistil, že Tenma má nohy nahoře a s ohlušujícím duněním narazil celým svým tělem do zdi.

3

Nesmím ho za žádnou cenu nechat uniknout – porazím ho, i kdyby mě to mělo stát život – nesmím ho nechat jen tak, musím ho úplně vyřadit.

Takovou měl už Takezó náuru, od útlého věku mu proučila v žilách krev dávných Japonců, nezkažená, leč nesmírně divoká. Nesetkal se zatím s leskem vyšší kultury, neměl ani žádné hlubší znalosti. To bylo také jednou z příčin, proč mu jeho otec neprojevoval více náklonnosti. Všechn samurajský dril, kterým se jej Munisai snažil ukáznit, byl jak tahání tygra za ocas, jeho chování se jen zhoršovalo. A tohle zvlčilé dítě ulice, které bylo postrachem celé vesnice, vyrostlo a zesílilo. Netoužil už

stát se obyčejným venkovským samurajem, zachtělo se mu něčeho většího, vydal se tedy do bitvy u Sekigahary.

Sekigahara byla pro Takezóa prvním krokem k uvědomění si své pozice ve společnosti. Všechna jeho očekávání splaskla dílem okamžiku. – Ale nic neměl už od samého počátku. Jeho první klopýtnutí v něm nevyvolalo beznaděj, nijak jej to nepošramotilo.

Dnes měl však před sebou nečekanou kořist. Byl jí vůdce lapků Cudžikaze Tenma. S takovýmto nepřítelem se toužil utkat už u Sekigahary.

„Bídáku, ty bídáku, jen počkej!“ křičel a vyběhl bleskově za ním na temnou pláň.

Také Tenma o několik kroků napřed uháněl jak s větrem o závod.

Takezóovy vlasy vlály ve větru a ten mu svištěl kolem uší. Měl radost, ohromnou radost. Jak běžel, krev mu v těle vřela jak v těle divoké šelmy.

S obrovským výkřikem přiskočil zezadu k Tenmovi, a pak už bylo jen vidět, jak z něj po dopadu černého dubového meče vytryskl proud krve.

Obrovské tělo Cudžikazeho Tenmy se s duněním svalilo na zem. Jeho lebka teď byla měkkí než rosol, obě oči se mu vyvalily z očních důlků.

Po několika úderech dřevěného meče mu z těla čouhaly jeho bílé zprerážené kosti.

Takezó si rukou utřel pot na čele a řekl: „Tak co, generále?“

Zběžně se na něj podíval a vyrazil zpět k domu. Jako by se vůbec nic nestalo. Prostě kdyby byl silnější jeho protivník, tak by tam teď ležel on, a nic by se tím neměnilo.

„To jsi ty, Takezó?“ volal na něj z dálky Matahači.

„Jo,“ odpověděl líně Takezó.

Když viděl, jak kooká, Matahači k němu přiběhl a ptal se dál: „Co se stalo?“

„Zabil jsem ho... Co ty?“

„Já taky...“ odvětil a ukázal Takezóovi svůj zkrvavený meč.

„Ostatní utekli. Lapkové jsou pěkný slaboši,“ dmul se pýchou Matahači.

Smáli se a vypadali při tom jak dvě batolata upatlaná od krve. Hned nato se s vytasenými meči celými od krve vraceli zvesela zpět k osvětlenému domu pelyňkářky.

4

Divoký kůň strčil hlavu do okna a rozhlížel se po domě. Protože si odfrkl příliš hlasitě, oba spáče probudil.

„Mrcho!“ plácl ho Takezó dlaní po nozdrách. Matahači se protahoval, jako by chtěl pěstmi udeřit do stropu: „Ááá, to jsem se hezky vyspal.“

„Už je dávno den.“

„Nebude se spíš už stmívat?“

„To snad ne.“

Stačilo jim vyspat se jednu noc a ráno se probudili s čistou hlavou. Oba dva žili z dneška na zítřek. Takezó vyběhl ven a svlékl se do půl těla. Vzhlédl k obloze a z plných plic se nadechl, jako by chtěl nasát sluneční paprsky a všechen vzduch na obloze.

Matahači se s ospalou tváří vydal do místnosti s ohništěm a pozdravil optimisticky Okó s Akemi: „Dobrý ráno.“ Schválně pak dodal: „Přece se po ránu nebudete mračit?“

„Neměla bych?“ opětovala mu Okó.

„A proč jo? Cudžikaze Tenma, vrah tvýho manžela, je už mrtvej a jeho poskoky jsme taky rozprášili, nemáš důvod mít špatnou náladu.“

Matahači se zlobil právem. Přestože očekával, že Okó i Akemi budou šťastné, když konečně zabili Tenmu, a přestože včera večer Akemi tleskala radostí, na tváři Okó byly vidět obavy.

Když si Matahači u ohniště povšiml, že jí tyto obavy vydržely až do dneška, nemohl to pochopit, a proto se zklamaně zeptal: „Proč? Proč teda?“

Vzal si od Akemi čerstvě nalitý čaj a sedl si do sedu se zkříženými nohama. Okó se usmála, a jako by mu záviděla jeho mladistvou nerozvážnost, řekla: „Cudžikaze Tenma má přece stovky následovníků.“

„O tohle ti jde... Bojíš se, že se ti pomstí. Máš tu ale mě a Takezóa, zvládneme je.“

„Je to marný,“ pohnula Okó nesouhlasně rukou.

Matahači se rozohnil: „Nic není marný. Ať si těch červů přijde, kolik chce, my jim ukážeme. Nebo si myslíš, že na ně nestačíme?“

„V mých očích jste oba ještě pořád malí kluci. Tenma má bratra, jmenuje se Cudžikaze Kóhei. Mohl by sem přijít úplně sám, stejně byste na něj ve dvou nestačili.“

Tohle Matahači nečekal. Ale jak poslouchal, co mu o něm vdova vyprávěla, nepřišly mu už její obavy neoprávněné. Nejenom že má Cudžikaze Kóhei v Kiso pod kontrolou celé povodí řeky Jasu a je mistrem bojových umění, je to zároveň schopný špeh, nindža. Zatím se nenašel nikdo, kdo by dal v sázku svůj život a postavil se mu. V čestném souboji muže proti muži se mu nelze ubránit a překvapit ho ve spánku je také marné.

„Takže ospalec jako já pro něj bude jen obyčejný štěně...“

Zatímco si Matahači zadumaně podpíral bradu, vysvětlovala mu Okó, že se nedá nic dělat, že bude lepší dům opustit a usadit se v jiné provincii. Co tedy budou dělat oni dva?

„Poradím se o tom s Takezóem... Kde jenom vězí?“

Před domem nebyl. Přiložil si ruku k očím, aby lépe viděl, a když se rozhlédl, spatřil v dálce konečně malou postavu Takezóa na hřbetu divokého koně, jak se s ním prohání kolem domu na pláni pod horou Ibuki.

„Ten nemá žádný starosti,“ řekl si Matahači pro sebe, a pak s rukama u úst hlasitě zavolal: „Hej! Pojeď sem!“

5

Oba leželi vedle sebe v uschlé trávě. Byli to největší kamarádi, odpočívali tam a povídali si.

„Takže chceš, abychom se vrátili zpátky do naší vesnice?“ ujišťoval se Matahači.

„Jo... Přece s nima nemůžeme žít věčně.“

„Hm.“

„Nesnáším ženský,“ řekl Takezó.

„Dobře, uděláme to, jak říkáš,“ přetočil se Matahači na záda. Zadíval se na modrou oblohu, pak dodal: „Takže se vrátíme. Hrozně moc bych chtěl vidět zase svoji Ocú,“ a kmital nedočkavě nohama. „Ach jo, ty mraky vypadají jak čerstvě umyté vlasy Ocú,“ ukazoval na oblohu.

Takezó se díval na zadek divokého koně, kterého před chvílí propustil. Stejně jako

dobří přátelé mívají i koně výbornou povahu. Jakmile mají všechno za sebou, vydají se bezcílně, kam se jim zlíbí.

Směrem od domu se ozývalo volání Akemi: „Večeře!“

„Večeře,“ zvedli se oba.

„Dáme si závody, Matahači?“

„Nade mnou nevyhraješ.“

Akemi jim tleskala a pozorovala, jak se jim při běhu práší od pat.

– Avšak po večeři náhle posmutněla. Dozvěděla se totiž, že se oba vrátí do své vesnice. Doufala nejspíš, že společně trávené dny plné radostných okamžiků budou trvat mnohem déle.

„Hlupačko, co sis myslela?“ plísnila ji vdova Okó, zatímco prováděla své noční líčení. Nato se zadívala do zrcadla na Takezóa, který seděl u ohniště.

Takezó si náhle vzpomněl na Okóino šeptání během včerejší noci, na sladkokyselou vůni jejích vlasů. Otočil hlavu stranou.

Tam seděl Matahači. Ten si vzal z police nádobu se sake a naléval je do lahve, jako by byl ve svém domě. Chtěl toho dnes večer vypít hodně, protože to mělo být na rozloučenou. Okó se dnes líčila obzvláště pečlivě.

„Vypijeme všechno, co tu máme. Přece to tu jen tak nenecháme.“

Vypili toho tři nádoby.

Okó se opřela o Matahačiho a podívala se na Takezóa takovým způsobem, že raději odvrátil tvář.

„Já už... nemůžu ani chodit.“

Zavěsila se do Matahačiho a nechala se odvést do ložnice. Na odchodu si ještě dobírala Takezóa: „Ty si tady klidně spi sám, Takezó... Jsi přece rád sám.“

Lehl si tam, přesně jak mu řekla. Byl hrozně opilý, noc už také pokročila, probudil se proto druhý den až pozdě odpoledne.

– Hned jak se probral, všiml si, že dům zeje prázdnotou.

„Je to možný?“

Všechna zavazadla, která včera Akemi s Okó sbalily, byla pryč. Oblečení i boty zmizely. Ale co víc, nezmizela jen vdova a její dcera, nebyl tam ani Matahači.

„Matahači... No tak!“

Nebyl za domem ani v kůlně. Jenom u nezastaveného přívodu vody našel červený hřebínek, kterým si Okó zdobila svůj účes.

„Co?... Matahači!“

Přivoněl si k hřebínku a vzpomněl si na vůni, kterou cítil poprvé předevcírem, když ho tehdy vdova nechutně sváděla. Propadl obrovskému smutku, že jí Matahači podlehl.

„Blbečku! Co teď chudák Ocú?“ praštil hřebínkem o zem. Bylo mu do breku, ale ne kvůli sobě, nýbrž kvůli Ocú, která určitě na Matahačiho netrpělivě čeká.

Divoký kůň, ten samý jako včera, pozoroval rozhořčeného Takezóa, jak neustále dřepí v kuchyni, ani se nehýbá. Nakonec pomalu strčil hlavu dovnitř. Protože ho však Takezó tentokrát nepraštil přes nozdry, začal olizovat zrnka rýže u vodovodního odpadu.

Květinový oltář

1

O tomto kraji se trefně říká, že je to tu samá hora. Cesta od Tacunoguči v Harimě se vine mezi horami celou dobu až do provincie Mimasaka. I hraniční kůly obou provincií stály na horském hřebenu. Za Sugiitou je horský průsmyk Nakajama a teprve za ním se rozkládá roklina obklopující řeku Aidu. Když poutník dojde až sem, obvykle si při pohledu na ni pomyslí: „Je vůbec možné, aby tu někdo bydlel?“

Domů je tu však nespočet. Lze je nalézt porůznu v údolích u řeky, na horských stráních, vedle kamenitých polí. Ještě před rokem, než došlo k bitvě u Sekigahary, stál asi kilometr proti proudu řeky malý hrad, v němž sídlil rod Šinmena Igy Moriho. O značný kus dál na hranici s provincií Inaba byly stříbrné doly Šidozaka, do nichž se i dnes vypravovaly velké skupiny horníků.

– Každý, kdo se ubíral z Tottori do Himedži, i ten, kdo se prodíral horami stezkami z Tadžimy do provincie Bizen, musel projít touto horskou vískou. Proudilo tudy značné množství lidí z různých míst Japonska. Vesnice byla sice schovaná mezi horami, ale byly v ní hostince, obchůdky a večer v ní bylo možno spatřit služby rozkoše s bílými netopýřími tvářemi, jak pod okny lákají zákazníky.

Taková tedy byla vesnice Mijamoto.

Ocú seděla u vchodu do chrámu Šippódži, z něžž bylo vidět dolů do údolí na střechy domů s pravidelně rozloženými oblázky.

„Ach jo. Už to bude skoro rok,“ pomyslela si Ocú, zatímco se zasněně dívala na plující oblaka.

Ocú byla sirotek a snad i proto, že byla vychována v buddhistickém chrámu, vypadala osaměle a povadle jak šedý prášek z vyhaslých vonných tyčinek.

Minulý rok jí bylo šestnáct, byla tedy o jeden rok mladší než její snoubenec Matahači.

Matahači se vydal do války se svým kamarádem Takezóem Ioni v létě, ale ani na sklonku roku se jí o něm nedostalo žádných zpráv.

Pak přišel nový rok, na konci druhého měsíce přestala spoléhat i na mraky na obloze, o nichž kdysi doufala, že jí ho přivedou nazpět. A teď na jaře vstoupil rok už do čtvrtého měsíce.

„O Takezóovi také nikdo nic neví... Nejspíš oba padli,“ povzdechla si čas od času kolemjdoucím. Všichni jí přitakávali, že o tom není pochyb. Z vazalů zdejšího pána Šinmena Igy Moriho se prý zatím nikdo nevrátil, po prohrané bitvě se na jeho hradě usadili cizí tokugawští samurajové.

„Proč musí muži do války? Přitom jsem se tolik snažila jim to vymluvit...“

Ocú dokázala sedět takto na zápraží i půl dne a se smutným výrazem ve tváři si povídat sama pro sebe, jako by v tom našla zalíbení.

Dnes tam také seděla.

„Ocú, Ocú,“ volal ji někdo.

Bylo to směrem od mnišské cely. Od studny se k ní blížil nahý muž, vypadal jako starobylá socha arhata. Byl to mladý, asi třicetiletý zenový mnich z Tadžimy, který se sem už čtvrtým rokem čas od času zatoulal, aby pobyl ve zdejší chrámě. Své chlupaté tělo vystavoval slunečním paprskům.

„To jaro,“ kochal se. „Jaro je nádherné, kdyby jenom nebylo těch vši. Řídí se totiž slovy Fudžiwaru no Mičinagy ‚celý svět jen můj jest‘. Tak jsem si musel všechno vyprat... Jenže na čajovníku moje odrbané mnišské roucho neuschne a k těmhle krásným broskvovým květům se taky moc nehodí. Co jsem to za mnicha, když si nevím rady ani s vypraným oblečením, jako bych byl nějaký elegán. Ocú, nemáš tyč na sušení prádla?“

Ocú se začervenala a kárávě řekla: „Takuan, co to vyvádíte? Co budete dělat nahatej, než vám uschnou věci?“

„Lehnu si přece.“

„Já už vám nevěřím.“

„No jasně, měl jsem to spíš udělat až zítra. Osmého čtvrtý je přeci oslava Buddhových narozenin. Koupal bych se v sladkém čaji z hortenzií a dělal tohle...“ tvářil se Takuan vážně a zaujal pozici sedícího Buddha Šákjamuniho s prsty jedné ruky směrem vzhůru a druhé dolů.

2

„Nahoře na nebi i zde na zemi jen já vznešený jsem,“ opakoval dokola Takuan a i nadále setrval v pozici právě zrozeného Buddha.

„Cha, cha, cha, cha. Vypadáte úplně jako on,“ rozesmála se Ocú.

„Že jo. Není se čemu divit, jsem totiž znovuzrozením právě toho samého prince Siddhárthy.“

„Počkejte chvilku, hned vám, jak se patří, pokropím hlavu čajem z hortenzií.“

„Ne. Jen toho mě ušetři.“

Kolem hlavy mu poletovala včela. Šákjamuni se po ní začal oběma rukama ohánět. Když včela zbystřila, že jeho bederní pás není utažený, namířila si to rovnou do vzniklé štěrbině.

Ocú se svalila na zápraží a smála se, až se za břicho popadala: „Áa, já už nemůžu.“

Celé jméno tohoto mladého zenového mnicha z provincie Tadžima znělo Šúhó Takuan. Kdykoli tu Takuan pobýval, nebylo dne, aby věčně posmutnělou Ocú nerozesmál.

„Jejda, mám ještě práci,“ nazula své bílé nožky do střevíců.

„Kam jdeš, Ocú?“

„Zítra je osmého čtvrtý, úplně jsem zapomněla, co mi nakázal představený. Stejně jako každý rok musím natrhat kvítí na výzdobu květinového oltáře na oslavu Buddhových narozenin. Večer pak musím navařit dostatečné množství sladkého čaje z hortenzií.“

„Jdeš na květiny? Kam na ně půjdeš?“

„K řece dolů do vesnice.“

„Mám jít s tebou?“

„Ať vás ani nenapadne.“

„Natrhat květy na výzdobu květinové síně, to není žádná legrace. Já ti pomůžu.“

„Ani náhodou, nemáte přeci nic na sobě.“

„Člověk je nahý už od narození, mně to nevadí.“

„Já nechci, nechodte za mnou!“ Ocú vyběhla rychle za chrám, aby mu utekla.

Když se po chvíli chtěla s nůši na zádech a se srpem v ruce nepozorovaně zadní branou vytratit, objevil se za ní Takuan zabalený do velkého, kdoví odkud vyhrabaného šátku, do něhož by se vešel snad i polštář.

„To už...“

„Takhle snad s tebou můžu, ne?“

„Lidi ve vesnici se vám budou smát.“

„Co by se mi smáli?“

„Půjdete ale dostatečně daleko za mnou.“

„Nedělej se, máš přece ráda, když jde vedle tebe pořádné mužskej.“

„O tom nic nevím!“

Ocú utíkala napřed. Takuan kráčel pomalu za ní a šátek na něm ve větru povlával jako na vznešeném Šákjamunim, který se právě snesl z věčně zasněžených hor.

„No tak. Ty se zlobíš, Ocú? Nesmíš se zlobit. Jestli budeš pořád takhle napučená, nebudeš se už svému milému líbit.“

V řečišti dolního toku řeky Aidy vzdáleného pět set metrů od vesnice kvetlo nepřeborné množství jarního kvítí. Ocú v těch místech složila nůši na zem a obklopena rojem motýlů se tam začala pilně ohánět svým srpem...

„Jaký klid!“ povzdechl si vedle ní mladý Takuan. Bylo to mladistvé, ale zároveň dostatečně zbožné povzdechnutí. Ani v nejmenším neměl v úmyslu pomoci Ocú s její vytrvalou prací.

„Ocú, teď z tebe vyzařuje dokonalý klid. Lidé, místo aby takto užívali nádheru květů ráje, jen nařikají, trpí, propadají chtíči a nepravostem, nechají se trávit věčnými plameny pekelnými... Ocú, nechci, abys taky tak dopadla.“

3

Zatímco Ocú odsekávala a házela do nůše květy řepky, vavřínu, vlčího máku, plané růže a fialek, zchladila Takuana těmito slovy: „Takuane, co kdybyste si místo kázání druhým dal pozor, aby vás zase neštípla včela do hlavy.“

Takuan se však nedal: „Ty hloupá, já přece nemluvím o včelách. Snažím se ti předat něco z učení vznešeného Šákjamuniho o údělu ženy.“

„Nikdo se vás neprosil.“

„Ano, dobře ses ohradila. Práce mnicha je všem na obtíž. Ale jeho práce tu je, protože má stejně jako práce obchodníka s rýží, pláteníka, tesaře nebo samuraje své opodstatnění... Koneckonců, mniši a ženy spolu nevychází dobře už nějaká tři tisíciletí. Podle Buddhova učení totiž je žena démon, ďábel, posel pekla. To, že spolu nevycházíme ani my dva, pramení jistě z našich minulých životů.“

„Proč je žena démon?“

„Protože balamutí muže.“

„Jsou to přece muži, kdo balamutí ženy.“

„Tahle odpověď mě trochu zaskočila, počkej... Jo, už to mám.“

„Tak mi tedy odpovězte.“

„Šákjamuni byl muž.“

„Že se s vámi vůbec bavím.“

„Ale ženo!“

„Už toho mám dost.“

„Ženo, není proč se škaredit. Když byl vznešený Šákjamuni mladý, pokoušely se o něj pod smokvoní před velkým probuzením ženy z horoucích pekel – žádostivost, rozkoš a svůdnost. Není divu, že na ženy zanevřel. V pokročilém věku však přijal ženu i za svou žačku. Velký Nágárdžuna si v nevoli k ženám s Šákjamunim v ničem nezadal. Přímou se jich bál. Vyzdvihoval však poslušné sestry, láskyplné přítelkyně, konejšivé matky, oddané služebné a ctnostné manželky. Nabádal, ať se muži spolčují jen s takovýmito ženami, a pěl chválu na ženské ctnosti.“

„Takže je to všechno tak, aby to vyhovovalo jen mužům.“

„To bylo ve staré Indii, rozdíl v postavení muže a ženy tam byly mnohem větší než v Japonsku, s tím nic nenaděláme... A ženám pak velký Nágárdžuna dal takovou radu.“

„Jakou?“

„Ženo, neprovdávej se za muže!“

„Divná rada.“

„Neříkej nic, dokud to neuslyšíš až do konce. Pokračoval tedy takto... Ženo, oddej se pravdě.“

„.....“

„Rozumíš?... Oddej se pravdě... Jednoduše řečeno, nezamiluj se do muže, zamiľuj se do pravdy.“

„Co to je pravda?“

„Abych pravdu řekl, taky to zatím nevím.“

„Cha, cha, cha.“

„Řeknu to ještě prostěji. Oddej se pravdě, jednoduše řečeno, nenechej se otěhotnět lehkovážným hejskem z města, dej dobrého syna venkovskému samuraji.“

„Že vám jednu...“ řekla a dělala, že ho plácne. „Tak uane, neříkal jste, že mi pomůžete natrhat květiny?“

„Vypadá to tak.“

„Tak přestaňte poučovat a chopte se srpu.“

„To je maličkost.“

„Já zatím zajdu k Ogin, požádala jsem ji, aby mi na zítřejší svátek ušila nový pás. Možná že už bude hotový.“

„Ogin? Jednou se s tebou zastavila u nás v chrámě, že jo. Půjdu s tebou.“

„Takhle oblečenej?“

„Mám žízeň. Třeba mě pohostí čajem.“

4

Ogin už bylo dvacet pět let. Ošklivá nebyla, pocházela z dobré rodiny, není tedy divu, že se o ni ucházelo mnoho nápadníků.

Její bratr Takezó byl v okolí znám jako velký výtržník. Už od dětství, když hledali vhodného kandidáta na Kazisvěta, všechny hned napadl Hon'idén Matahači nebo Takezó z Mijamota. Ogin se mu skoro v ničem nepodobala, byla zdrženlivá, dobře vychovaná, a tak to už několikrát vypadalo, že konečně padne ruka do rukávu. Jenže potom vždy nápadníka odmítla s následujícím odůvodněním:

„Dokud můj bratr Takezō trochu nezmoudří a nevyroste, musím se o něj starat jako jeho vlastní matka.“

Munisai, jejich otec, sloužil v rodině Šinmen jako vojenský instruktor. V době největší slávy po svém pánovi mohl přejmout i jeho jméno. Tehdy si u řeky Aida postavil obrovský dům a kolem něj hliněnou zeď s kamennou podezdívkou. Na venkovského samuraje to byl až příliš veliký luxus. Dům to byl rozlehlý, ale dnes chátral, na střeše zapustily kořeny divoké kosatce a prostor mezi vysokým oknem a okapem tělocvičny, v níž kdysi vyučoval bojovým uměním, byl zaneřáděn bílým vlaš-tovčím trusem.

Munisai však skončil jako samuraj bez pána, zemřel v naprosté chudobě. Služeb-nictvo už potom neměli. Protože však všichni bývalí sloužící pocházeli z vesnice Miyamoto, střídali se mnozí pomocníci se starou hospodyní i nadále v údržbě Muni-saiova upadajícího domu. Čas od času donesl někdo mlčky do kuchyně čerstvou zeleninu, vysmýčil nevětrané pokoje, doplnil vodu do nádrže a podobně.

I dnes...

Když Ogin zaslechla, jak někdo otevřel zadní branku, pomyslela si, že to je asi jeden z oněch pomocníků, pokračovala tedy ve své zadní místnosti s šitím.

„Dobrý den, Ogin,“ přišla zezadu Ocú a tiše se posadila.

„Já si říkala, kdo to přišel... A ona to je Ocú. Právě dodělávám ten tvůj pás, na zítřejší slavnost ho už budeš mít.“

„Nezlob se, že tě ruším při práci. Měla bych si ho ušít sama, ale v chrámu teď máme hodně práce.“

„To nevadí, stejně bych se jinak nudila... Kdybych neměla nic na práci, musela bych na ně pořád myslet.“

Ocú se podívala nahoru za Ogin. Na podstavci na obětiny tam plápolal malý plamínek. Na buddhistický oltář byly připevněny dvě pamětní destičky s nápisy, které byly pravděpodobně jejím dílem.

DUŠE ŠINMENA TAKEZÓA, ZESNUL VE VĚKU 17 LET

DUŠE HON'IDENA MATAHACÍHO, ROVNĚŽ TAK

Kromě toho tam byly ještě smuteční květiny ve váze s čerstvou vodou.

„Že by už...“ svraštila Ocú obočí, „Ogin, ty ses už odněkud dozvěděla, že jsou po smrti?“

„Ne, ale... Copak to může být jinak? Já už to vzdala. Za den jejich úmrtí považuji patnáctého devátý, den bitvy u Sekigahary. Navíc je to celkem příhodné datum.“

Ocú nesouhlasně zavrtěla hlavou: „Myslíš, že jsou už mrtví? Vždyť se tu můžou každou chvíli objevit.“

„Zdálo se ti o Matahačim?“

„Ano, několikrát.“

„Tak už určitě musí být po smrti. Mně se taky pořád zdá o Takezóovi.“

„Ne, to nesmíš říkat. A tohle taky nepřináší štěstí, musíme se toho zbavit,“ stékaly jí slzy po tváři. Vstala a sfoukla plamínek na oltáři. I to jí bylo málo, tak vzala do obou rukou vázu s obětovanou květinou, odnesla ji do vedlejší místnosti a vylila z ní

všechnu vodu na zápraží. Takuan, který tam celou dobu seděl, zvolal: „To studí,“ a vyskočil rychle na obě nohy.

5

Takuan si svým velkým šátkem, do něhož byl celou dobu zabalen, utíral kapky vody, které mu před chvilkou vyšplouchly do tváře a na hlavu.

„Ocú, ženská jedna bláznivá, co vyvádíš? Říkal jsem sice, že bych si tu dal čaj, o studené vodě jsem se ale ani slovem nezmínil.“

Ocúiny slzy se rázem proměnily v smích.

„Nezlobte se, Takuane. Já nechtěla,“ omlouvala se a smála se. Když mu nalila jeho vytoužený čaj, vrátila se zpět k Ogin.

„Kdo to je?“ zeptala se Ogin a nakukovala při tom na verandu.

„To je jeden mnich, věčně na cestách. Přespává u nás v chrámě. Jednou, když ses u nás zastavila, ležel v hlavní síni na sluníčku a dlaní si podpíral hlavu. Když jsem se ho tenkrát zeptala, co dělá, odpověděl mi, že pořádá vši zápasy sumó. Nepamatuješ se na toho ušmudlanýho mnicha?“

„Aha, to je on?“

„Ano, jmenuje se Šúhó Takuan.“

„To je ale podivín.“

„Spíš blázen.“

„Co to má vůbec na sobě? Mnišské roucho to není, štóla taky ne.“

„Jen velký šátek.“

„Vážně?... Vypadá dost mladě.“

„Říká, že mu je třicet jedna... Ale podle pana představeného to je velmi vážený mnich.“

„Nevypadá na to. Podle vzhledu holt nikoho soudit nelze.“

„Narodil se prý ve vsi Izuši v provincii Tadžima. V deseti se stal novicem, ve čtrnácti přestoupil do chrámu Šófukudži k sektě Rinzai, dostalo se mu zasvěcení od mnicha Kisena, pak se přidal k mnichům z chrámu Daitokudži v Jamaširu a pobýval v Kjótu a Naře, učil se u Gudóa z Mjóšindži, mistra Ittóa ze Sennanu, má toho opravdu hodně za sebou.“

„To asi ano, vypadá jinak než ostatní.“

„Později se stal představeným chrámu Nanšúdži v Izumi, a pak byl císařským dekretem jmenován dokonce opatem chrámu Daitokudži. Ale své místo v Daitokudži opustil už po třech dnech. Po jeho společnosti toužili i mocní páni jako Tojotomi Hidejori, Asano Jošinaka a Hosokawa Tadaoki, z dvořanů to byl například Karasumaru Micuhiro. Nabízeli, že mu postaví vlastní chrám, že ho poctí donacemi a tak dále, snažili se však marně. Nevím, co o tom soudí on sám, ale prý se raději toulá jen tak po zemi. Jako nějaký žebrák. Společníkem mu jsou jen jeho vši. Není to blázen?“

„Možná že z jeho pohledu to nemáme v hlavě v pořádku my.“

„Přesně tohle říká. Třeba když se rozpláču při vzpomínce na Matahačiho...“

„Je ale zajímavěj, ne?“

„Jo, až moc.“

„Dokdy tu bude?“

„To nevím. Vždycky se tu objeví zničehonic a stejně tak náhle zmizí. Dělá si, co se mu líbí.“

Takuan vykoul ze zápraží a řekl: „Já to slyšel. Já to slyšel.“

„Nebojte, nepomlouvaly jsme vás.“

„Klidně můžete. Nebylo by spíš něco sladkého na zub?“

„Vidíš, takovej je pořád.“

„Jakej takovej? Vypadáš, že bys ani mouchu nezabila, a na mě jsi ošklivá.“

„Na vás?“

„Jo, dáš mi jen horký čaj, hubuješ a neustále naříkáš.“

6

Znějí zvony chrámu Daišódži.

Z Šippódži jsou také slyšet.

Zvonily už brzy po rozednění, odpoledne rovněž tak. Dívky upnuté do červených pásů, manželky kupců, stařenky vedoucí svá vnoučata za ruce, všichni se dnes vydali do chrámu Šippódži.

Mladíci nakukovali do hlavní haly a při pohledu na Ocú si o ní s obdivem šeptali.

„Je tam. Vidíš ji.“

„Dnes jí to vážně sluší.“

Je osmého čtvrtý, oslava Buddhových narozenin. V hlavní hale je připraven květinový oltář se střechem vystlanou listy smokvoně a sloupy zdobenými lučním kvítím. Uvnitř je nádržka plněná hortenziovým čajem a v ní černá asi šedesát centimetrů velká socha stojícího Buddhy s prsty jedné ruky směrem vzhůru a druhé dolů. Vedle stál Šúhó Takuan. Malou bambusovou naběračkou poléval sladkým hortenziovým čajem Buddhovu hlavu a na přání jednotlivých návštěvníků jim čaj nabíral domů do bambusových kbelíků.

„Tenhle chrám je chudý, nešetřete drobásky. To platí obzvláště pro boháče. Čím více peněz tu za čaj necháte, tím více ulevíte svým strastem a utrpení,“ nabádal Takuan návštěvníky.

Na druhé straně, nalevo od oltáře, seděla u malého lakovaného stolku Ocú. Kolem těla měla svůj nový pás, na stolku zlatem zdobený tušový kámen a na pětibarevný papír psala magickou formuli, kterou rozdávala jednotlivým návštěvníkům.

*Tento slavný den
osmého čtvrtý
dnem šťastným jest.
Hmyz nezdržný
nechť stihne krutý trest.*

Lidé v tomto kraji věří, že když si tuto báseň pověsí do domu, dokáže odpudit hmyz a zažehnat zlé nemoci.

Ocú již z psaní básně muselo bolet zápěstí, napsala jich už přes stovku. Na jednotlivých tazích štětce v Jukinariho ladném stylu byla znát únava.

„Takuane,“ dívala se na něj ze strany.

„Copak?“
 „Přestaňte z lidí vymáhat peníze.“
 „Říkám to boháčům. Když jim trochu odlehčíme od jejich bohatství, jenom jim to prospěje.“
 „Takže by jim prospělo i to, kdyby je třeba dnes v noci někdo vyloupil?“
 „No tak, no tak. Už jsem si říkal, že se to tu trochu uklidnilo, a už se zase tlačí. Netlačte se, netlačte se... Dodržujete pořadí, mládeži.“
 „Hej, mnichu,“ ozval se jeden z nich.
 „Myslíš mě?“
 „O jakým pořadí mluvíš? Pouštíš dopředu jenom ženský.“
 „Taky se mi líbí holky.“
 „To je ale nestydatej mnich.“
 „Jen se moc nedělejte. Taky jste si sem nepřišli pro hortenziový čaj a kouzlo proti hmyzu. Moc dobře do vás vidím. Polovina lidí sem přišla vzdát hold Šákjamunimu a druhá polovina přišla okukovat Ocúinu tvář. Vy patříte určitě k té druhé půlce... Co to má znamenat! Jak to, že tu nenecháte žádné drobásky? Takhle si ženu nezískáte.“
 „Takuane, přestaňte už! Co si lidi pomyslí?“ řekla Ocú celá červená.
 Zběžně se podívala směrem dopředu, aby malinko ulevila svým unaveným očím. Náhle si v davu všimla jedné tváře.
 „To je...“ vyšlo jí mimoděk z úst a upustila štětec.
 Než se stačila postavit, zmizel jí obličej z dohledu, jako když se mrštná ryba hbitě ponoří pod hladinu. Ocú byla celá bez sebe.
 „Takezó, Takezó...“ volala a hnala se za ním chrámovým ochozem.

Vesničané

1

Venkovský samuraj není obyčejným vesničanem, je to napůl rolník, napůl samuraj. Hlavou rodiny Hon'iden byla Matahačiho tvrdohlavá matka, bábi Osugi. Přestože jí už bylo téměř šedesát, chodila každé ráno s mládenci a děvečkami na pole, okopávala záhony, mlátila obilí, pracovala od rána do setmění. Domů se nikdy nevracela s prázdnou, její záda se vždy hrbila pod tíží morušového listí, aby měla navečer potravu pro mladé bource.
 „Babi,“ volalo na ni přes pole její usmrkané vnouče.
 „Heito, byl jsi v chrámu?“ pomalu narovnávala svá unavená záda vprostřed morušového pole.
 Heita doběhl až k ní a odpověděl: „Byl.“
 „Byla tam Ocú?“
 „Jo. Na dnešní slavnost si Ocú vzala nádhernej pás.“
 „Přinesl jsi sladký čaj a kouzlo proti hmyzu?“
 „Ne.“
 „Proč ne?“

„Ocú mi řekla, že si s tím nemusím dělat starosti, že se mám honem vrátit domů a vyřídit tu novinu.“

„Jakou novinu?“

„O Takezóvi naproti od řeky. Ocú ho prej dneska zahlédla během květinový slavnosti.“

„Opravdu?“

„Jo.“

„.....“

Osugi svažila obočí a rozhlížela se kolem dokola, zda se náhle odněkud nevy-noří její Matahači.

„Heito, teď tady místo mě natrhej moruše, jo?“

„Kam jdeš, babi?“

„Domů. Jestli se Šinmenům vrátil Takezó, musí se Matahači taky každou chvíli vrátit.“

„Já jdu s tebou.“

„Tady zůstaň, hlupáku.“

Dům Osugi byla rozlehlá venkovská stavba s obrovským dubem uprostřed nádvoří. Když doběhla před hospodářské stavení, zakřičela hlasitě na děvečky a pacholky, kteří se zrovna věnovali své práci: „Vrátil se už Matahači?“

„Ne,“ vrtěli překvapeně hlavami.

Ale rozrušená stařena jim hned vyčínila, že se nemají co divit, hlupáci. Vždyť její syn se vrátil zpátky do vesnice. Když se Šinmenů Takezó klidně prochází po vsi, musel se s ním Matahači taky vrátit. Nakázala jim, ať ho najdou a přivedou domů.

Všichni v domě už delší dobu onen den, kdy proběhla bitva u Sekigahary, uctívali jako výročí jeho smrti. Nejvíce však jeho ztráty želela Osugi. Matahačiho sestra již byla vdaná a měla svou vlastní rodinu. Matahači byl tedy jediným dědicem rodiny Hon’iden.

„Našli jste ho?“ opakovala Osugi pokaždé, když vyběhla z domu. Když už se konečně setmělo, posadila se před pamětní destičky zesnulých předků, zapálila svíce a modlila se.

Vyslala za ním úplně všechny, neměli ani čas navečeřet se, avšak ani pozdě večer se jí od nich nedostalo žádných dobrých zpráv. Vyšla opět ven do tmy k hlavní bráně a čekala.

Mdlé světlo měsíce dopadalo na korunu dubu stojícího před stavením, okolní hory byly zahaleny závojem bílé mlhy. Z hrušňového sadu se k ní vinula sladká vůně rozkvetlých stromů.

Cestičkou mezi hrušněmi se k ní někdo blížil. Když Osugi zjistila, že jde o synovu snoubenku, pokynula jí rukou.

„To jsi ty, Ocú?“

„Bábi,“ volala na ni Ocú. Jak k ní honem utíkala, bylo slyšet čvachtání jejích promočených dřeváků.

„Oců... Prý jsi viděla Takezóa, je to pravda?“

„Ano. Byl to určitě Takezó. Viděla jsem ho na květinové slavnosti v Šippódži.“

„Matahačiho jsi neviděla?“

„Když jsem se ho na něj chystala zeptat, tak se mi ztratil z očí. Takezó byl odjak-živa podivín, ale nepochopím, proč přede mnou utekl.“

„Utekl?“ kroutila nechápavě hlavou Osugi.

Bábi proklínala Šinmena Takezóa už od té doby, co jí Matahačiho odlákal do války. Tentokrát v tom však věřila nějakou čertovinu.

„Ten lotr... Matahačiho nechal nejspíš umřít a nestydí se sem vrátit jak smradlavý vítr.“

„To snad ne. Kdyby tomu tak bylo, donesl by po něm určitě něco na památku.“

„Pochybuju,“ zavrtěla bábi nesouhlasně hlavou. „Myslíš, že ten bere na někoho ohledy? Matahači se s ním neměl nikdy kamarádit.“

„Bábi.“

„Co?“

„Co kdybychom se stavily u Ogin? Takezó tam už určitě bude.“

„No jo, máš pravdu. Je to přece jeho sestra.“

„Zajdeme tam hned teď, bábi?“

„Není to snad jeho sestra? Ví moc dobře, že mi synka odvedl do války, a přesto se u mě ani jednou neukázala, aby se omluvila. Měla by alespoň dát vědět, že se Takezó vrátil. Já za ní chodit nebudu. Ať hezky přijde ona.“

„To je sice pravda, ale nebylo by lepší se rychle od Takezóa dozvědět, co se stalo? Všechny formality nechte na mně. Jenom pojdte se mnou, bábi.“

Osugi nakonec souhlasila.

Samozřejmě její zvědavost nebyla o nic menší než Ocůina.

Usedlost rodiny Šinmen byla od jejího domu vzdálena pouhých tři sta metrů přes řeku. V žilách rodiny Hon'iden i Šinmen proudila samurajská krev. Řeka, která tekla mezi jejich domy, rozdělovala v temnotě noci obě rodiny mnohem více než před útekem jejich synů.

Hlavní brána byla zavřená, mezi stromy nebylo vidět, že by se uvnitř svítilo. Když se Oců chystala dům obejít, aby do něj vstoupila zadem, Osugi se zastavila a prohlásila: „Jako hlava rodiny Hon'iden mám svoji hrdost. Zadním vchodem k Šinmenům chodit nebudu.“

Dále tedy pokračovala Oců sama. Zanedlouho se u vchodu objevila Ogin. Vyšla jim naproti se světlem v ruce.

„Děkuji za uvítání. Omlouvám se, že přicházím vprostřed noci, jedná se však o neodkladnou záležitost,“ řekla Osugi. Hrubá, na poli pracující stařena se v tu chvíli změnila v distingovanou dámu s uhlazeným způsobem mluvy. Poté rázně vstoupila do domu.

Osugi pokračovala dále mlčky do domu, načež se posadila na nejčestnější místo, jako by byla božským vyslancem. Rezervovaně přijala Ogininu úklonu a nečekaně spustila: „Prý se už vrátil ten váš zlosyn, zavolej mi ho sem!“

„Zlosyn? Koho tím míníte?“ zeptala se Ogin.

„Ha, ha, ha. To mi jen uklouzl jazyk. Ve vesnici mu tak říkají všichni, asi jsem se od nich nakazila. Zlosynem myslím Takezóa. Neskrývá se snad tady?“

„Ne...“ zařala pobledlá Ogin zuby. Musela vyslechnout, jak někdo mluví takhle ošklivě o jejím bratrovi. Ocu jí bylo líto, a tak jí pověděla o tom, jak Takezóa zahlédla během oslav Buddhových narozenin. Potom, aby zmírnila vzniklé napětí, dodala: „To je zvláštní? Tak sem taky nepřišel?“

„Nepřišel... Kdyby se tu objevil, dám vám vědět,“ řekla Ogin nešťastně.

Na to Osugi udeřila pěstmi do podlahy a začala ji rozzlobeně osočovat: „Co to je za řeč? Myslíš, že to je jen tak? Nebyl to snad váš zlosyn, kdo pobláznil mého syna a odvedl ho do války? Matahači je pro rodinu Hon'iden nesmírně důležitější. Je to jedinej dědic. Myslíš, že mě můžeš takhle snadno oklamat? A vůbec, jak to, že ses u mě ani jednou neukázala? To v týhle rodině nemá nikdo úctu k mojí osobě? Jestli se Takezó vrátil, tak chci, aby mi přivedl i mého Matahačiho. Pokud ho nedovede, tak chci slyšet rozumný vysvětlení, který by mě dostatečně uspokojilo.“

„Takezó tu ale není.“

„Nelži. Moc dobře víš, kde je!“

„Vždyť vám říkám, že nevím,“ rozplakala se Ogin. Kdyby tu tak byl ještě můj otec, zoufala si v duchu.

V tu chvíli se ode dveří na verandu ozvalo zašramocení. Vítr to nebyl. Zcela zřetelně šlo o lidské kroky.

„Vidiš!“ zablýskly Osugi oči. Ocu byla tou dobou dávno na nohou. Vzápětí se ozval zběsilý výkřik následovaný bolestným zasténáním.

Poté se ozval povel: „No tak, chyťte ho!“

Venku bylo slyšet, jak někdo rychle utíká kolem domu. Potom se někdo otřel o roští, jako by vyvracel malý stromek. Rozhodně se však nejednalo jenom o jednoho člověka.

„To je Takezó,“ řekla Osugi a rychle vstala. Nenávistně se podívala na Ogin, která na zemi hořce plakala: „Tak přece tu je! Nevím, proč jsi ho přede mnou schovávala, ale rozhodně ti to jen tak neprojde!“

Osugi si pospíšila ke dveřím na zápraží a otevřela je. Když vykoukla ven, zbledla jak stěna.

Ležel tam na zádech mrtvý mladík celý ve zbroji. Z úst a uší mu tekla čerstvá krev, vše nasvědčovalo tomu, že ho před chvílí někdo zabil jediným úderem do lebky, pravděpodobně dřevěným mečem.

„Ně... Někdo... Někoho tu zabili,“ ječela vylekaně Osugi.

„Cože?“ doběhla tam rychle Ocú s lampionem v ruce. I Ogin se přišla podívat na tu hrůznou podívanou.

Oním mrtvým nebyl Takezó ani Matahači. Byl to zcela neznámý samuraj. Osugi si oddechla a už zase hudovala: „Jakej lump má tohle na svědomí?“ Poté se rychle otočila směrem k Ocú a řekla jí, ať se spolu raději vrátí, než se tu do něčeho zapletou. Ocú však bylo mnohem víc líto Ogin, která musela od stařeny vyslechnout tolik výtek a hrubostí pramenících ze slepé lásky k jejímu synovi. Tušila, že Oginino chování má své opodstatnění, chtěla jí projevit soucit. Odpověděla tedy Osugi, že tu ještě chvilku setrvá.

„Dobře. Dělej, jak chceš,“ odsekla jí na to Osugi a razila si cestu předsíní.

„Tady máte lampion,“ řekla Ogin ohleduplně.

„Ještě nejsem tak stará, abych si na cestu musela svítit lampionem,“ zněla její odpověď.

Nechtěla, aby si o ní někdo myslel, že v něčem za mladými zaostává. Když vyšla z domu, vyhrnula si malinko spodní lem svých šatů, aby si je nezmáčela svěží rosou, a vyrazila do tmy.

„Paní. Počkejte chvilku,“ volal na ni někdo, když se právě vydala na cestu domů. Stalo se to, čeho se obávala nejvíce. Byl to po zuby ozbrojený samuraj s dlouhým mečem v ruce, jakého lze v této vesnici spatřit jen málokdy.

„Vyšla jste právě z domu rodiny Šinmen, mám pravdu?“

„Ano, vyšla.“

„Patříte k té rodině?“

„Nesmysl,“ mávla nesouhlasně rukou. „Já mám na starosti svou rodinu, támhle naproti přes řeku.“

„Takže budete nejspíš matka Hon'idena Matahačiho, který se vydal spolu s Šinmenem Takezóem do bitvy u Sekigahary.“

„Ano... Ale můj synek tam nešel dobrovolně. Nechal se zlákat tím zlosynem odnaproti.“

„Zlosynem?“

„Jo, Takezóem.“

„To má tady ve vesnici tak špatnou pověst?“

„S takovým bídákem jste se určitě ještě nesetkal. Od té doby, co se s ním můj syn začal stýkat, museli jsme si toho hodně vytrpět.“

„Váš syn prý u Sekigahary padl. Ale netrapte se, já vašeho nepřítele dostanu.“

„A kdo jste vlastně?“

„Patřím k tokugawské posádce. Po bitvě u Sekigahary jsme obsadili hrad Himedži a dostali za úkol vybudovat na hranicích s provincií Harima dřevěnou hraniční bránu, abychom měli pod kontrolou, kdo tudy prochází. Ale tenhle...“ ukázal směrem na hliněnou obezdívku, „tenhle Takezó bránu prorazil a utekl nám. Měli jsme zjištěno, že patřil k Šinmenovi Morimu a přidal se k Uki-tovu vojsku. Pronásledovali jsme ho tedy až sem do vsi Mijamoto... Je ale hrozně

vytrvalej. Pronásledujeme ho už několik dní, ale on nepolevuje. Jen tak snadno ho asi nepolapíme.“

„Aha... Tak proto...“ přikývla Osugi. Pochopila, proč se Takezó nezastavil ani v Šippódži, ani u své sestry. Zároveň se v ní zvedla vlna vzteku, že se její syn nevrátil a jen Takezó z toho ve zdraví vyvázl.

„Pane, něco vám poradím... Je možná silnej, ale chytíte ho snadno.“

„Je nás na něj málo. Navíc před chvilkou zabil jednoho z mých mužů...“

„Mám dobrej nápad. Pojdte sem, ať vám to pošeptám...“

5

Osugi jej seznámila se svým tajným plánem.

„Hm! To je pravda!“ přikyvoval souhlasně samuraj z hradu Himedži, pověřený ostrahou hranic zdejší provincie.

„Ať vám štěstí přeje,“ požehnala jim velitelsky Osugi a vydala se směrem domů.

Netrvalo dlouho a tentýž samuraj shromáždil za domem rodiny Šinmen asi patnáct mužů. Něco jim potichu rozkázal, načež všichni přelezli hliněnou obezdívku a vnikli do domu.

Obě mladé dívky, Ocú a Ogin, si tam právě nařikaly nad krutostí tohoto světa. Potůčky jejich slz se slévaly pod světlem dohasínající lampy. Znenadání dovnitř vpadlo několik mužů, nebrali ohledy na posuvné zástěny, obklíčili je ze všech stran.

„A...“ vyšlo z úst vystrašené Ocú. Na druhou stranu Ogin, dcera neohroženého Munisaie, si je měřila svýma přísnýma očima.

„Kdo z vás je Takezóova sestra?“ zeptal se jeden z mužů.

„Já,“ odpověděla Ogin. „Co vás však vede k tomu, abyste sem vtrhli takovýmto způsobem? Nemyslete si, že když tady žije samotná ženská, že si můžete dělat, co se vám zlíbí.“

Chystala se jim zpřímá postavit, ale jejich velitel, se kterým před chvílí Osugi rozmlouvala, na ni ukázal: „Tohle je Ogin.“

Nastalý zmatek přinesl jen násilí. Světlo zhaslo a dům se otrásal v základech. Ocú vykřikla, zakopla a skutálela se až na zahradu. Více než deset statných mužů se svalilo na Ogin, aby ji mohli svázat. Ogin se nějakou dobu neohroženě bránila, měla v sobě více energie než obyčejná žena, ale nakonec ji přemohli, a pak do ní ze vzteku kopali.

Ocú propadla panice. Sama nevěděla, jak se odtamtud dostala. Noční temnotou utíkala k Šippódži, nic jí nevadila bolest, kterou vnímala svýma bosýma nohama. Pro dívku, která byla dosud uvyklá jen míru, představovalo násilí útok na její nevinnou duši.

Když doběhla až k úpatí kopce, na němž stál její chrám, přivítala ji vlídná slova: „To jsi ty, Ocú?“

Blížila se k ní tmavá postava, která tam ještě před chvílí seděla pod stromem na velkém balvanu. Byl to Šúhó Takuan.

„Říkal jsem si, co se asi stalo, že se tak pozdě nevracíš. Hledal jsem tě... Ale, ale, jsi bosá?“ díval se na její bílé nohy.

Ocú se s pláčem přitiskla na jeho hrud' a naříkala: „Takuane, stala se hrozná věc. Co budeme dělat?“

„Hrozná věc? Copak se v tomto světě může přihodit něco tak strašného? No tak, uklidni se a řekni mi, co se vlastně stalo,“ neztratil Takuan rozvahu.

„Přišli si k Šinmenům pro Ogin... Jak jí mám pomoci?“ zalykala se slzami a tiskla se k Takuanově hrudi.

Trní

1

Z půdy i z rostlin, které z ní vyrůstaly, vycházelo teplo připomínající svůdný dech mladé dívky. Z kapiček potu vyřezávajících na tváři šlo usuzovat, že dnes bude opravdové parno. Blížilo se právě poledne.

Takezō krácel úplně sám. Nervózně zíral na horu, k níž se zatím bez jasnějšího cíle přibližoval. Opíral se při chůzi o svůj černý dubový meč. Bylo vidět, že je už hrozně unavený. Kdykoli se ve větvích pohnul nějaký ptáček, jeho ostrý pohled se k němu okamžitě upřel. Zablácené, rosou zmáčené tělo bylo řízeno zvířecími pudry a instinktem.

„Do hajzlu,“ zanařoval si pro sebe a jedinou ranou svého dřevěného meče ve vzteku rozsekl tlustý strom, který mu stál v cestě.

Ze vzniklé praskliny vytékala bílá šťáva. Upřeně na ni zíral, připomínala mu mateřské mléko tekoucí z matčiných prsů. Bez matky mu okolní hory i řeka v rodné vsi připadaly osamělé.

„Proč mě všichni ve vesnici mají za nepřítele? Když mě zahlédnou, hlásí to hned v průsmyku hraniční stráží. Když se se mnou setkají tváří v tvář, zpanikaří, jako by natrefili na hladového vlka, a utečou...“

Dnes se na hoře Sanumo skrýval už čtvrtým dnem.

Ve dne viděl v dálce v mlžném oparu dům svého otce, ve stejném domě přebývá i jeho osamělá sestra. Mezi stromy na úpatí hory pak prosvítala střecha chrámu Šippódži.

Ani k jedné z těchto budov se však nemohl přiblížit. V den oslav Buddhových narozenin se mu podařilo vmísit se do davu a zahlédnout Ocůinu tvář, ale Oců si ho všimla a přede všemi na něj hlasitě zavolala. Protože nechtěl, aby jí z jeho přítomnosti vznikly problémy, a zároveň se nechtěl dát chytit, rychle se před ní schoval.

Večer se vydal navštívit svoji sestru, ale nešťastnou shodou okolností tam byla i Matahačiho matka. Stál venku a celou dobu přemýšlel, co řekne, až se ho zeptá, co se stalo s Matahačim, jakými slovy se má stařeně omluvit za to, že se vrátil bez něj. Skulinkou ve dveřích právě pozoroval svou sestru, když jej našla samurajská hlídka z hradu Himedži. Nestačil si se sestrou říct ani slovo, musel odtamtud rychle uprchnout.

Od té doby pak z hory Sanumo pozoroval, jak po něm samurajové z Himedži den co den bedlivě pátrají, jak k pátrání shromáždili i vesničany, aby prohledávali okolní hory a podařilo se jim ho tak konečně chytit.

„Co si teď o mně Oců asi myslí?“ začaly se mu hlavou honit chmurné myšlenky. Nevěřil už nikomu, vždyť se proti němu spikli úplně všichni, které ze své rodné vesnice znal.

„Ocu asi jen těžko vysvětlím, proč se Matahači se mnou nevrátil. Jasně, raději to přece jen řeknu jeho matce. Až to udělám, nebude mě tu už nic držet.“

Takezó se rozhodl k činům. Okamžitě se vydal na cestu, ale do vesnice se za světla nedostal. Vzal si kamínek a trefil jím malého ptáka. Oškubal z něj peří, odtrhával teplé kousky masa a syrové je během chůze hned polykal.

„Áa,“ vykřikl překvapený venkovan, když ho zcela nečekaně zpozoroval. Utíkal mezi stromy rychle pryč. Takezóa rozzlobilo, že vůči němu bez jasnějšího důvodu chová nenávist, a tak na něj křičel, ať počká. Uháněl za ním jak rozzuřený tygr.

2

Oním vesničanem byl zdejší uhlíř, který tudy často procházel. Takezó ho znal od vidění. Chytil ho za límec a přitáhl k sobě.

„Hej, proč utíkáš? Copak si mě nepamatuješ? Jsem Šinmen Takezó tady z Mijamota. Já tě neukousnu. Myslíš, že je normální, když ani nepozdravíš a začneš přede mnou zničehonic utíkat?“

„N... ne.“

„Posad se!“

Když ho pustil, dal se znovu na úprk. Tentokrát zbabělce skopl k zemi a rozmáchl se nad ním svým dřevěným mečem. Uhlíř si schoval tvář do dlaní a strachy před ním bil hlavou o zem.

„Ušetřete mě,“ žadonil hlasitě.

Takezó nemohl pochopit, proč se jej vesničané tolik bojí.

„Chci se tě jen na něco zeptat, tak mi odpověz, jasný!“

„Povím vám úplně všechno, jen mě nechejte naživu.“

„Nikdo tě přece nechce připravit o život. Na úpatí se to hemží vojáky, že jo?“

„Ano.“

„Jsou i v Šippódži?“

„Jsou.“

„Vesničané pročesávají i dneska hory, aby mě chytili?“

„.....“

„Ty taky?“

Muž vyskočil na nohy a nesouhlasně vrtěl hlavou, že ne.

„Počkej, počkej,“ chytil ho za hlavu. „Co je se sestrou?“

„S čím?“

„Mojí sestrou... Šinmenů Ogin. Všichni vesničani a vojáci z Himedži po mně pátrají, mají k tomu nejspíš důvod. Mojí sestře ale nic neudělali, že ne?“

„Nevím. Já nic nevím.“

„Krucinál,“ zvedl nad hlavu svůj meč. „Nedělej, že o ničem nevíš. Určitě se něco stalo. Jestli mi to nepovíš, tak ti rozmlátím makovici!“

„Počkejte, všechno vám povím. Povím vám to,“ prosil se sepjatýma rukama uhlíř. Pak mu vyprávěl, jak Ogin zatkli a jak je všude ve vesnici vyvěšeno oznámení, podle něhož všichni, kdo mu dají jídlo nebo poskytnou nocleh, budou potrestáni stejně jako on. Z každého druhého stavení vybírají vždy po jednom z nejmladších mužů, aby každý den spolu s vojáky z Himedži prohledávali zdejší hory.

Takezóovi naskočila rozhořčením husí kůže.

„Opravdu?“ zvolal. „Jakého zločinu se dopustila moje sestra?“ vytryskly mu z jeho zarudlých očí slzy.

„My nic nevíme. My máme jenom strach z našeho pána.“

„Kde je? Kde je moje sestra? Kam ji uvěznili?“

„Vesničani říkají, že do věže pevnosti Hinagura.“

„Hinagura...“

Takezó si nenávistně obhlédl lem hraničních hor. Páteř vzdáleného pohoří Čúgoku se již místy černala pod šedými mraky na večerní obloze.

„Dobrá. Dojdu si tam pro sestru... Dojdu tam...“ drmolil si pro sebe. Sestupoval směrem k močálu, odkud bylo slyšet zurčení vody, a opíral se o svůj dřevěný meč.

3

Právě doznělo večerní vyzvánění zvonů. Představený chrámu Šippódži se včera konečně vrátil z cest.

Venku byla tma, že by se dala krájet, ale v chrámu bylo vidět červené světlo svící, v kuchyni svítila lucerna a v obytném přístavku zase lampy. Tam bylo možno matně rozeznat stojící lidskou postavu.

„Kéž by to byla Oců...“ pomyslel si Takezó. Ležel zkroucený pod můstkem spojujícím hlavní síň s obytným přístavkem. Linula se k němu libá vůně připravované večeře. Představoval si, jak z polévky a rýže stoupá horká pára. Několik dnů se mu do žaludku nedostalo nic než maso syrových ptáčat a kořínky různých trav. Trpěl velkými bolestmi.

„Uáa,“ zvracel ztěžka Takezó žaludeční šťávy.

„Co to bylo?“ ozvalo se z obytného přístavku. Jeho zasténání se totiž hlasitě odrazilo od stěn chrámu.

„To byla asi kočka,“ odpověděla Oců. Chopila se tácu s dojedanou večeří a vykročila lадně na můstek, pod nímž se krčil Takezó.

Chtěl na ni zavolat, ale bolestmi nebyl schopen ani promluvit. Měl však štěstí, že nepromluvil.

„Kde se můžu vykoupat?“ řekl totiž někdo a došel rychle k Oců.

Měl na sobě jen vypůjčený chrámový šat s úzkým pásem a kolem hlavy jen ležérně ovázaný šátek. Takezó si ho dobře pamatoval, byl to velitel samurajské hlídky z hradu Himedži. Nutil své muže a vesničany, aby od rána do večera prohledávali okolní hory a pátrali ve vsi. Sám se pak večer vracel sem do chrámu, aby tu přenocoval. Dělal, jako by mu to tu všechno patřilo.

„Hledáte koupelnu?“ položila Oců tác na zem. „Dovedu vás tam.“

Vedla ho podél okapů na dvůr, když k ní samuraj s řídkým knírkem pod nosem znenadání zezadu přiskočil a sevřel ji do náruče: „Nechceš se vykoupat se mnou?“

„Co to děláte?“

„To ti neuškodí,“ chytil ji oběma rukama za líce a přitiskl své rty na její tvář.

„To ne! Nikdy!“ odpovídala mu bezradná Oců. Nebyla schopná ani výkřiku, jak ji držel.

Takezó v té chvíli úplně zapomněl na to, že po něm všichni pátrají.

„Co si to dovoluješ!“ zakřičel a vyskočil na verandu.

Po prudké ráně pěstí, kterou mu Takezó uštědřil zezadu do hlavy, pustil samuraj Ocú ze sevření a skácel se rovnou dolů na zem.

Ocú hlasitě vykřikla.

Napadený samuraj zaječel: „To je přece Takezó... Je tu Takezó. Takezó je tady. Pojdte honem sem!“

V chrámu to začalo ihned hučet. Rozezněl se zvon, jako by to byl smluvený signál, že je Takezó nablízku.

„Poplach!“ bylo slyšet. Ti, kteří byli pověřeni pročesáváním hor, se rychle seběhli do Šippódži. Začali okamžitě pátrat v okolí i na svazích hory Sanumo. Tou dobou se Takezóovi dávno podařilo dostat se až ke vchodu na široký dvůr domu rodiny Hon'iden.

„Bábi, bábi,“ volal Takezó a nakukoval do hlavní místnosti, kde se svítilo.

4

„Kdo je?“ vyšla Osugi v klidu se svíčkou v ruce.

Její tvář plná dolíčků v záři svíce okamžitě zbledla.

„Aha, to jsi ty!“

„Bábi, přišel jsem vám říct jen tohle... Matahači během bitvy nezahynul, je naživu. Žije teď někde s jednou ženskou... To je všechno. Vyřídte to, prosím, taky Ocú,“ řekl Takezó vše, co měl na srdci. „Konečně se mi ulevilo.“ Opíral se o svůj dřevěný meč a vyrazil zpět do tmy.

„Takezó,“ zavolala na něj Osugi. „Kam půjdeš teď?“

„Já,“ řekl smutně, „já se teď musím probít do Hinagury a získat zpět svoji sestru. Uteču s ní pryč do jiné provincie, takže se s váma už neuvídím... Chtěl jsem jenom vám a taky Ocú vysvětlit, že jsem Matahačiho nenechal zemřít, že jsem se sem nevrátil jako zbabělec. S touhle vesnicí ale už nemám nic společného.“

„Takhle to je...“ Dala si svíčku do druhé ruky a pokynula mu, aby šel dovnitř: „Nemáš hlad?“

„Nejedl jsem už několik dnů.“

„Chudáčku... Právě vařím večeři. Na rozloučenou si dáš alespoň něco teplého. Můžeš se zatím vedle vykoupat, než to bude hotový.“

„.....“

„No tak, Takezó, naše rodiny přece spolu držely už od dob, kdy v zdejším kraji vládl rod Akamacu. Nemůžu tě přece nechat odejít jen tak.“

„.....“

Takezó si loktem utíral slzy z očí. Nečekaně se mu dostalo vřelého zacházení, a tak po dlouhých dnech věčného podezřívání a neustálé ostrážitosti se náhle rozpomenul na příjemný pocit, který vyvolává teplo vlídného člověka.

„Tak běž už dozadu, ať tě nikdo neuvidí... Zatím se vykoupej, donesu ti ručník. Jo, a na převlečení ti můžu dát nějaký oblečení po Matahačim. Jdu teda vařit... V klidu si ve vaně odpočiň,“ podala mu Osugi svíci a zmizela v domě. Zanedlouho bylo vidět, jak z domu někam rychle uhání jedna z jejích snach.

Za zavřenými dveřmi koupelny bylo slyšet šplouchání horké vody, ve světle svíce

bylo možné rozlišit pohybující se postavu Takezóa. Osugi na něj z hlavní budovy zavolala: „Jaká je voda?“

„Výborná... Jako bych se znovu narodil,“ odpověděl jí Takezó z koupelny.

„Jen si v ní ještě chvilku polež, jídlo ještě není hotový.“

„Děkuju. Kdybych to věděl, tak jsem se u vás zastavil mnohem dřív. Myslel jsem si, že mě budete určitě proklínat.“ Bylo slyšet, jak je šťastný. Řekl ještě něco, ale jeho slova se v šplouchání vody ztratila. Osugi neodpovídala.

Brzy se však ke vchodu do domu vrátila Osugina určená snacha. S ní se přihnala i skupina samurajů a ozbrojenců.

Ven jim vyšla vstříc Osugi a něco jim potichu šeptala.

„Cože? Dostala jsi ho do koupelny? Ty jsi ale mazaná... Dobrá, tentokrát ho dostaneme,“ řekl jejich velitel.

Samurajové se rozdělili do dvou skupin a přibližovali se k němu pomalu jako hlouček ropuch.

V naprosté tmě ozařovala svíce koupelnu doruda.

5

Takezó měl zvláštní tušení, jeho šestý smysl zapracoval.

Když vykoukl škvírou ve dveřích ven, zjezily se mu všechny chlupy na těle a vykřikl: „Je to past!“

Byl nahý, v těsném prostoru koupelny se neměl kam hnout.

Bylo už pozdě něco dělat, za dveřmi byly spousty vojáků vybavených holemi, kopími a trojzubci. Bylo jich sice jen patnáct, ale v Takezóových očích jich bylo nejméně dvakrát tolik.

Neměl jak utéct. Neměl k dispozici ani kousek oblečení, do kterého by se mohl zahalit. Strach však necítil. Vztek vůči Osugi v Takezóovi spíše probudil divokou zběsilost.

„Však já vám ukážu!“

Nepřemýšlel nad tím, jak se jim ubránit. Stejně jako vždy se soustředil jen na to, jak nepřítel překonat.

Pronásledovatelé se již chystali vpadnout do místnosti, když Takezó vykopl dveře a s výkřikem „Tak co!“ vyskočil ven.

Byl úplně nahý, rozpletené mokré vlasy mu splývaly dolů podél ramen.

Takezó skřípal zuby. Chňapl po kopí protivníka, který stál zrovna před ním, smetl jej na zem, a když takto zbraň získal pro sebe, zařval na ně: „Šmejdi!“

Začala mela. Máchal kopím ze strany na stranu, nahoru dolů, mlátil je hlava nehlava. Proti přesile to však zabíralo. Bojovat s násadou, bez využití hrotu kopí, se naučil už u Sekigahary během skutečného boje.

Proklouzl! Všichni samurajové, kteří ho měli zajmout, se vzájemně osočovali, proč čtyři z nich nevtrhli dovnitř o něco dřív, dokud byl ještě bezbranný.

O desátého protivníka se už kopí zlomilo. Tentokrát se Takezó chopil kamenného víka od sudu na nakládanou zeleninu, který stál pod římsou přístavku, a mrštil jím po skupině zbylých ozbrojenců.

„Pozor, dostal se do hlavní budovy!“ volali všichni, kdo stáli venku. Ve stejnou

chvíli vyběhla z domu na zahradu Osugi a také její snacha. Nestačily si ani nazout dřeváky.

Zevnitř se ozýval ohromný lomoz podobný rachotu hromu. Bylo to dunění Takezooových kroků.

„Kam jsi schovala moje oblečení? Dej ho sem!“

Válely se tam pracovní šaty, po ruce měl i prádelník, ale ničemu z toho nevěnoval pozornost.

Konečně svýma neklidnýma očima zpozoroval vzadu v kuchyni své otrhané šaty. Vzal je do ruky, nohama se zapřel o hliněnou pec a světlíkem se protáhl na střechu domu.

Dole panoval zmatek a povyk, jako by se utrhla hráz. Takezó se doplazil doprostřed velké střechy a v klidu se tam oblékl. Potom ze svého pásu pomocí zubů odtrhl tenký proužek látky, kterým si stáhl mokré vlasy. Podvázal si je tak pevně, že to bylo vidět i na jeho očích a obočí.

Nad ním byla jarní hvězdná obloha.

Mistr Sun

1

Když na této hoře někdo zavolá: „Hej!“, ozve se z protější hory v dálce také: „Hej...“

Vesničané takto pročešávají hory každý den.

Nemohou se věnovat ani sběru bourců morušových, ani obdělávání svých políček.

V této vesnici již delší dobu probíhá pátrání po Takezooovi, synovi zesnulého Šinmena Munisaie. Objevuje se často na horských cestách, kde vraždí a páchá jiné hrůzné činy. Je proto třeba ho dopadnout. Tomu, komu se podaří Takezóa vypátrat nebo chytit, bude vyplacena odměna, jak je uvedeno níže.

1. Za dopadení	10 stříbrných
2. Za jeho hlavu	10 hektarů půdy
3. Za oznámení místa úkrytu	2 hektary půdy

*Šestého roku éry Keičó (1601)
Kníže Ikeda Šónjúsai Terumasa*

Tabule s tímto demonstrativním oznámením stála majestátně před branou starostova domu i na jiných důležitých místech ve vesnici. Protože se věřilo, že se Takezó znovu vyskytne v okolí domu Hon'iden, zavřela bábi Osugi spolu s ostatními příslušníky své početné rodiny vstupní bránu a u všech vchodů nechala zbudovat zátarasy. Jako podpora tam bylo z hradu Himedži vysláno velké množství vojáků patřících k rodu Ikeda. Pro případ, že by se tam Takezó objevil, měli připravený systém různých troubení na lastury, zvonění na chrámové zvony a dalších způsobů vzájemné signalizace, aby ho mohli konečně lapit.

Nebylo jim to však k ničemu platné.

– Ani dnes ráno tomu nebylo jinak.

„Vidíte, zase někoho zabil.“

„Koho tentokrát?“

„Asi to bude samuraj.“

Vystrašení a zvědaví vesničané se takto hlasitě dohadovali poté, co za vesnicí našli u cesty mrtvolu muže s podivně zkroucenýma nohama a hlavou zabořenou do travnatého porostu.

Mrtvola měla roztříštěnou lebku, nejspíš cedulí, která stála původně kousek odsud. Celá od krve ležela na zádech mrtvého muže. Po dokonání svého činu ji tam dotýčný nejspíše pohodil.

Když se chtěli nechtě podívali na ceduli, zjistili, že věta se slovy o vypsání odměny byla divokým způsobem smazána. Museli se tomu zasmát.

„Přijde vám to snad k smíchu?“ napomenul je jeden z nich.

V té chvíli se od skupinky vesničanů odtrhla Ocú z Šippódži, bledá jako stěna. Dokonce i její rty zesinaly.

„Raději jsem se na to neměla dívat...“ vyčítala si. Aby co nejrychleji zapomněla na tvář mrtvého, kterého právě spatřila, utíkala pomalu dolů k chrámu.

Seshora se k chrámu blížil také velitel posádky, který si zdejší chrám vybral jako svoje stanoviště a několik dnů zde i přespával. S několika svými muži se právě vracel z obchůzky.

„Jejda, Ocú. Odkud se vracíš?“ vyptával se jí přátelsky, když ji konečně zahlédl.

Od onoho večera, kdy jí tento kníratý velitel dělal neslušné návrhy, se jí neskutěčně hnusil.

„Z nákupu,“ odsekla mu a ani se na něj nepodívala. Vyběhla rychle po vysokých kamenných schodech do hlavní chrámové síně.

2

Takuan si před hlavní síní hrál se psem.

Když uviděl Ocú, jak kolem psa rychle uhání, sdělil jí: „Ocú, máš poštu.“

„Cože? Já?“

„Převzal jsem ji, když jsi tu nebyla.“

Vyndal dopis z rukávu a podal jí ho.

„Co se stalo, žeš tak bledá?“

„Udělal se mi nevolno z mrtvého, který ležel tam nahoře u cesty...“

„Na takové věci se raději nedívat... Jenže v těchto časech si můžeš oči zakrývat, jak chceš, a stejně někde na mrtvolu natrefíš. Je to těžký. Říkal jsem si, že alespoň tato vesnice bude všeho toho ušetřena. Mýlil jsem se.“

„Proč Takezó pořád někoho zabíjí?“

„Kdyby nezabil, sám by byl zabit... Není důvod, proč by ho měli zabíjet, nechce proto zbytečně zemřít.“

„To je hrůza!“ otřásla se a skrčila ramena. „Co budeme dělat, až přijde sem?“

Na horu se z oblohy snášely šedé beránky. Ocú se bezděčně schovala i s dopisem do přádelny vedle kuchyně.

Na tkalcovském stavu bylo nataženo rozpracované plátno na mužský oděv.

Každé ráno a večer zde tkala šaty s nadějí, že je dá svému Matahačimu, až se k ní vrátí. Těšila se na něj a tkala kousek po kousku už od minulého roku.

Sedla si před osnovu a znovu se podívala na dopis: „Kdo mi píše?“

Byla sirota, nikdo jí nikdy nepsal, ani ona nikomu nepsala. Třeba to je nějaký omyl, říkala si. Několikrát za sebou zkontrolovala adresu příjemce.

Dopis urazil nejspíše dlouhou cestu, byl ohmataný a flekatý od deště. Když otevřela obálku, vypadly z ní dva dopisy. Nejprve rozložila ten první.

Byl napsán neznámým ženským písmem, nejspíše rukou postarší ženy...

Vážená Ocu,

tímto potvrzuji jen to, co je napsáno v přiloženém dopise, ušetřím Vás tedy detailů.

Matahači se se mnou oženil a byl do mé rodiny také adoptován. Jelikož mu Vaše osoba leží i nadále na srdci, uznala jsem za vhodné učinit všem nejasnostem konec. Proto Vám Matahači posílá vysvětlení, jehož pravdivost tímto potvrzuji. Pokuste se tedy, prosím, na Matahačiho zapomenout.

S pozdravem

Okó

Druhý dopis byl skutečně od Matahačiho. Podrobně v něm vysvětloval, proč se už nemůže vrátit.

Na závěr zdůraznil, aby na něj už zapomněla a provdala se za někoho jiného. Jelikož ale není schopen napsat dopis své matce, požádal ji, aby jí, až se s ní uvidí, vyřídila, že teď žije v jiné provincii.

Ocú cítila, jak jí hlavu svírá ledový chlad. Neuronila ani slzu. Roztřásla se, nehty na prstech, kterými dopis svírala, teď vypadaly stejně jako nehty onoho mrtvého, jehož před pár okamžiky spatřila u cesty.

3

Všichni vojáci se chodili večer vyspat dolů do údolí pod horou, byli po celodenním trmácení unavení. Kníratý velitel si však užíval pohodlí chrámu, nechal se obsluhovat jako pán. Ohřívali pro něj lázeň, vařili ryby, nosili mu prvotřídní sake. Toto se opakovalo každý večer.

I když se už pomalu stmívalo, Ocú se v kuchyni ani neukázala. Dnešní večere se trochu opozdila.

Takuan hledal Ocú všude, kde se dalo. Volal na ni jak na zatoulané dítě. Několikrát šel i kolem přádelny, ale protože se odsud klapání tkalcovského stavu neozývalo, ani se nepokoušel dveře dovnitř otevřít.

Představený se čas od času vypravil k spojovacímu můstku a láteřil: „Kde je Ocú?“ Jindy zas: „Musí tu být. Máme tu přece hosta. Požaduje, aby mu sake nalévala právě ona.“

Služebníci se nakonec vydali s lampiony až dolů k úpatí hory.

Takuan v té chvíli náhle otevřel dveře do přádelny.

Ocú v ní byla. Sklíčeně se horní polovinou těla opírala o tkalcovský stav. Byla tam úplně sama v naprosté tmě.

Takuan chvíli mlčel, jako by uviděl něco, co neměl. U nohou jí ležely dva nesku-
tečným způsobem zmuchlané dopisy. Byly rozdupané jako panenka představující
toho, kdo má propadnout klatbě.

Takuan je tiše zvedl.

„Ocú, to jsou přece dopisy, které ti přišly dnes odpoledne. Nechceš je někam uklidit?“
„.....“

Ocú se dopisů ani nedotkla. Jenom nepatrně přikývla.

„Všichni tě hledají. No tak, asi ti to nebude zrovna po chuti, ale běž nalít sake
pánovi z obytného přístavku, představený si s ním neví rady.“

„Bolí mě hlava... Takuane, prosím, zařídte to, ať dneska nemusím.“

„Já přece neříkám, že je správné, abys mu nalávala sake zrovna ty, ale zdejší před-
stavený je přízemní člověk. Není to typ mnicha, který by si získal úctu světské vrch-
nosti svou distingovaností... Myslí si, že si musí kníratého velitele neustále předchá-
zet, starat se o jeho blaho,“ vysvětloval Takuan a pohladil ji po zádech. „Je to přece
on, kdo se tě v dětství ujal a vychoval tě. Právě ve chvílích, jako je tato, potřebuje
tvou pomoc... Neboj se. Stačí, když se tam ukáže jen na chvíli.“

„Hm.“

„Tak jdeme.“

Když jí pomohl vstát, zvedla konečně svou uplakanou tvář a řekla mu: „Takua-
ne... Půjdu tam, ale můžete jít, prosím, se mnou?“

„Mně to nevadí, ale ten kníratý samuraj mě nemá rád. A ani já jeho. Když toho
knírače vidím, mám nutkání mu vždycky něco říct. Nezní to moc dospěle, ale někdo
na mě tak působí.“

„Ale já tam sama nepůjdu.“

„Je tam přece taky představený.“

„Vždy, když tam přijdu, tak se stáhne pryč.“

„To se mi nelíbí... Dobrá, půjdu tam s tebou. Přestaň se tedy strachovat a běž se
honem upravit.“

4

Host obytného přístavku se konečně dočkal přítomnosti Ocú, upravil si tedy
pokrývku hlavy a měl zase dobrou náladu, vyprázdnil už několik šálek. Jeho kní-
ry na brunátném obličejí ostře kontrastovaly s povadlými, zúženými linkami
jeho očí.

Jeho nálada však měla daleko k dokonalosti. To kvůli jednomu člověku, který tam
byl navíc. Dřepěl proti němu, hrbil se u svícnu jako slepec a četl si nějakou knihu,
kterou měl položenou na kolenou.

Byl to Takuan. Kníratý velitel si myslel, že je to nějaký chrámový pomocník, tak
mu vystrčenou bradou pokynul: „Hej, ty!“ Avšak Takuan se na něj ani nepodíval.
Poté, co ho upozornila i Ocú, odpověděl: „Co? Voláte mě?“

Když se po něm ohlédl, knírač nabubřele rozkazoval: „Ty, mnichu! S tebou
nemám nic do činění. Odejdi odsud!“

„Děkuji, setrvám.“
 „Když si někdo u sake čte knihy, tak mi pak nechutná. Vstaň!“
 „Knížku jsem už zavřel.“
 „Nic takovýho tu nechci.“
 „Rozumím. Ocú, odnes ji do knihovny.“
 „Nemyslím tím knihu. Tvoje přítomnost mi tu vadí.“
 „To mě mrzí. Nedokážu se totiž proměnit v kouř nebo hmyz jak vznešený osvícený a skrýt se v rohu vašeho tácu.“
 „Tak odejdeš už! Nezdvořáku!“ rozzlobil se velitel.
 „Náš host říká, že chce být o samotě. Milovat samotu jest stavem mysli ušlechtilého člověka... Nezlobte se, že jsme vás obtěžovali, odcházíme.“
 „Hej, počkej!“
 „Copak?“
 „Říkal ti snad někdo, abys odsud odváděl Ocú? Hnusnej mnichu jeden bláznivej!“
 „Je velmi málo mnichů a samurajů, kteří by byli pohlední... Zamyslete se třeba nad svým knírem.“
 „To odvoláš!“ natáhl se velitel po meči vystaveném ve výklenku a vyskočil na nohy. Takuan se na něj díval naprosto vážně: „Co myslíte, že mám odvolat?“
 „Ty bídnej poskoku! Ztrestám tě!“
 „Useknete hlavu tomuto mnichovi?... Cha, cha, cha, cha. Raději to nedělejte, nestojí vám to za to.“
 „Cože!“
 „Copak jsem pro vás nějaký soupeř? Až mi useknete hlavu, bude se vám jenom smát. Přece si nebudete špinit meč.“
 „Výborně, tak uvidíme, jestli se bude smát!“
 „Ale...“
 Takuanovy uštěpačné poznámky knírače jenom ještě více dopálily. Pěsti, jimiž svíral jílec svého meče, se mu třáslы vztekem. Ocú se s pláčem postavila před Takuana, aby jej chránila svým tělem: „Takuane, co to říkáte? Na pana samuraje si nemůžete takhle dovolovat. Omluvte se, prosím, omluvte se mu. Zabije vás!“
 Takuan však pokračoval.
 „Ustup, Ocú... Nic se mi nestane. Nemá ani dost sil na to, aby s tolika lidmi během dvaceti dnů porazil osamoceného Takezóa. A mně bude sekát hlavu! To bych se na to podíval. To bych se moc divil.“

5

„Nehýbej se!“ zakřičel knírač celý rudý a stáhl z meče pochvu. „Ty, Ocú, ustup! Rozseknu toho drzýho mnicha na dvě půlky.“

Ocú chránila Takuana i nadále, padla veliteli k nohám a prosila: „Jste jistě právem rozzloben, ale snažně vás prosím o odpuštění. Mluví takto nehorázně úplně ke všem. Rozhodně si netropí žerty jenom z vás.“

Takuan se ale nedal: „Co to povídáš, Ocú. Já si z něj netropím žerty. Myslím to naprosto vážně. Nemá dost sil, tak říkám, že je to neschopný samuraj. Je na tom něco špatného?“

„Ještě toho nenecháš!“

„Nenechám. Možná že samurajům, kteří v horách pátrají po Takezooovi už několik dnů, to nevadí, ale pro rolníky to je obrovská zátěž. Každý den se musí vzdát své práce na poli a zadarmo pročesávat okolí, pachtýři nemají z čeho žít.“

„Ty mě, mnichu, budeš poučovat o hospodaření!“

„Nikoli o hospodaření – mluvím o vlastnostech úředníka, který je jen prostředníkem mezi pánem a lidem a chová se doslova jako zloděj jeho příjmů... Například dnes v noci, v klidu si tu odpočíváte, na sobě drahý oděv s dlouhými rukávy a po horké koupeli nutíte krásnou dívku, aby vám nalévala sake na dobrou noc. Kdo vás pověřil tímto výhradním právem?!“

„.....“

„Není snad skutečným posláním úředníka věrně sloužit svému pánu a být benevolentní vůči lidu? Avšak vy jste typickým příkladem nezdárného úředníka, jenž ignoruje, jakou překážku představuje jeho přítomnost pro rolníky, nemyslí na své podřízené, honosí se úřady, okrádá všechny o jejich volný čas, nutí je shánět dobré maso a sake, ohání se autoritou svého pána, ale lid nechá skomírat.“

„.....“

„Jen mi zkuste useknout hlavu a donést ji před svého pána Ikedu Terumasu, knížete hradu Himedži. Bude asi překvapen, že ho ten den navštíví jenom Takuanova hlava. S knížetem Terumasou se dobře znám z čajových dýchánek v klášteře Mjóšindži a vídávali jsme se i v Ósace a v chrámu Daitokudži.“

Kníračova neurvalost byla ta tam. Nejspíše také trochu vystřízlivěl a bylo na něm vidět, že nedokáže posoudit, zda to, co Takuan říká, je pravda nebo lež.

„Raději se nejprve posaďte,“ pomohl mu Takuan. „Pokud si myslíte, že lžu, vezměme s sebou něco jako dárek a můžeme jít klidně navštívit pana Ikedu do hradu Himedži... Na knížecí bránu však klepu jen nerad... Navíc kdyby během hovoru u čaje přišla řeč na to, co ve vesnici Mijamoto provádíte, musel byste asi okamžitě spáchat seppuku. Od začátku jsem vám říkal, abyste to nedělal, samuraj by měl dopředu zvažovat své činy. Právě v tom se vám nedostává schopnosti.“

„.....“

„Vraťte meč do výklenku. A pak bych měl ještě něco. Četl jste Mistra Suna? Není přeci možné, abyste neznal spis o vojenské strategii od Mistra Suna *O umění válečném*?... Udělám vám přednášku, jak na jeho základě dopadnout mijamotského Takezóa bez ztrát na životech vojáků. Má to co do činění s vaším důležitým úkolem, pozorně tedy poslouchejte... Ocú, taky se posaď a naliž mu ještě jeden šálek.“

6

Byl mezi nimi rozdíl deseti let, Takuanovi bylo třicet a knírači čtyřicet. Avšak schopnosti na věku nezávisí. Jsou lidé, kteří mají jisté kvality, jiní se k nim dopracují. Pokud jde o běžné studium a výcvik, není mezi vládce a chudásem žádných rozdílů.

„Děkuji, nebudu už pít...“ zpočátku nabubřelý knírač se změnil v poslušného tvora. „Takhle je to tedy, nevěděl jsem, že ráčíte být přítelem mého pána, Šónjúsaie Terumasy. Nic neospravedlní mé neslušné chování vůči vám,“ omlouval se a vypadal při tom docela směšně.

Takuan se však proto vůči němu nechoval zbytečně povýšeně.

„Ale to nic, myslím, že na to můžeme zapomenout. Jde spíše o to, jak dopadnout Takezóa. Nezávisí snad vaše samurajská čest na splnění úkolu od vašeho pána?“

„Máte pravdu...“

„Vám ale asi na čase nezáleží. Čím déle bude dopadení Takezóa trvat, tím déle si budete moci užívat pohodlí chrámu, jídla, pití a společnosti Ocú...“

„Prosím, už se k tomu nevracejte... Hlavně ne před pánem Terumasou.“

„Nemusíte se bát, nechám si to pro sebe... Ale věčné vyřvávání samurajů po kopcích by se nemělo protahovat donekonečna. Nestrádají jenom rolníci, ale i ostatní vesničané žijí ve strachu, nikdo nemůže v klidu pracovat.“

„To asi ano, nemyslete si, také si lámu hlavu dnem i nocí, jak věc urychlit.“

„Nemáte prostě žádnou strategii. Jednoduše neznáte knihu *O umění válečném*.“

„Zatím jsem se s ní nesetkal.“

„Tak to vidíte. Ještě jste se s ní nesetkal. Nemůžete se divit, že jsem o vás řekl, že jste neschopný, marnotratný úředník... Protože by ale ode mne bylo kruté, kdybych vás jen káral, do tří dnů vám Takezóa přivedu v poutech.“

„Cože?“

„Myslíte si, že si vymýšlím?“

„Jenže...“

„Jenže co?“

„Počítáme-li i několik desítek vojáků z Himedži a rolnické pěšáky, pátrá po něm v horách už kolem dvou set mužů.“

„Vím o tom.“

„Navíc je zrovna jaro, a tak je Takezó ve výhodě, může si v lese obstarat dostatek potravy. To nám momentálně situaci ztěžuje.“

„Tak co kdybyste počkali, až napadá sníh.“

„To nemůžeme.“

„Tak vidíte. Proto říkám, že ho chytím já. Nepotřebuji k tomu armádu. Zvládl bych to sám, ale můžu s sebou vzít třeba Ocú, ve dvou na něj vystačíme.“

„Zase si tropíte žerty.“

„Nemluvte nesmysly. Myslíte si, že Šúhó Takuan tráví celé dny vyprávěním vtipů?“

„Ne.“

„Právě proto tvrdím, že neznáte knihu *O umění válečném*. Jsem sice jen mnich, ale jádro nauky Mistra Suna jsem si osvojil. Svého úkolu se však zhostím jen pod jednou podmínkou. Pokud nebudete souhlasit, budu se jen, než napadá sníh, dívat, jak to s vámi dopadne.“

„Jakou máte tedy podmínku?“

„Pokud se mi podaří Takezóa zajmout, budu si s ním moct naložit po svém.“

„Co tím myslíte?“ pohrával si velitel se svým knírem a přemýšlel. Je sice mladý a výřečný, ale možná ho jen vodí za nos. Na druhou stranu se tak ale může brzy dozvědět, jak to s ním je doopravdy. Nakonec tedy přikývl. „Dobře. Když se vám ho podaří chytit, můžete si s ním dělat, co chcete... Co ale v případě, že ho do tří dnů v poutech nedovedete?“

„Tak se tohle octne tamhle na stromě,“ ukázal Takuan, jak se věší, a vyplázl jazyk.

„Takuan nejspíš zešílel. Dnes ráno jsem se doslechl, že prý slíbil něco naprosto bláznivého,“ říkal s obavami v kuchyni jeden z chrámových služebníků.

„Opravdu?“ ujišťovali se ostatní překvapeně.

„Co ho to jen napadlo?“ dozvěděl se o celé záležitosti představený. „Ne nadarmo se říká, že ústa jsou branou k dřímajícímu neštěstí,“ povzdechl si vševědoucň.

Nejvíce ze všech si o něj však dělala starosti Ocú. Dopis, kterým jí dal její milý Matahači, jemuž tak oddaně věřila, sbohem, v jejím srdci zanechal větší jizvu, než kdyby se dozvěděla, že padl na bitevním poli. A stejně tak bábi Hon'idenu, matka jejího nastávajícího, se nakonec ukázala jako žena, která se uchyluje k nekalým praktikám. Neměla teď už nikoho, na koho by se mohla spolehnout.

Takuan pro ni představoval jediné světlo a útěchu v strastiplné temnotě.

Když se šla tenkrát vyplatat do přádelny, rozřezala na cáry látku, kterou tkala vytrvale pro Matahačiho už celý rok, a byla rozhodnuta vzít si nožem i život. Rozmluvil jí to tehdy právě Takuan. Přesvědčil ji, ať jde nalévat sake hostu v obytném přístavku, a z ruky, kterou ji tam odváděl, sálalo lidské teplo.

A Takuan se takhle zapletl...

Spíše než o sebe se Ocú strachovala o Takuana. Byla zdrcená a bylo jí smutno, že kvůli jeho hloupému slibu teď přijde i o něj.

Zdravý rozum jí říkal, že když se vojákům nepodařilo Takezóa zatknout za dvacet dnů, těžko ho mohou přivést spoutaného jen oni dva během tří dnů.

Když se Takuan vrátil do hlavní chrámové síně poté, co stvrdil svůj slib s kníračem dokonce i před zraky boha války Hačimana, zahrnula jej Ocú výtkami. Ale Takuan jí vlídně poklepal na rameno a řekl, že nemusí mít žádné obavy. Když skončí obtěžování zdejších vesničanů, cesty mezi provinciemi Inaba, Tadžima, Harima a Bizen budou zase bezpečné, a když se tak navíc podaří zachránit život několika lidem, nezáleží mu na vlastním životě ani trochu. Řekl jí, ať raději do příštího večera v klidu odpočívá, další ať nechá na něm.

Klidu však neměla.

Blížil se již onen večer.

Takuan podřimoval v koutě hlavní síně s kočkou na klíně.

Když představený, služebníci a pomocníci viděli Ocúin nepřítomný výraz, radili jí: „Ocú, dělej honem.“

„Schovej se někam,“ doporučovali jí, aby s Takuanem nikam nechodila, ale nic podobného neměla Ocú v úmyslu.

Slunce již začalo zapadat.

Řeka Aida, která se pohořím Čúgoku klikatila jako vráska, i vesnice Mijamoto se začaly pomalu nořit do tmy.

Z hlavní chrámové síně vyběhla kočka... Takuan se právě probudil. Vyšel na ochoz a zíval s pusou dokořán.

„Ocú, nepřipravíme se už pomalu na cestu?“

„Už jsem všechno připravila, slaměné sandály, hole na cestu, ovinovačky, léky a taky olejovaný papír.“

„Chci s sebou vzít ještě něco.“

„Kopí? Meč?“

„Co tě nemá... Něco k jídlu.“

„Svačinu?“

„Hrnc, rýži, sůl a sójovou pastu... Možná že se hodí i troška sake, zabal do uzlíku, cokoli ti v kuchyni padne do oka, a přines ho sem. Zavěsíme ho na hůl a ve dvou to nějak odneseme.“

Osudná flétna

1

Blízké hory byly temnější než černý lak, vzdálené hory bledší než slída. Bylo pozdní jaro a váł vlahý větřík.

Bambusové stvolý, liány vistárií, vše u cesty bylo pokryto rosou. Čím dále byli od vesnice, tím více se s postupujícím večerem zdálo, že zde snad muselo před chvílí pršet.

„To je ale příjemný pocit, že jo, Oců,“ řekl Takuan. Na rameni měl přední konec bambusové tyče a na ní nesl spolu s Oců uzlíček.

Oců za ním na druhém konci tyče odpověděla: „Ani trochu. Kam až s tím vlastně chcete jít?“

„To se uvidí,“ řekl na to. Jeho odpověď nezněla moc povzbudivě. „No, ještě kousek.“

„Chůze mi ani tak nevadí, ale...“

„Jsi už unavená?“

„Ne,“ bylo však vidět, že ji z toho nošení bolí ramena. Co chvíli si hůl přendávala z jednoho ramene na druhé. „Není tu ani živáčka.“

„Náš kníratý velitel se dnes celý den v chrámu neukázal. Nejspíš svolal všechny muže zpět do vesnice a bude tři dny čekat, jak slíbil.“

„Takuane, vy si myslíte, že se vám podaří Takezóa chytit? Proč jste to vůbec říkal?“

„Však on se brzy objeví.“

„A co, že se objeví, víte přeci, jakou má sílu. Navíc když ho teď celou dobu pronásledují, musí být k smrti šílený. Z Takezóa se teď stal zběsilý démon. Když na to pomyslím, klepou se mi kolena.“

„Pozor! Kam to šlapeš!“

„Uá!... Nemůžete mě takhle strašit.“

„To nebylo kvůli Takezóovi, ale chci, aby sis dávala pozor, u cesty jsou spousty pastí z vistáriových lián a trní.“

„Dali je sem vojáci, aby do nich chytili Takezóa.“

„Když nebudeš dávat pozor, spadneme do nějaké pasti.“

„To jste mi neměl říkat, teď nebudu schopná udělat ani krok.“

„Jestli do ní spadneme, tak do ní jdu první. Že jim to ale vůbec stálo za tu námahu... Nezdá se ti ta rokle čím dál užší?“

„Před chvílí jsme se dostali přes zadní část hory Sanumo. V těchhle místech by měla být Cudžinohara.“

„Tak to budeme bloudit celou noc.“

„Mě se neptejte, já vám neporadím.“

„Na chvilku ten náklad položíme, ano?“

„Co chcete dělat?“

Takuan odešel na okraj strže a odpověděl: „Vyčůrat se.“

Dole asi třicet metrů pod ním se v horním toku řeky Aida tvořily peřeje. Hlasitě zurčící voda se řítila divoce z kamene na kámen.

„Ááá, to je úleva... Jsem součástí všehomíru, nebo je všehomír součástí mne,“ kropil pod sebe Takuan a vzhlížel k obloze, jako by počítal hvězdy.

Ocú na něj zpovzdálí vystrašeně volala: „Takuane, ještě nejste? Vám to ale trvá.“

„Zkusil jsem při tom věštit podle *Knihy proměn*. Je rozhodnuto, už vím, co budeme dělat dál,“ oznamoval jí Takuan, když se konečně vrátil.

„*Knihy proměn*?“

„Řekl jsem podle *Knihy proměn*, ale spíš to byla věštba v mém srdci nebo lépe řečeno v duchu. Vzal jsem v úvahu tvar krajiny, vodu a oblohu, na chvíli jsem zavřel oči, a pak mi bylo jasné, že se vydáme na tamten kopec.“

„Na Takateru?“

„Nevím, jak se ta hora jmenuje, ale v polovině je malá nezalesněná planinka.“

„To je pohanková pastvina.“

„Pohanková... Dobré místo na pohanění pohana,“ smál se zvesela Takuan.

2

Z hory Takateru byl dobrý výhled do okolí. Na jihovýchodě se hora mírně svažovala a v polovině se nacházelo místo, kterému místní říkali pohanková pastvina.

Byla to pastvina, pásli se tam tedy koně a krávy, ale v noci se tam kromě slabého foukání větru nehnulo vůbec nic. Žádné zvíře tam teď nebylo.

„Tak, tady se utáboříme. Náš nepřítel Takezó dopadne stejně jako generál Cchao Cchao ze státu Wej, já v tom případě musím jednat jako Ču-ke Kchung-ming.“

Ocú položila náklad na zem a zeptala se ho: „Co tady chcete dělat?“

„Sedět.“

„Chytíte Takezóa tím, že budete sedět?“

„Ptáci se taky chytí do sítě sami. Není na tom nic těžkého.“

„Takuane, že vás ošálila liška?“

„Rozděláme oheň, aspoň se těch čarů zbavíme,“ sbíral Takuan suché větve a připravoval ohniček.

„Oheň dokáže člověka potěšit, že jo?“ ozvala se Ocú po chvilce.

„Něco tě snad trápilo?“

„Nedivte se... Nikomu by se přeci nelíbilo trávit noc vprostřed těchhle hor... A vůbec, co budeme dělat, až začne pršet?“

„Cestou sem jsem si všiml, že tady dole u pěšiny je malá jeskyně. Kdyby pršelo, můžeme se schovat tam.“

„Takezó se asi taky skrývá na noc nebo před deštěm na podobných místech... Proč jsou vůbec všichni vesničané vůči Takezóovi tak nepřátelští?“

„To všechno kvůli vrchnosti, prostý lid se bojí moci. To proto, že se bojí vrchnosti, jsou schopni vyhnat z rodné vesnice i své bratry a syny.“

„Znamená to, že si chtějí zachránit jen svoji vlastní kůži?“
 „Musíme bezmocným lidem odpustit jejich slabost.“
 „Nemůžu ale pochopit samuraje z Himedži. Proč tropí tolik povyku kvůli jedinému muži?“
 „Dělají to pro zachování pořádku. To, že Takezō na útěku před pronásledovateli od Sekigahary prorazil na cestě do vesnice dřevěnou hraniční bránu, nebylo rozhodně nic dobrého. Zabil tehdy posádku hraniční stráže a musel pak, aby si uchránil svůj holý život, neustále zabíjet. To nelze na nikoho svést, za vším tím neštěstím stojí Takezōova nerozvážnost.“
 „Vy Takezōa také nemáte rád?“
 „Nemám. Kdybych zde byl pánem já, tvrdě bych s ním zatočil. Nechal bych ho všem pro výstrahu na osm kusů rozčtvrtit. Uchýlil bych se k tomu nejpřísnějšímu trestu, který bych vymyslel. Být na pánově místě, neměl bych s Takezōem slitování, už kvůli udržení své autority. Zvláště v těchto neklidných časech.“
 „Takuan, na mě jste vždycky laskavý, ale zdá se, že umíte být i krutý.“
 „To tedy jsem. Mým posláním je přeci trestat špatné a odměňovat dobré. Právě proto jsem sem přišel.“
 „Uá!“ vyskočila Ocú vylekaně od ohně. „Neslyšel jste támhle od toho stromu nějaké šustění nebo kroky?“

3

„Kroky říkáš?“ nastrežil tím směrem ucho i Takuan. Vzápětí se však hlasitě roze-
 smál: „Ha, ha, ha, ha. To byly opice. Opice... Podívej, leze tam opice s mládětem.“
 „To se mi ulevilo,“ říkala si pro sebe Ocú a znovu se posadila.
 Dívali se do ohně a mlčky tam seděli ještě tak dobrou půlhodinu.
 Takuan lámal větve a přikládal je do vyhasínajícího ohně. „O čem přemýšlíš, Ocú?“ řekl.
 „Já?“ odvrátila Ocú své unavené oči od ohně a podívala se na oblohu. „Já teď přemýšlím nad tím, jak je ten svět zvláštní. Když se takhle dívám na nespočetné množství hvězd vprostřed skličující noci – ne, řekla jsem to špatně, noc je přeci všeobjímající –, zdá se mi, že se hvězdy na širé obloze pomalu pohybují. Jako by se hýbal celý svět. Takový mám alespoň pocit. A zároveň jako bych já, která jsem proti tomu ničím, byla ovládána nějakou neviditelnou silou. I teď se každou chvíli rozhoduje o mém budoucím osudu. Ale takhle bych mohla přemýšlet donekonečna.“
 „Nelži... Možná že něco takového ti na mysli také vytanulo, ale přemýšlela jsi určitě o něčem mnohem závažnějším.“
 „.....“
 „Není to ode mě hezký, Ocú, ale já jsem ten dopis, co ti přišel, taky četl.“
 „Cože?“
 „Když jsem tě viděl v přádelně plakat, tak jsem ten dopis sebral ze země. Takové věci se přeci nezahazují. No a schoval jsem ho do rukávu... Víš, že se to nemá, ale z nudy jsem si ho pak bedlivě přečetl, když jsem seděl na záchodě.“
 „Že vám není hanba.“
 „Jedno jsem z toho ale pochopil... Není to pro tebe takhle lepší, Ocú?“

„Proč myslíte?“

„Co kdyby ti takový buran, jako je Matahači, předhodil podobný dopis po vaší svatbě? Myslím, že máš kapku štěstí, protože jste ještě nebyli svoji.“

„Ženy ale takhle uvažovat nedokážou.“

„A jak tedy uvažují?“

„Štve je to!“ zakousla se bezděky do konce svého rukávu. „Za každou cenu musím Matahačiho najít a říct mu do očí, co si o něm myslím, jinak nebudu mít klid. To samý platí i pro tu ženskou, Okó.“

Když se Takuan podíval z boku na Ocu, jak láteří a pláče, poznamenal sám pro sebe: „Tak už to začalo...“

„Vypadalo to, Ocu, že se nikdy nesetkáš se zlými lidmi ani se zradou, v klidu se vdáš, budeš mít děti, a pak z tebe bude babička, prostě že strávíš poklidný čistý život. Ale i tobě nejspíš vítr přivál nepřízeň osudu.“

„Takuane! Co mám... Co mám dělat? Štve mě to... Trápí mě to,“ skryla Ocu svou tvář do rukávu a pláčem se jí otrásala ramena.

4

Přes den se ukryli do nedaleké jeskyně a vydatně se vyspali.

S jídlem si také nemuseli dělat starosti.

Horší to bylo s jejich nejdůležitějším úkolem, s dopadením Takezóa. Jaký měl asi Takuan plán? Nikde po něm nepátral, a navíc mu to ani trochu nevadilo.

Tak přišel jejich třetí společný večer.

Stejně jako včera a předešlým spolu seděli u ohně.

„Takuane, dnes večer máte poslední šanci,“ upozorňovala jej Ocu.

„To máš pravdu.“

„Co budete dělat?“

„Co jako?“

„Co jako? Nepřišel jste sem snad proto, že jste se tak hloupě zavázal?“

„To jo.“

„Když se vám ho nepodaří dnes v noci chytit, tak...“

„Já vím. Když to nezvládnou, budu viset na větvi tisíciletého cedru... Není se ale třeba bát, ještě neumírám,“ přerušil ji Takuan.

„Nepůjdete ho alespoň hledat?“

„Najdu ho snad, když ho budu hledat?... V těchhle horách?“

„Ach jo. Vy jste vážně nemožnej. Já jsem celá bez sebe a vy máte nervy na to v klidu čekat, jak se věci vyvinou.“

„Přesně tak. Mám nervy na to čekat.“

„Takuane, takže vy jste se toho úkolu zhostil jen proto, že máte silné nervy?“

„Tak nějak.“

„To nedopadne dobře.“ Ocu v hloubi duše věřila, že má Takuan nějaký jasnější plán, ale teď začala propadat opravdovému zoufalství.

Začala o něm vážně pochybovat. Nejspíš to nemá v hlavě v pořádku. Jsou případy, kdy si o některých lidech všichni myslí, že jsou v něčem výjimeční, ale ve skutečnosti to jsou tak trochu pomatenci. Možná že Takuan je jedním z nich.

Takuan však i nadále se svým nic neříkajícím obličejem přikládal do ohně.
 „Už je půlnoc,“ řekl zničehonic.
 „Přesně tak. Nebude trvat dlouho a začne svítat,“ dala si Ocu schválně na každém slově záležet.
 „Není to zvláštní?“
 „O čem zase přemýšlíte?“
 „Už by se tu měl každou chvíli objevit.“
 „Myslíte Takezó?“
 „Ano.“
 „Kdo by se nechal dobrovolně chytit do pastí?“
 „Nemysli si. Člověk je ve své podstatě slabý. Nikdo není rád sám, obzvláště když vůči němu všichni projevují nepřátelství a ze všech stran ho ohrožují svými meči... Není to zvláštní? Teplo a světlo našeho ohníčku ho mělo už dávno přilákat.“
 „Třeba takhle uvažujete jenom vy, Takuane.“
 „To si nemyslím,“ řekl znenadání sebejistě a vrtěl hlavou. Ocu potěšilo, že jí takovýmto způsobem odporuje.
 „Myslím, že Šinmenů Takezó už tamhle někde postává. Ještě si ale není jistý, zda jsem na jeho straně nebo nepřítel. V hloubi duše je nejspíš stále ještě na pochybách, nemá dost sil se k nám připojit. Už vidím, jak se mu tamhle v šeru blýskají oči... Už to mám, Ocu, že mě to nenapadlo dřív. Můžeš mi půjčit tu věc, co máš za pasem?“
 „Myslíte tuto flétnu?“
 „Jo, tu flétnu.“
 „Ani náhodou. Tu já nikomu nepůjčím.“

5

„Proč?“ začal být Takuan zničehonic dotěrný.
 „Protože,“ zavrtěla Ocu hlavou.
 „Půjčit mi ji snad můžeš. Čím více se na flétnu hraje, tím je flétna lepší, neboj, já ji neukousnu.“
 „Ale...“ přiložila Ocu ruku na pás, aby ji před ním uchránila.
 To, že si flétny Ocu cenila nejvíce ze všech věcí a že bez ní neudělá ani krok, věděl Takuan už dávno. Nečekal však, že se bude takhle zdráhat mu ji půjčit.
 „Nebudu s ní zacházet hrubě, tak už ji přece vyndej.“
 „Ne.“
 „Za žádnou cenu?“
 „Ne... Za žádnou cenu.“
 „Ty jsi ale tvrdohlavá.“
 „Jo, jsem tvrdohlavá.“
 „Tak teda...“ vzdal to již Takuan, „na ni zahraj ty, Ocu. Co tě napadne.“
 „Nechci.“
 „Ani tohle nemůžeš?“
 „Ne.“
 „A proč?“
 „Protože když mi tečou slzy, hrát nemůžu.“

„Hm...“ V Takuanovi sice vyvolávala její tvrdohlavost, tak typická pro sirotky, lítost, ale zároveň věděl, že někde za touto tvrdohlavostí se skrývá nebezpečí propastné prázdnoty. Všichni sirotci touží nejvíce po tom, co nemají.

Touží po nedosažitelném prameni mateřské lásky. Také hluboko v Ocúině srdci se skrývají její nepoznaní rodiče jako nějaký přelud. Nejspíš po nich neustále touží, stejně jako oni touží po ní, mateřskou lásku však Ocú nikdy nepoznala.

Flétna byla jedinou věcí, která jí po nich zůstala. Představa rodičů se u ní ztotožňovala právě s touto flétnou... Byla ještě malé nemluvně, když ji odložili na verandě chrámu Šippódži jako nějaké kotě. Flétnu měla tehdy zastrčenou za pasem.

Tato flétna pro ni tedy byla jedinečným prostředkem k nalezení někoho své krve. Na první pohled to nebylo zřejmě, ale nejenže plnila zástupnou úlohu jejích rodičů, její zvuk byl i jejich hlasem.

„Takže kdyby ji někomu půjčila, rozbrečela by se,“ přemítal mlčky Takuan. Dobře chápal, že ji nechce nikomu půjčit ani na ni nechce hrát. Bylo mu jí líto. Neřekl už ani slovo.

Dnes večer se poprvé za tyto tři dny vyhoupl za řídké mraky perleťový měsíc. Občas bylo mezi mraky slyšet kejhání divokých husí, které se v těchto jarních dnech vracely z Japonska do své domoviny.

„Oheň už zase skoro vyhasíná. Ocú, můžeš přiložit tu suchou větev?... Copak? Je ti něco?“

„.....“
„Ty pláčeš?“

„.....“

„Že jsem vůbec něco takovýho říkal. Nemám ani kouska citu.“

„Vy ne, Takuane. Na vině jsem spíše já, že jsem byla tak tvrdohlavá. Klidně si ji půjčte,“ vytáhla zpoza pasu flétnu a podávala mu ji.

Byla zabalena do starobylého brokátového pouzdra. Nitě už mělo trochu popuštěné a i šňůrky byly značně opotřebované, ale spolu s flétnou, která v něm byla zastrčena, působilo nezvykle elegantním dojmem.

„Co? Můžu?“

„Můžete.“

„A co kdybys mi na ni zahrála ty, Ocú. Rád si tě poslechnu... Když už toho vím tolik,“ řekl Takuan a ani se flétny nedotkl. Otočil se stranou a objal si rukama kolena.

6

Takuan, jenž by si z ní za normálních okolností dělal legrácky, dřív než by vůbec začala na flétnu hrát, měl bedlivě nastražené uši a navíc při tom zavíral oči. Ocú se o to více styděla, tak se raději ujistila: „Takuane, vy umíte hrát na flétnu určitě moc dobře.“

„Nepatřím mezi nejhorší.“

„Nechcete tedy nejdříve zahrát vy?“

„No, zas tak dobrý nejsem. To spíš ty, Ocú. Slyšel jsem, že jsi flétnu docela dlouho studovala.“

„Ano. To proto, že zrovna učitel stylu Kijohara měl náš chrám na starosti celé čtyři roky.“

„To musíš být tedy dobrá, určitě dovedeš zahrát skladby pro zasvěcené, třeba *Čínského lva* nebo *Snadné štěstí*.“

„Nepřehánějte...“

„Zahraj, cokoli máš ráda... Ne, zkus zahrát to, co zrovna cítíš na srdci. To ať rozezní sedm otvorů tvé flétny.“

„Dobrá. Taky si myslím, že bude nejlepší, když na ni rozehraji svůj smutek, žal a své nářky.“

„Přesně tak. Je důležité dát průchod svým pocitům. Říká se, že oněch více než čtyřicet centimetrů flétny je jako člověk, jsou vesmírným všehomírem... Oněch sedm dírek odpovídá pěti lidským vášním a dechu muže a ženy. Četla jsi *Zápisky o nostalgii bambusu*?“

„Nepamatuji se.“

„Na jejím začátku se píše: „Flétna je nástrojem pěti hlasů a osmi tónů, je harmonií čtyř ctností a dvou melodií.““

„Vy jste jak učitel flétny.“

„Jsem spíš špatný mnich plný knih. Ukaž mi tedy tu flétnu.“

„Prosím.“

Hned jak si ji Takuan vzal do rukou, řekl: „Hm, to není jen tak nějaká flétna. To, že tvoji rodiče zanechali s tebou tenhle skvělý nástroj, vypovídá mnohé o jejich původu.“

„Učitel ji taky chválil. Vážně je tak vzácná?“

„Každá flétna má svůj charakter, svou duši. Pocítíš ji hned, jak si ji vezmeš do ruky. V minulosti byly spousty slovutných fléten, *Cikádí okamžik* excísaře Toby, *Kójamaru* císaře Kókóa nebo slavná flétna Kijohary no Suketaneho, kterou prý zaháněl na útěk hady. Dnes v době neustálých válek to bude asi horší. Nebude to nejspíš žádné přehánění, když řeknu, že takovou flétnu vidím poprvé v životě. Celý se třesu a to jsem ji ještě ani neslyšel.“

„To jste mi neměl říkat, tím spíš na ni teď nebudu schopna zahrát.“

„Je na ní nápis... Ale v slabé záři hvězdné oblohy ho asi nepřčtu.“

„Malým písmem je na ní napsáno *Zpívající drak*.“

„*Zpívající drak*... To jsou věci,“ řekl a vrátil jí flétnu i s pouzdrem. „Tak... Můžeš tedy?“ požádal ji zcela vážně.

Když viděla, s jakou rozhodností to Takuan říká, nechala se Ocú přesvědčit a řekla: „Moc mi to ale nepůjde...“ Posadila se znovu do trávy a obřadně, jak káže etiketa, se před flétnou uklonila.

Takuan už nic neříkal. Celý svět byl ponořený do tmy, zdálo se, jako by tam Takuan ani nebyl, jeho temná postava vypadala jako kus skály.

Ocú přiložila flétnu ke rtům.

7

Svou bílou tvář hleděla Ocú do strany a v rukách držela s naprostou jistotou flétnu. Navlhčila rty zobec a nejprve vyzkoušela ladění. Vypadala úplně jinak než obvykle. Působila důstojným dojmem, jako pravá umělkyně.

„Tak dobře,“ oslovila ještě Takuana, „nebude to ale nic světoborného.“

Takuan jen mlčky přikývl.

Flétna se konečně rozezněla.

Malinkaté články jejích drobných bílých prstů začaly jeden po druhém tančit a přimačkávat otvory na flétně jako řada malých človičků.

Nízké tóny se podobaly zurčení potoka, Takuan se přistihl, jak si představuje, že se stal jeho vodou, pospíchá dolů údolím a pohrává si v jeho peřejích. Když zazněly vysoké tony, měl pocit, že se jeho duše vydala k výšinám dovádět mezi mraky. Hlas země a nebeské zvuky splynuly, aby se proměnily v ozvěnu větru, jenž ve větvích borovic krátce truchlí nad pomíjivostí tohoto světa.

Když Takuan zavřel oči a nechal se unášet její hrou, nemohl si nevzpomenout na legendu o princí Hiromasovi, který v hlavním městě procházel branou Suzaku a pískal si při tom na flétnu. Zaslechl tehdy, jak v horním patře brány někdo hraje totéž co on. Oslovil jej, vyměnili si flétny a hráli spolu až do časného rána. Teprve později zjistil, že to byl démon proměněný v lidskou bytost.

I démon se nechá unášet melodií. To by bylo, aby k příčné flétně téhle krasavice zůstala lhostejná obyčejná lidská bytost ovládaná pěti druhy vášní. Takuan o tom byl přesvědčen. Chtělo se mu z toho brečet.

Netekly mu sice slzy, ale bořil tvář stále hloub mezi kolena, která bezděčně pevně objímal.

Ohníček, který mezi nimi plápolal, pomalu dohořoval. Očíny tváře se oproti tomu čím dál víc červenaly. Byla tak zabraná do hry, že nebylo možné rozeznat, zda ona sama je flétnou či naopak flétna je součástí Ocu.

Kde je moje maminka? Kde je můj otec? Tóny vycházející z flétny jako by volaly její rodiče. Zároveň jako by si stěžovaly na bolest v srdci zrazené dívky, kterou pro jinou opustil bezcitný mládenec.

Hrála dál a dál.

Dívka s bolístkou na srdci, tato opuštěná sirota přemýšlela nad tím, proč žije, proč se jí zhroutil její sen a proč nemůže žít jako každá jiná.

Byla to smutná žaloba jejího zoufalství. Z uměleckého nasazení či z přemíry jejích zmatených citů jí dech začal slábnout. Ve chvíli, kdy jí na čele vyrazily první kapičky potu, začaly jí po tváři stékat slzy tvořící bílé potůčky.

Dlouhá skladba ještě nebyla u konce. Byla teď přerušovaná slabými vzlyky, ale i přesto se zdálo, že snad nikdy neskončí.

Vtom se náhle, několik kroků od jejich dohasínajícího ohýnku, ozvalo šramocení podobné čůzi divé zvěře.

Takuan hned zvedl hlavu a pozoroval, co za černou věc se tam pohybuje. Zvedl v klidu ruku a volal: „Hej, ty tam, v rose ti musí být zima, pojď se ohřát sem k ohni. Neboj se.“

Udivená Ocu přestala hrát. „Takuane, vy trpíte samomluvou?“

„Ty sis toho nevšimla, Ocu? Před chvílí se tamhle objevil Takezó a naslouchal tvoji flétně,“ ukazoval na něj prstem.

Ocu se tím směrem otočila a okamžitě se probrala. „Uá!“ zakřičela a mrštila flétnou do míst, kde se ona postava skrývala.

Mnohem víc než vystrašená Ocú byl jejím výkřikem překvapen člověk, který se tam krčil. Vyskočil z trávy jako vyplašený srnec a uháněl odsud pryč.

Takuan, který Ocúin výkřik nečekal, na něj okamžitě ze všech sil zavolal: „Takezó!“ Bylo to, jako by mu právě někdo vyplašil ryby, které měl už skoro v síti. „Počkej!“ dal si i na tomto slově záležet. Vykřikl je působivým, svazujícím hlasem. Byla v něm síla, které nešlo odporovat. Takezó se zarazil a otočil směrem k nim.

„.....“

Svéma blýskavýma očima upřeně hleděl na Takuana a Ocú. Byly to podezřívavé, krvelačné oči odhodlané zabít.

Takuan také mlčel. Propletl si v klidu ruce na prsou a díval se na Takezóa, stejně jako na něj zíral on... Dokonce i dýchali v naprosto shodném rytmu.

Po chvíli Takuan, na jehož tváři se u očí objevily vrásky naznačující jeho přátelské úmysly, ruce zas rozpletl a kynul mu: „Pojď sem přeče.“

Takezó zamrkal a na jeho tmavé tváři se objevil podivný výraz.

„Nechceš k nám jít? Nechceš se k nám přidat?“ vybízel jej Takuan.

„.....“

„Máme tu sake, dobré jídlo, nejsme tvoji nepřátelé ani protivníci. Nechceš si sednout k ohni a popovídat si?“

„.....“

„Takezó... Neděláš nějakou hroznou chybu? Na světě jsou i příjemné věci, jako je teplo rozpáleného ohně, sake, jídlo a také vřelé lidské city. Ty ale z vlastní nerozvážnosti uháníš rovnou do pekla, vidíš celý svět pokřiveně... Nechme však rozumování. V tomhle stavu bys mi stejně nebyl schopen naslouchat. No tak, pojď se ohřát k ohníčku... Ocú, přidej do těch vařených brambor trochu rýže, uvaříme si kaši. Taky jsem už dostal hlad.“

Ocú postavila na oheň hrnec a Takuan ohřál sake. Když Takezó viděl, jak se ti dva činí, pojal k nim konečně důvěru a pomalu se k nim přibližoval. Náhle jej však přemohl hrozný stud, a tak zůstal stát, kde byl. Takuan přivalil k ohništi ještě jeden kámen a poklepal jej po rameni: „Tak si sedni.“

Takezó se poslušně posadil. Ocú se mu však nedokázala podívat do tváře. Bylo to, jako by seděla před divokým zvířetem zbaveným řetězů.

„Hm, už to bude asi hotovo,“ zvedl Takuan pokličku a špičkou hůlek píchal do brambor. S foukáním si zvedl sousto k ústům a ochutnal je. „Jo. Brambory jsou uvařené akorát. Dáš si taky?“

Takezó přikývl, poprvé se mu na tváři objevil úsměv.

Když Ocú naplnila misku kaši a podala mu ji, Takezó se s hltáním pustil do jídla.

Ruce, v nichž držel hůlky, se mu třáslы a zuby mu co chvíli zacinkaly o stěnu misky. Bylo by málo, kdybychom řekli, že byl vyhladovělý. Byl to holý instinkt vzbuzující téměř hrůzu.

„Chutná ti?“ zeptal se Takuan a odložil hůlky. „Dáš si sake?“ nabízel mu.

„Sake nepiju,“ odpověděl Takezó.

„Nemáš ho rád?“ zeptal se ještě Takuan, načež Takezó jen zavrtěl hlavou. Jeho podrážděný žaludek by po tolika dnech strávených v horách něco takového nesnesl.

„Děkuji za pohoštění, zahřálo mě,“ poděkoval Takezó.

„Už ses najedl?“

„Dosyta,“ řekl a vrátil misku Ocú. „Ocú,“ oslovil ji.

„Ano?“ odpověděla potichu, hlavu měla i nadále sklopenou.

„Proč jste tady? Včera večer jsem tu taky viděl oheň.“

Ocú jeho dotaz zaskočil. Když Takuan viděl, že si s odpovědí neví rady, řekl mu omluvně, ale bez vytáček: „Abys věděl, přišli jsme tě sem zatknout.“

Takezóa to ani moc nepřekvapilo a jenom mlčky svěsil hlavu. Úkosem si je však podezřívavě prohlížel.

Takuan se k němu otočil a řekl: „Tak co, Takezó? Nenecháš se raději svázat ode mě? Nařízení lenního pána jsou zákon, Buddhova nauka je však také zákon, jsou to dva stejně vážné zákony, ale ten, pomocí něhož tě spoutám já, je mnohem lidštější než ten jejich.“

„Ne, nenechám,“ kroutil Takezó nazlobeně hlavou.

„Poslouchej, co říkám. Chápu moc dobře, proč se chceš bít, i kdyby tě to mělo stát život. Myslíš ale, že vyhraješ?“ řekl mu Takuan, aby zchladil jeho horkou krev.

„Jestli vyhraju?“

„Myslíš, že dokážeš vyhrát nad těmi, které nenávidíš? Že zlomíš zákony zdejšího pána? Že dokážeš porazit i sám sebe?“

„Určitě prohraju!“ zaúpěl Takezó a na tváři se mu objevil ztrápený výraz a v očích slzy. „Nakonec mě asi popraví, ale předtím ještě zabiju bábu Hon'idenu, samuraje z Himedži a všechny, který nenávidím.“

„A co bude s tvou sestrou?“

„Se sestrou?“

„Co bude s Ogin? Je zavřená ve vězení v pevnosti Hinagura.“

„.....“

„Co uděláš pro dobrosrdečnou Ogin, která se o tebe vždy starala? Nebo spíš co uděláš, abys očistil jméno Šinmena Munisaie, svého otce? Nebo jsi snad zapomněl, že tvůj rod pochází z rodu Hiraty Šógena, hlavního dědice slovné rodiny Akamacu z provincie Harima?“

Takezó si zakryl tvář černými prsty s dlouhými nehty. „Já nevím... Co už s tím teď zmůžu,“ chvěla se mu svěšená ramena, jak propukl v pláč.

Takuan zaťal pěst a nečekaně ze strany Takezóa udeřil vši silou do tváře. „Tupče jeden!“ zakřičel na něj.

Když Takuan viděl, jak se rezignovaný Takezó zapotácel, ušetřil mu ihned další ránu a spílal mu: „Hlupáku, ty nevděčníku! Když to nemůžou udělat tvoji rodiče a tví předci, musím tě potrestat já. Tady máš ještě jednu! Tak co? Bolí to nebo ne?“

„Bolí...“

„Jestli to bolí, tak je v tobě ještě špetka člověka... Ocú, podej mi ten provaz... Jsi na pochybách? Takezó se už rozhodl, že se ode mě nechá svázat. To není provaz moci. Můj provaz je provaz hořkosti... Není se čeho bát ani litovat! Honem mi ho podej!“

Takezó byl svázaný a měl zavřené oči. Kdyby se vzepřel, dokázal by Takuana odkopnout jako míč. S nataženýma rukama a nohama ale unaveně ležel na trávě a z očí mu nezadržitelně kanul proud slz.

Tisíciletý cedr

1

Bylo ráno. Z kopce, na němž stál chrám Šippódži, se ozývalo dunění zvonu. Nebylo to však jen tak ledajaké zvonění, ohlašovalo třetí den od uzavření onoho slibu. Vesničané se dohadovali, zda to věští něco dobrého nebo ne, a utíkali honem nahoru.

„Chytili ho! Chytili Takezóa!“

„Co? Vážně?“

„Kdo ho lapil?“

„Mistr Takuan!“

Před hlavní chrámovou síní se tlačili lidé jeden na druhého. Civěli na Takezóa, který tam byl přivázaný k zábradlí na schodech jako divoké zvíře.

„Vida,“ pokřikovali a polykali vystrašeně sliny, jako kdyby viděli samotného arcisatana.

Takuan seděl na schodech a usmíval se: „Tak venkované, konečně se můžete upokojit a obdělávat zase svá pole.“

V momentě se pro ně Takuan stal něčím jako ochranným božstvem, hrdinou.

„Dovolíte? Nezlobte se,“ kroutil Takuan hlavou a snažil se jim jejich slepý obdiv vymluvit. „Venkované, dobře mě poslouvejte. Takezóa se mi nepodařilo chytit proto, že bych byl něčím výjimečný. Šlo to zcela přirozeně. Na světě není nikoho, kdo by se mohl vzepřít zákonu a zvítězit. Pochvalu si zaslouží zákon.“

„Taková skromnost, jste vážně výjimečný člověk.“

„Když tolik naléháte, klidně si tedy o mně říkejte, co chcete... Chtěl bych se s vámi však poradit o něčem jiném.“

„Co? A o čem?“

„To je snad jasné, o tom, jaký vyměřit Takezóovi trest. S dobrým vazalem knížete Ikedy jsme se dohodli, že když Takezóa nechytím do tří dnů, tak se půjdu oběsit, když ho ale chytím, smím s ním naložit, jak se mi zlíbí.“

„To jsme slyšeli.“

„Ale co s ním mám teď dělat, když jsem ho chytil a dovedl až sem? Mám ho zabít, nebo pustit a nechat žít?“

„To je snad jasné!“ křičeli všichni.

„Musí zemřít. K čemu by bylo dobrý nechat žít takovýho lotra. Byl by pro naši vesnici jen prokletím.“

„Hm...“ přemýšlel zatím Takuan.

„Zabijte ho!“ křičeli ti, kteří stáli vzadu.

Hned nato se dopředu drala nějaká stařena, nenávistně zírala na Takezóa a došla až k němu. Byla to Osugi, hlava rodiny Hon'iden. V ruce držela morušovou větev a tou do něj začala mlátit. „Zabít je ho málo... Všiváka jednoho proradného!“

„Mistře Takuane,“ otočila tentokrát své záštiplné oči na něj.
„Copak, bábi?“
„Kvůli tomuhle spratkovi je můj synáček Matahači po smrti, rodina Hon'iden přišla o jediného dědice.“
„Říkáte Matahači? Ten se vám moc nevyvedl, raději si někoho adoptujte, bude to tak pro vás lepší.“
„Co to plácáte? Vyvedl, nevyvedl, je to přece můj syn. Takezó je pro mýho syna nepřítel, nechejte to na mně, já už mu vyměřím pořádný trest.“
Znenadání však někdo ze zadu bábinu lamentaci přerušil. „V žádném případě!“ zavelel arogantně. Lidé, jako by se ho báli dotknout, se před ním ve strachu roze-
stoupili. Byl to onen velitel posádky, kníratý samuraj.

2

Očividně nebyl v dobré náladě.

„Hej! Tady nemáte co okukovat! Rolníci a řemeslníci odsud urychleně odejdou!“ křičel knírač.

Takuan řekl taky povýšeně: „Ne, venkované nikam nepůjdou. Svolal jsem je sem, abych se s nimi poradil, jak naložit s Takezóem.“

„Mlč!“ vypnul knírač ramena a začal si počínaje Takuanem a Osugi jednotlivé vesničany prohlížet. „Takezó je zločinec, porušil zákon naší země, navíc patří mezi poražené v bitvě u Sekigahary, v žádném případě nesvolím k tomu, abyste se jeho trestu ujímali vy. O jeho potrestání rozhodne náš pán.“

„Tak to teda ne,“ zakroutil Takuan hlavou a tvrdohlavě prosazoval svou. „Domluvili jsme se na něčem jiném.“

Knírač věděl, že jde o všechno, tak začal být nervózní. „Mistře Takuane, vám bude vyplacena odměna, jak ji náš pán slíbil. Takezóa se však ujmu já.“

Takuan se však začal z nějakého zvláštního důvodu hlasitě smát. Nic na to neřikal, jen se smál.

Knírač zbledl a zaječel: „Nezdvořáku! Co je tu k smíchu!“

„Kdo z nás je větší nezdvořák, zarostlý pane? Chcete snad porušit slib, který jste mi dal? Dobrá, porušte, ale za to na oplátku Takezóa hned na místě propustím.“

Vesničané se polekali a začali pomalu couvat.

„Mám to udělat?“

„.....“

„Rozvážu ho a pustím ho rovnou na vás. Můžete se s ním utkat, uvidíme, zda se vám ho podaří znova zatknout.“

„Počkejte, počkejte.“

„Copak?“

„Když už jste ho spoutal, bylo by škoda ho zase rozvazovat, akorát by napáchal zase nějaké nepříjemnosti... Nechám tedy jeho popravu na vás, ale dostanu pak jeho hlavu.“

„Hlavu? Děláte si legraci? Pohřby obstarávají přeci mniši. Kdybychom vám museli přenechávat všechny umrlce, přišly by naše kláštery zkrátka.“

Zvládl ho hravě jak malé dítě. Zase si z něj dělal žerty.

„Ptal jsem se sice na váš názor, ale nesmíme jednat příliš ukvapeně. Tady bábi

tvrdí, že zabít je ho málo, že to není dostatečný trest... No jasně, na čtyři nebo pět dnů ho pověsíme na větev tohoto tisíciletého cedru. Bude tu viset se svázanýma rukama a nohama, ať na něj klidně prší, ať na něj fouká vichr, ať mu třeba havrani oči vykvou. Co říkáte?“ obrátil se znovu na vesničany.

Těm to přišlo až příliš kruté. Nikdo neodpovídal, načež se konečně ozvala bábi Osugi: „Mistře Takuane, to je nápad! A ne pět dnů, ať na tom cedru visí za trest třeba deset nebo dvacet dnů, teprve pak ho budu moct s úlevou probodnout.“

„Dobrá, ujednáno,“ řekl prostě Takuan a chytil Takezóa za provaz.

Takezó kráčel se svěřenou hlavou mlčky ke stromu.

Vesničané k němu náhle pocítili lítost, jejich rozhořčení bylo dávno to tam. Pohotově mu však lněným motouzem svázali nohy a vytáhli ho šest metrů nad zem do koruny tisíciletého cedru. Visel tam jako slaměná loutka.

3

Od té doby, co se Ocu vrátila z hor zpět do chrámu, kdykoli vešla do svého pokoje, cítila se vždy hrozně osaměle a bylo jí smutno.

Proč tomu tak asi bylo?

Na samotu byla zvyklá, ale v chrámu jí byl vždy někdo nablízku, vždy se v některé z komůrek svítilo. Navíc celé tři dny strávila spolu s Takuanem v liduprázdném, tklivém tmavém lese... Tak proč, když se konečně vrátila do svého domova, cítila takový smutek?

Ptala se tak sama sebe. Bylo jí teprve sedmnáct a číselo z ní mládí, půl dne dokázala opřena o stoličku takto přemítat a dívat se z okna.

„Mám to,“ Ocu měla konečně pocit, že matně zahlédla dno svého srdce. Být osamělý znamená, že srdce strádá. Navenek není nic vidět, ale když si to uvědomíme, o to větší osamělost nás přepadne.

V chrámu je pořád hodně lidí, nechybí tam ani ohniště a světlo typické pro lidský shon, ale ten pravý lék na její osamělost to není.

V horách jsou jen stromy, rosa, tma a mlčení, a přesto se ve společnosti Takuana cítila neobyčejně dobře. Jeho slova dokázala rozehrát krev v jejích žilách, dokázala její srdce ukonejšit mnohem lépe než oheň nebo světlo, které zná z chrámu.

„Je mi smutno bez Takuana,“ uvědomila si Ocu a postavila se.

Takuan se však zrovna s vojáky z hradu Himedži účastnil v pokoji pro hosty porady o tom, jaký trest vyměřit Takezóovi. Dolů do vesnice to bylo daleko, navíc neměla chuť si s nimi povídat o nedávných událostech.

Když toto vše zvážila, zase se posadila. Toužila být s někým blízkým. Nemuselo by jich být hodně, stačil by jen jeden, někdo, kdo ji zná, o koho by se mohla opřít, komu by mohla věřit... Přesně po někom takovém toužila... Strašně moc po něm toužila!

Flétna... Jediná památka po rodičích... Tu měla sice na dosah, ale bylo jí už sedmnáct, věděla moc dobře, že je to jen chladná bambusová trubice. Chtěla něco opravdovějšího, nedala se už ničím oklamat.

„Ten mizera...“ povzddechla si, nemohla zapomenout na to, co jí udělal Hon'idenu Matahači. Slzami zkrápěla stolek a zlostí jí vystoupily žíly na skráních, stále ji to ještě bolelo.

Náhle za sebou zaslechla, jak někdo odsouvá posuvnou zástěnu.

Do chrámové kuchyně se v okamžení vřilo světlo zapadajícího slunce. Za odsunutou zástěnou se červenaly plameny rozdělaného ohně.

„Vida, vida, tak tady jsi... Tady jsi byla zašitá,“ mrmlala bábi Osugi a vešla dovnitř.

„To jste vy, bábi?“ podávala jí Ocu chvatně něco na sezení.

Osugi se ani neuklonila a posadila se tam jako doma. „Dcero,“ oslovila ji obřadně.

„Ano?“ pomohla si Ocu rukama, aby se posadila.

„Když jsem se teď ujistila o tvém rozhodnutí být stále mojí dcerou, mám teď něco, o čem bych si s tebou chtěla popovídat. Měla jsem doteď řeč s tím mnichem Takuanem a vojáky z hradu Himedži, ale zdejší posluhové mi nebyli schopni nabídnout ani čaj. Mám hroznou žízeň. Nalij mi nejprve trochu čaje.“

4

„Asi víš, o čem chci mluvit,“ pokračovala, když si vzala od Ocu šálek hořkého čaje. „Těžko můžu uvěřit všemu, co ten lump Takezō říká, ale Matahači se prý usadil někde jinde.“

„Neříkejte?“ řekla Ocu odměřeně.

„Zdejší představený, tvůj patron, se kdysi zavázal, že si vezmeš Matahačiho a přivdáš se tak do rodiny Hon'iden. Kdybych náhodou, nedej bože, umřela, doufám, že nemáš nějaké postranní úmysly a nerozmyslíš si to.“

„Ne.“

„Že nemáš?“

„Nemám,“ odpověděla potichu.

„To mi spadl alespoň jeden kámen ze srdce. Ale stejně, víš, co dokážou lidi navykládat. Navíc kdo ví, kdy se nám podaří Matahačiho najít, chci proto, aby ses z tohoto chrámu odstěhovala co nejrychleji k nám. Mám teď práce nad hlavu a nemůžu pořád využívat svoje snachy.“

„Ale... já...“

„Kdo jiný by se k nám měl přistěhovat než ty?“

„Jenže...“

„Chceš snad říct, že by se ti se mnou žilo špatně?“

„To... To přeci nikdo neříká, ale...“

„Tak si co nejdřív sbal všechny věci.“

„Nemohlo by to počkat, až se vrátí Matahači?“

„To nemohlo,“ odpověděla jí Osugi rezolutně. „Ještě by ses, než se můj syn vrátí, zkazila. Dohlédnout, aby se z tebe stala řádná nevěsta, je můj úkol. Naučím tě zatím, jak pracovat na poli, pěstovat bource, šít a naučím tě správným způsobům. To by ti nemělo vadit.“

„Ano,“ přitakala, protože si už nevěděla rady. Bylo jí skoro do pláče.

„A ještě něco,“ rozkazovala Osugi. „Jde o Takezóa. Nevím, co s ním Takuan zamýšlí, ale nějak se mi to nezdá. Když už jsi tady, budeš Takezóa, dokud je naživu, bedlivě střežit... Když na něj nebudeš dávat pozor i v noci, je tenhle mnich schopen ho snad i pustit na svobodu.“

„Takže odsud nemusím odejít hned teď?“

„Nemůžeš být najednou na dvou místech. Přestěhuješ se k nám i se všemi věcmi, až bude Takezó o hlavu kratší. Je to jasný?“

„Rozumím.“

„Spoléhám na tebe,“ ujišťovala se ještě Osugi a odešla.

Ve stejné chvíli, jako by čekala na její odchod, se venku za oknem objevila jakási postava. „Ocú, Ocú,“ volala ji.

Když vykoukla ven, uviděla tam stát kníratého velitele. Okamžitě se natáhl do okna a pevně ji chytil za ruce.

„Byla jste na mě celou dobu moc hodná. Ale nečekaně jsem dostal z hradu rozkaz, že se mám okamžitě vrátit do Himedži.“

„Co je na tom špatného,“ snažila se mu vysmeknout, ale knírač ji tisknul ještě pevněji.

„Nejspíš budu muset podat zprávu o tom, co se tady událo. Kdybych tak měl alespoň Takezóovu hlavu, vyšel bych z toho s čistým štítem, ale teď se asi budu muset ze všeho zpovídat. Snažil jsem se, jak se dalo, ale ten tvrdohlavec Takuan mi ji nechce vydat... Věřím ale, že jste na mojí straně... Přečtete si, prosím, někde v klidu tenhle dopis, aby vás s ním nikdo neviděl.“

Když ji konečně pustil, odešel knírač rychlými kroky dolů do vesnice.

5

V obálce nebyl jen dopis, skrývalo se v ní i něco těžkého.

Kníračovy úmysly prohlédla Ocú velmi dobře. Nechtělo se jí do toho, ale opatrně obálku otevřela. Třpytil se v ní velký žlutý zlaták.

V dopise pak stálo následující:

Jak jsem již naznačil, prosím, abyste během několika dnů tajně utnula Takezóovi hlavu a neprodleně ji poslala do města pod hradem Himedži.

Nejspíš vám to je dobře známo, ale mezi věrnými vazaly knížete Ikedy jsem znám pod jménem Aoki Tanzaemon. Není samuraje, který by toto jméno neznal. Vás bych z celého srdce rád pojal za svou choť. Budete u mne žít v přepychu a blahobytu. Slibuji před samým Hačimanem, že svému slovu dostojím, tento dopis budiž toho důkazem. Ještě je třeba zdůraznit, že ona záležitost s Takezóovou hlavou musí být bezpodmínečně provedena, je to pro dobro všech.

Omlouvám se, že zde musím svůj list ve spěchu zakončit.

Tanzaemon

„Ocú, už jsi jedla?“ zaslechla zvenčí Takuanův hlas. Nazula si sandály a šla za ním.

„Už se mi takhle pozdě jíst nechce. Trochu mě rozbolela hlava.“

„Co to držíš v ruce?“

„Dopis.“

„Od koho?“

„Chcete si ho přečíst?“

„Když ti to nebude vadit.“

„Ani v nejmenším,“ podala mu jej.

Když si ho Takuan přečetl, hlasitě se rozesmál: „Když už neví co by, chce si tě koupit sliby a vemlouváním. Cože? Ten knírač že byl Aoki Tanzaemon? To je naše země obdařena povedenými samuraji. Ale je dobře, že se ten dopis ke mně dostal.“

„To mě tolik netrápí. V obálce byly zabalené peníze. Co s nimi mám dělat?“

„No ne, to je celej zlaták.“

„Co s ním?“

„To nebude problém,“ vzal si ho Takuan a šel s ním před hlavní síň. Chystal se ho vhodit do truhly na milodary, ale v poslední chvíli si to rozmyslel, přiložil si jej k čelu a uklonil se. „Ne, raději si ho nech. Myslím, že se ti ještě může hodit.“

„Nechci ho. Co když se mě pak někdo bude ptát, jak jsem k němu přišla?“

„Teď už si na něj knírač nemůže dělat nároky, chtěl jsem ho darovat Buddhovi, ale dostal jsem ho od něj nazpět. Můžeš ho u sebe nosit jako talisman,“ řekl a strčil jej Ocu za pás. Podíval se na oblohu a prorokoval: „Hm, dnes v noci to bude asi fičet.“

„Dlouho už nezapršelo...“

„Jaro se už chýlí ke konci, všem jenom prospěje, když déšť spláchne opadané kvíty a lidskou otupělost.“

„Co ale bude s Takezóem, jestli bude slejvák?“

„Hm, no jo...“

Oba se otočili v naprosto stejném okamžiku k tisíciletému cedru, který stál za nimi. Seshora se k nim z rozložitého stromu za šumění větru nesl lidský hlas: „Takuane, Takuane!“

„To jsi ty, Takezó?“ odpověděl mu Takuan.

„Ty bídnej mnichu Takuane, falešníku proradnej! Slyšíš mě? Honem mě odsud sundej!“ V šelestění větru v koruně stromu jeho hlas podivně rezonoval. Poté se na zem i Takuanovu hlavu snesla záplava cedrového jehličí.

6

„Cha, cha, cha, cha, koukám, že jsi plný síly, Takezó,“ došoural se Takuan v dřevácích až pod strom, z něhož se hlas ozýval. „Síly máš dost, ale ze strachu z blížící se smrti nevíš co dřív. Doufám, že tě síly neopustí.“

Popošel na rovnější místo a podíval se nahoru.

„Drž hubu!“ ozval se znovu Takezó. Spíše než plný sil vypadal pořádně nazlobeně. „Nechal bych se snad od tebe takhle v klidu svázat, kdybych se bál smrti?“

„Nechal ses svázat, protože já jsem silný a ty slaboch.“

„Co to plácáš, mnichu!“

„Asi jsem to přehnal. Dobrá, řeknu to jinak – já jsem chytrý a ty jsi naprostý hlupák.“

„Hm, to nepopírám.“

„Podívej se na sebe, visíš tady na stromě jako nějaká opice. Čím víc se budeš kroutit, tím víc se ti provaz zařeže do masa. To bych ti moc neradil.“

„Poslouchej, Takuane.“

„Copak zase máš?“

„Kdybych se tenkrát chtěl prát, zkopal bych takovýho papriku, jako jsi ty, levou zadní.“

„Jo, ale teď už je pozdě.“

„Jenze... Tenkrát... Tenkrát jsi mě obalamutil těma svýma mnišskýma řečičkama. To bylo od tebe pěkně podlý. Věřil jsem, že i když mě svážeš, nebudu nikdy vystavený takovýhle hanbě.“

„No a co dál?“ předstíral Takuan nevědomost.

„Proč jsi mi to udělal? Proč mi raději neusekneš hlavu, ať je to za námi? Myslel jsem si, že jestli mě už má stihnout jistý trest, tak ať ho vykoná mnich, jako jsi ty, který vypadá, že chápe, jaké to je být samurajem. Nechtěl jsem skončit v rukách vesničanů ani svých nepřátel. Proto jsem se ti vzdal, ale byla to asi chyba.“

„Myslíš, že to byla jen chyba? Nemysli si, že vše, co se stane, pramení jen z tvých chyb. Zamysli se spíše nad svou minulostí.“

„Je to k vzteku. Před nebesy jsem čistý. Matahačiho matka mě proklela a má mě za nepřítele, ale pronikl jsem dřevěnou hraniční branou, jen abych se dostal do vesnice a podal jí o jejím Matahačim zprávu, cítil jsem to jako povinnost vůči svému kamarádovi... Je tohle snad proti cestě pravého samuraje?“

„Já nemluvím o takových trivialitách. V zásadě tvůj instinkt, tvá náтура, celý způsob tvého uvažování je jeden velký omyl. V jedné nebo dvou věcech se možná už podobáš samuraji, ale to k ničemu nevede. Právě proto, že se pro údajnou pravdu uchyluješ hned k násilí, vraždíš lidi a způsobuješ všem trable, jsi byl odsouzen k tomu, abys skončil v poutech... Už se ti konečně rozsvítilo, Takezó?“

„Mnichu, tohle ti nedaruju!“

„Než se tam nahoře proměníš v sušenou tresku, dobře se podívej na svět kolem sebe. Jen se dívej, jakými zákony je řízen svět lidí na zemi. A až se dostaneš na onen svět a setkáš se se svými předky, vyříd jim, co ti před smrtí řekl mnich Takuan. Předkové budou mít dozajista radost, že jsem tě přivedl na správnou cestu.“

Ocú, která tam celou dobu vzadu stála jako zkamenělá, se najednou rozeběhla a vzrušeným hlasem zapištěla: „To už snad stačilo! To nejste mnich? Takezó má pravdu. Nechal se přece svázat bez boje jen proto, že vám tolik věřil.“

„A co má být tohle? Obrátila ses snad proti mně?“

„Nemáte v sobě kouska citu... Kvůli tomu, co jste teď řekl, vás už nemám ráda. Jestli chcete jeho smrt, proč ho nezabijete, když vás o to prosí?“ obořila se na něj Ocú, až z toho zrudla.

7

Ocú byla vznětlivá děvče, dívala se na Takuana nevraživým pohledem a s pláčem se mu přitiskla na prsa.

„Přestaň,“ zakřičel a podíval se na ni, až z něj šla hrůza. „Tomuhle ženy nerozumí! Mlč už!“

„Ne! Nebudu!“ prosazovala svou Ocú a kroutila nesouhlasně hlavou. Chovala se naprosto jinak než obvykle. „Já do toho mám taky právo mluvit. Na pohankové pastvině jsem se taky snažila po tři dny a noci.“

„Ne! O Takezóově potrestání tady rozhoduju jenom já!“

„Proto říkám, jestli ho chcete popravit, udělejte to co nejrychleji. Jaký má smysl ho takhle trápit před zraky všech lidí a čekat na to, až se vyčerpá. To je podlost.“

„Takový jsem.“

„Jste zlý!“

„Odejdi odsud.“

„Neodejdu.“

„Už jsi zase tvrdohlavá? Mám toho dost!“ odstrčil ji silou od sebe. Ocú se dopotácela ke kořenům mohutného cedru. Přitiskla se k jeho kmenu tváří i tělem a rozplakala se.

Nikdy by ji nenapadlo, že i Takuan může být tak krutý. Myslela si, že ho pověsil na strom jen kvůli vesničanům, aby je tak umlčel, a pak pro něj vymyslí nějaký rozumný mírnější trest. Teď se ale dozvěděla, že mu dělá potěšení, když může Takezóa trápit. Při pomýšlení na lidskou krutost se musela otřást.

Když se jí zošklivil i Takuan, jemuž doposud tolik věřila, bylo to pro ni, jako by se jí zošklivil i úplně všichni. Když už nemůže nikomu věřit, nezbyvalo jí nic jiného než se hoře zalykat slzami.

Svou uplakanou tvář tiskla i nadále ke kmeni mohutného cedru, ale najednou měla takový zvláštní pocit. Cítila, že Takezóova krev, krev téhož Takezóa, jenž visel vysoko ve větvích a volal seshora svým mocným hlasem, se rozlévá do celého kmenu tisíciletého cedru. Nedokázalo by ho nejspíš obejmout ani deset mužů najednou.

Takezó je opravdový syn samuraje. Čistý. A se smyslem pro pravdu. Když si vzpomněla na chvíli, kdy ho Takuan svazoval, a na slova, která vyslechla před několika okamžiky, poznala, že je to v podstatě také křehká, slabá bytost, že je schopen lidského citu.

Doposud se ve svém mínění o něm pod vlivem okolí mýlila... Co je na něm tak strašného, že ho musí všichni nenávidět jako zlého démona, proč se ho bojí jako divoké šelmy?

Záda i ramena se jí pláčem otřásala, ze všech sil však objímala kmen tisíciletého cedru. Svou uslzenou tvář si otírala o jeho kůru.

Ve větvích foukal silný vítr.

Zničehonic jí začaly stékat za límec velké dešťové kapky, stejně jako na Takuanovu hlavu.

„Vida, to se ale rozpršelo,“ utíral si dlaní hlavu. „Hola, Ocú.“

„.....“

„Holka jedna uplakaná, že ono se rozpršelo, protože tolik brečíš. Fouká vítr, tohle nebude obyčejná přeháňka, pojď se honem schovat, dokud nejsi celá promočená. Nestrachuj se o někoho, kdo zemře, pojď honem,“ vybízel ji Takuan. Přes hlavu si přetáhl své mnišské roucho a jako o závod utíkal do hlavní chrámové síně.

Náhle se rozpršelo ještě víc, v nastalé tmě se zdálo, že jí rukávy v dešti zbělaly. Kapky jí vytrvale bičovaly záda, ale Ocú se ani nepohnula. O Takezóovi, který visel na stromě, ani nemluvě.

8

Ocú odsud z nějakého důvodu nechtěla odejít.

Kapky deště jí dopadaly na záda a vsakovaly se do jejích šatů, ale když pomyslela na Takezóa, tak si to vlastně ani neuvědomovala. Proč chtěla trpět spolu s Takezóem? O tom neměla čas přemýšlet.

Rozvažovala však nad představou ideálního muže, který se jí tak náhle dostal na dosah. To on je ten pravý muž. Hrozně moc si přála, aby zůstal naživu.

„Chudák,“ obcházela strom a nevěděla, jak by mu mohla pomoci. Když se podívala nahoru, nemohla ho pro samý déšť a víchru zahlédnout.

„Takezó,“ zakřičela bezděčně, ale odpovědi se jí nedostávalo. Říkala si, že si o ní Takezó myslí, že je stejně krutá jako ostatní vesničané, jako někdo z rodiny Hon’iden.

„V takovémhle dešti může taky do rána zemřít... Copak se v celém širém světě nenajde nikdo, kdo by mu mohl pomoci?“ rozběhla se náhle Ocú do deště. Vítr foukal, jako by ji pronásledoval.

Za chrámem, v kuchyni i obytném přístavku byly všechny dveře zavřené. Voda z přetékajících okapů tekla dolů na zem jako vodopád.

„Takuane, Takuane,“ volala. V těch místech byla totiž také Takuanova místnost.

„Kdo je to?“

„Já, Ocú.“

„Aha, ty jsi ještě venku?“ otevřel rychle dveře. Když viděl, jak z okapu stříkají proudy vody, řekl: „To je slejvák! Hrůza! Ještě sem naprší, pojď honem dovnitř.“

„Ne, mám na vás spíš prosbu. Je to otázka života, Takuane. Sundejte ho, prosím, z toho stromu.“

„Koho?“

„Takezóa přeci.“

„V žádném případě.“

„Snažně vás prosím,“ klekla si Ocú v dešti na kolena a sepnula před Takuanem s prosíkem dlaně. „Je to tak, jak vidíte... Na mně nezáleží, pomozte, prosím, jemu, jenom jemu.“ Její pláč se ztrácel ve zvuku deště, ale její stav a způsob, jakým měla sepnuté ruce, mluvily samy za sebe. „Prosím. Snažně vás prosím, Takuane. Udělám, co po mně budete chtít... Pomozte mu ale,“ naříkala. Déšť byl tak silný, že jí přšelo i do žadonicích úst.

Takuan však mlčel jako hrob. Víčka měl pevně zavřená, jako by někdo neprodyšně zavřel dvířka od schránky na Buddhovu sochu. Zhluboka se nadechl a konečně otevřel oči: „Běž už spát. Víš moc dobře, že na tom nejsi nejlépe, chceš si snad v dešti přivodit nějakou nemoc?“

„Ale...“ opřela se Ocú o dveře.

„Já jdu spát, ty se taky vyspi,“ zavřel za sebou okenice.

Ocú to však nevzdávala. Nedala se jen tak odbýt. Skrčila se pod vyvýšenou podlahu a došla až pod místo, kde měl Takuan své lože: „Moc prosím! Je to moje jediná prosba... Posloucháte mě, Takuane? Vy nejste člověk... Jste démon... Copak vám ho není líto?“

Takuan se celou dobu snažil mlčet, ale protože viděl, že se jí nezbaví, vyskočil, jako by už byl dopálený, a zakřičel: „Hej, kde je kdo? Pod mojí podlahou se skrývá zloděj. Chyťte ho!“

Rozprava mezi stromem a kamenem

1

Včerejší déšť a víchř smyly poslední zbytky jara a slunce dnes ráno pálilo do tváře nezvykle silně.

„Mistře Takuane, je Takezó ještě naživu?“ ptala se Osugi. Nemohla se dnes ráno dočkat, než se konečně rozední a bude se moct podívat, jak Takezó dopadl.

„To jste vy, bábi?“ vyšel Takuan na ohoz. „Včera byl ale pořádný déšť, vidíte.“

„Přesně taková bouře byla potřeba.“

„Může pršet, jak chce, ale za jednu nebo dvě noci vám člověk jen tak lehce neumře.“

„On to dokázal přestat?“ zamžourala bábi Osugi svýma pichlavýma očima, které dominovaly jejímu vráščitému obličejí, do koruny tisíciletého cedru. „Vždyť se už nehýbe, visí tam jak hadr.“

„To, že se kolem něj neshlukují havrani, znamená, že Takezó je určitě ještě naživu.“

„Tak vám děkuju,“ uklonila se a nakukovala do místnosti. „Kde je naše nevěsta, nemohl byste mi ji zavolat?“

„Nevěsta?“

„Přece naše Ocu.“

„Zatím se k vám přece nepřivdala.“

„Brzy ji vezmu pod svou střechu.“

„Kdo to kdy slyšel, že by se bez ženicha někdo mohl stát snachou.“

„Na to, že jste jen toulavý mnich, si děláte moc velké starosti. Tak kde je Ocu?“

„Nejspíš ještě asi spí.“

„Jo aha...“ přikyvovala spokojeně hlavou. „Nakázala jsem jí, aby Takezóa v noci hlídala, nedivím se, že je pak přes den ospalá... Takuane, přes den ho musíte hlídat vy.“

Osugi došla až pod cedr a chvíli se dívala nahoru, ale pak se s morušovou holí v ruce vydala zpět do vesnice.

Takuan se vrátil do svého pokoje a neukázal se až do večera. Jenom když se sem zatoulaly děti z vesnice a začaly do koruny tisíciletého cedru házet kameny, otevřel posuvné dveře a hlasitě je vyplínil: „Vy usmrkanci! Co to vyvádíte!“ Pak dveře zas zavřel a zůstal tam.

Ve stejné budově několik metrů od něj byla také Ocúina komůrka, ale ani její dveře se dnes neotevřely. Pouze chrámový pomocník tam několikrát zanesl bylinkový čaj a jednou tam šel s hliněným hrncem naplněným rýžovou kaší.

Včera večer, když ji za toho velkého deště sluhové našli, odvedli ji proti její vůli dovnitř a dostala náramně vyhubováno od představeného. Protože dostala horečku a skoro se nachladila, zůstala přes den ležet.

Dnes večer byla obloha jako vyměněná a na nebi krásně svítil měsíc. Když už všichni usnuli, Takuan si v tichosti nazul sandály a vyšel konečně ven.

„Takezó,“ zavolal nahoru. Koruna stromu se trochu zakymácela. K zemi se snesla sprška rosy. „Nemáš už dost sil mi odpovědět, chudáku? Takezó, Takezó.“

Načež mu Takezó odpověděl mocným hlasem bez jakékoliv známky únavy: „Co chceš? Mnichu jeden prašivej!“

„Tak vida,“ zadíval se Takuan nahoru, „mluvit umíš. To ti vydrží ještě tak pět šest dnů... A co tvůj žaludek? Nekručí ti v něm?“

„Říkej si, co chceš, mnichu. Setni mi už konečně hlavu.“

„Kdepak, hlavu ti jen tak useknout nemůžu. Kdybych usekl hlavu takovému vzteklymu bojovníkovi, jako jsi ty, ona by mě pak pronásledovala, aby se do mě mohla zakousnout... Budeme se spolu raději koukat na měsíc,“ řekl Takuan a posadil se na kámen, který tam ležel.

2

„Jen počkej! Však já ti ukážu!“ začal sebou Takezó v poutech škubat, až rozkymácel celou korunu starého cedru.

Takuanovi začala na hlavu padat cedrová kůra a jehličí. Smetl si je z límce a pohlédl nahoru. „To je ono. Jen tak dál. Pokud se pořádně nerozběsíš, nemůžeš nikdy poznat sílu života, jaké to je být člověkem. Všichni lidé dnes svůj vztek ovládají rozumem, potlačují své lidství. Takové stařecké chování se ale k mladému člověku nehodí. Mladí se musí vztekat. Tak se vztekej, rozzuř se ještě víc.“

„Hej! Já ten provaz roztrhám a skočím dolů, zkopu tě, že tě vlastní máma nepozná. Jen počkej!“

„Už se těším. Čekám tady na tebe... Zvládneš to? Nebudeš náhodou dřív, než se ti ho podaří roztrhnout, dávno mrtvej?“

„Uvidíš!“

„Sílu teda máš, kýve se celý strom. Země se ale bohužel ještě nekýve. To proto, že se vztekáš jen kvůli sobě, jsi slaboch. Musíš se vztekat ve jméno všech. Pouze ženy dávají průchod zlobě jen kvůli svým malicherným pocitům.“

„Jen si brblej, co chceš... Brzo tě dostanu!“

„Těžko... Už toho nech, Takezó, jenom se unavíš... Můžeš se kroutit, jak dlouho dokážeš, ale na tomhle stromě nedokážeš zlomit ani větev, natožpak zvrátit řád tohoto světa.“

„Sakra... Je to k vzteku.“

„Neříkám, že bys s touhle silou měl dělat něco hned pro celou zemi, ale alespoň pro druhé, dokážeš pak pohnout i bohy, vlastně celým světem... A samozřejmě také lidmi.“ Dál už k němu Takuan promlouval kazatelsky: „Je mi tě líto, opravdu líto, že se z tebe zatím nestala lidská bytost a žes zůstal divoký jako liška nebo divoké prase. Skončíš tady svůj život s tváří celou rudou od vzteku, přestože ses narodil jako člověk.“

„Drž už klapačku!“ Plívl na něj, ale jeho slina se během pádu z veliké výšky stromu proměnila v rosný poprašek.

„Dobře mě poslouvej, Takezó! Celou dobu jsi spoléhal jen na své svaly, a tak sis začal myslet, že jsi nejsilnější na světě... Ale co tedy děláš tam nahoře?“

„Necítím žádnou hanbu. Silou jsi mě neporazil.“

„Prohrát můžeš špatnou taktikou, prohrát můžeš v hádce, prohra je prostě prohra. Můžeš se kvůli tomu vztekat, jak chceš, ale já jsem zvítězil, a proto teď sedím v klidu tady na kameni, ty jsi prohrál, a proto teď visíš na stromě jako ubožák... Vidíš už, jaký je mezi námi rozdíl?“

„.....“

„Co se týče svalů, máš nesporně mnohem více síly než já. V síle se tygroví žádný člověk nevyrovná. Ale i přesto si stojí člověk mnohem výše než tygr.“

„.....“

„S tvou odvahou je to zrovna tak. To, co dosud předváděl, to nebyla odvaha, ale řádění barbara, který si neumí vážít lidského života. Pravý samuraj tak nejedná. Člověk dokáže být odvážný jen proto, že ví, co je to strach. Cení si svého života coby nejdražšího drahokamu. Skutečný člověk dokáže položit život jen pro pravdu... Když jsem řekl, že mi tě je líto, měl jsem na mysli přesně toto. Od narození sice disponuješ velkou silou a vytrvalostí, ale jsi nevzdělaný. Z bojového umění sis vybral jen to špatné, nikdy ses nesnažil prohloubit znalosti a zdokonalit ctnosti. Mluví se o dvojí cestě učenosti a válečnictví, ale ve skutečnosti se nejedná o dvě různé stezky, je to pořád jedna a táž cesta... Rozumíš, Takezó?“

3

Z kamene se už nic dalšího neožývalo, ze stromu také ne. Kolem dokola se rozprostírala je tma osamění. Oba dva nějakou dobu mlčeli.

Takuan se však nakonec z kamene zvednul a řekl: „Takezó, zkus si o tom popřemýšlet ještě jeden večer. Pak tě už budu moct popravit.“ Měl se pomalu k odchodu. Udělal deset, ne, asi dvacet kroků směrem k hlavní síni, byla už vidět jen jeho záda.

„Počkej chvilku!“

„Copak?“ otočil se za ním Takuan z dálky.

„Sundej mě ze stromu zase na zem.“

„Hm... Že by se ti rozsvítilo?“

„Takuane, prosím, pomoz mi,“ volal na něj najednou lítostivě. Koruna stromu se chvěla, jako by se Takezó rozplakal. „Chci se změnit... Už chápu, že narodit se člověkem je obrovské poslání... Už tomu rozumím, ale nedokážu to napravit, protože visím tady nahoře, života mi už moc nezbyvá... Uch! Provedl jsem tolik věcí, které se nedají vzít zpátky.“

„To ti to trvalo. Poprvé jsi začal uvažovat jako normální člověk.“

„Já nechci umřít. Chci to zkusit jinak. Já se napravím... Takuane, zachraň mě, ať v příštím životě nemusím trpět.“

„To nelze,“ odmítl ho Takuan rezolutně a zavrtěl hlavou. „Lidský život už nikomu zpátky nevrátíš. Vše na tomto světě se odehrává jako souboj na život a na smrt. Když ti někdo setne hlavu, těžko ji zas někdo přidělá zpátky. Je mi tě líto, ale ten provaz rozvázat nemůžu. Začni raději zvývat Amidu, ať zemřeš s klidem na duši, ať v klidu překleneš hranici mezi životem a smrtí.“

Šouraje dřeváky se pak Takuan bez dalšího odsud odebral pryč. Takezó už také přestal bédovat. Vše, co musel vyslechnout, na něj působilo jako velké probuzení. Zavřel oči a už nic nevnímal. Nemyslel na smrt ani na život. Až do morku kostí se stal studenou nehybnou věcí. Kolem něj foukal slabý vítr a na noční obloze zářily drobné hvězdy.

Náhle ale pocítil, že tam je někdo s ním.

Kdosi stál pod stromem a díval se nahoru do větví, pak se k tisíciletému cedru přitiskl a snažil se všemi silami vyhoupnout nahoru na nejnižší větev. Zdálo se, že to

je někdo, kdo na takové věci není příliš zvyklý, ujely mu totiž po kůře hned prsty a spadl na zem.

Přestože si musel o kůru pořádně sedřít kůži, nevzdal to a opět se odhodlaně vydal vzhůru. Konečně se zachytil rukama za spodní větev a nohou se vyšvihl na další. Dál už pokračoval bez větších obtíží.

Pak udýchaně volal na Takezóa: „Takezó... Takezó...“

Takezó svůj mrtvolný obličej, v němž zůstaly při životě jen oči, otočil za oním hlasem a zasténal: „Co?“

„To jsem já.“

„Ocú?“

„Utečeme... Neříkal jsi snad před chvílí, že ještě nechceš umřít?“

„Utečeme?“

„Ano... Já už v téhle vesnici být nechci... Kdybych tu musela zůstat, nevydržela bych to... Takezó, já tě zachráním. Můžu to pro tebe udělat?“

„Jo, odřízni mě! Odřízni ten provaz!“

„Chvilku počkej.“ Ocú měla přes rameno cestovní vak, vlastně byla celá od hlavy až k patě oblečena tak, aby mohli vyrazit rovnou na cestu.

Vytáhla z vaku dýku a přeřízla jí Takezóův provaz. Takezó ale ze začátku ruce ani nohy necítil. Ocú ho tedy objala a snažila se ho dostat dolů. Uklouzly jí ale nohy, a tak oba dopadli tvrdě na zem.

4

Takezó se postavil. Přestože spadl z výšky šesti metrů, dokázal se kupodivu zvednout na nohy.

„Jau,“ ozvalo se na zemi vedle něj zasténání. V bolestech se tam kroutila Ocú, která si nejspíše při jejich společném pádu narazila nohu.

„Copak?“ pomohl jí vstát. „Ocú, Ocú.“

„Au... Hrozně to bolí.“

„Kam ses uhodila?“

„To přesně nevím... Ale můžu chodit, nedělej si starosti.“

„Při pádu jsme se zbrzdili o několik větví, nemělo by to tedy být nic vážného.“

„Ale co ty?“

„Já?“ přemýšlel Takezó. „Jsem naživu.“

„To vidím.“

„Mně to ale stačí.“

„Musíme utéct! Co nejrychleji... Kdyby nás někdo našel, přijdeme oba i o ten život.“

Ocú sice kulhala, ale vyrazila na cestu. Takezó šel hned za ní... Mlčky se pomalu šourali, jako když hmyz s pochroumanými křídly marně klouže po první podzimní jinovatce.

„Podívej, nad mořem u Harimy už začíná svítat,“ přerušila Ocú jejich mlčení.

„Kde teď jsme?“

„Na vrcholu Nakajamského průsmyku.“

„To už jsme ušli takový kus cesty?“

„Všichni se tě bojí, když se takhle tváříš. Počkej, už jsi nejedl víc jak dva dny, vid’?“
V té chvíli si Takezó uvědomil, že má skutečně hlad.

Ocú rozzválala svůj vak a vyndala z něj buchty z rýžové mouky. Když Takezó pocítil na jazyku sladkou chuť sójové pasty, měl z toho takovou radost, že se mu až třásl prsty, jimiž buchty držel. „Já žiju,“ říkal si v duchu. Zároveň se v něm ale usadilo rozhodnutí, že se určitě změní.

V ranním načervenalém světle mraků se červenaly i jejich tváře. Takezóovi to přišlo jako ve snu, že se může dívat na Ocúinu svěží tvář, že tu jsou takhle spolu. Navíc mu to nepřišlo ani trochu podivné.

„V poledne se už budeme muset mít na pozoru. Jsme jen kousek od hranic,“ varovala Ocú.

Když Takezó zaslechl slovo hranice, oči se mu znenadání rozšířily a řekl: „No jasně. Musím jít do Hinagury.“

„Co? Do Hinagury?“

„Drží tam ve vězení moji sestru. Půjdu ji odsud vysvobodit, tady se naše cesty rozdělí, Ocú.“

Ocú mlčela a jen se na něj rozzlobeně dívala, pak to ale už nevydržela a vyčínila mu: „Takovej jsi ty člověk. Kdybych věděla, že se tady se mnou budeš chtít rozejít, nikdy bych Mijamoto neopustila.“

„Nic jinýho mi přeci nezbývá.“

„Takezó,“ ulpěla na něm pohledem. Chytila ho za ruku, její tvář, celé její tělo doslova hořelo vášní. „Proč nechápeš, co k tobě cítím. Nechci, abys mě tady opustil. Ať půjdeš kamkoli, chci být všude s tebou.“

„Jenže...“

„Prosím,“ nedala se Ocú odbýt, „říkej si klidně, že mě nechceš, ale já od tebe neodejdu. Když si myslíš, že bych ti při vysvobození Ogin byla na překážku, půjdu sama napřed do Himedži a budu na tebe dole ve městě čekat.“

„Tak dobře,“ zvedal se už Takezó.

„Ale určitě.“

„Jo.“

„Budu na tebe čekat dole pod hradem u mostu Hanada. Budu tam stát třeba sto, klidně i tisíc dnů, než pro mě přijdeš.“

Takezó jen přikývl a už běžel podél hřebenu táhnoucího se od průsmyku až k vzdáleným horám.

Čajovna Mikazuki

1

„Bábi... Bábi...“ volal na Osugi její vnuk Heita. Přicupital naboso a jednou rukou si utíral usmrkaný nos. „Stalo se něco strašného. A ty o tom určitě nic nevíš, bábi,“ povykoval a nakukoval za ní do kuchyně.

Bábi Osugi stála před pecí a bambusovou trubičkou se snažila rozfoukat oheň. „Co se stalo, rozumbrado?“ zeptala se ho.

„Všichni ve vsi dělají takový povyk a ty si tady klidně vaříš... Ty nevíš, že utekl Takezó?“

„Cože? Utekl?“

„Dnes ráno ho už nikdo na stromě neviděl.“

„Opravdu?“

„A v chrámu jsou zase všichni celí bez sebe, že zmizela i Ocú.“ Heita nečekal, že jeho zpráva bábi tolik dopálí, samým překvapením se kousl do prstu.

„Heito.“

„Co?“

„Utíkej tryskem za svým tátou a řekni mu, ať za mnou přijde. To samý vyříď taky strejčkovi Gonovi od řeky,“ třásl se Osugi zlostí hlas.

Ale dřív, než Heita stihl doběhnout k bráně, začali se před jejich domem shlukovat lidé. Mezi nimi byl i Heitův otec a strýc Gon od řeky. Kromě nich tam byli ještě další příbuzní a všelijací pachtýři mající něco společného s rodinou Hon'iden.

„Ocú prej utekla.“

„Takuan v chrámu taky není.“

„Ty dva se určitě spřáhli.“

„Musíme jim to pořádně osolit.“ Heitův otec a strýc Gon už v rukách třímali kopí, která zdědili po svých předcích, a nervózně čekali před branou do domu.

„Bábi, už jste to slyšela?“ zavolal na ni někdo do domu.

Samo sebou Osugi, když se o této hrozné věci dozvěděla, supěla vzteky jako ďas. „Zatím se utište, hned přijdu,“ ozvala se jim z místnosti, jíž vévodil rodinný buddhistický oltářík.

Pak přešla do vedlejší místnosti a začala tam mlčky všemožně štrachat a rámusit, otevřela truhlu na meče, převlékla se a za chvíli už stála přímo před nimi.

Za pasem měla zastrčený krátký meč, šňůrky sandálů pevně ovinuté kolem kotníků. Stačilo se na ni jen podívat a všem už bylo jasné, co hodlá tato nezlomná stařena podniknout.

„Nic se nemusíte bát. Však já tu holku jednu nezdárnou najdu a dám jí co proto,“ vyrazila neohroženě vpřed.

„Jestli jde naše bábi, půjdeme s ní,“ řekl kdosi. Všichni, kdo byli schopni v ruce držet hůl, bambusové kopí nebo jinou zbraň, se vydali na pochod za rozohněnou stařenou, která před nimi vykračovala jako generál.

Vydali se směrem k Nakajamskému průsmyku, bylo ale už pozdě. Než dorazili na jeho vrchol, bylo právě poledne.

„Upláchli nám,“ řekl kdosi. Všichni supěli vzteky, že je ti tři doběhli. Navíc úředník, který obstarával nad průsmykem dohled, jim zahradil cestu a řekl: „Je zakázáno pouštět průsmykem velké skupiny lidí.“

Strýček Gon k němu přistoupil a začal snažně vysvětlovat: „Bohužel tuto záležitost nemůžeme nechat jen tak, v sázce je čest naší rodiny i všech předků. Nemůžeme být ostatním ve vesnici pro smích, rodina Hon'iden má svou vážnost... Dejte nám, prosím, svolení, ať můžeme ztrestat ony tři zlotřilce, Takezóa, Ocú a Takuana. Buďte nám nakloněni.“

Úředník řekl, že chápe jejich důvody, ale zákon to nedovoluje. Pokud se jim

podatří získat povolení od správy hradu Himedži, může se uvažovat o zvláštní výjimce, ale jelikož ti, které pronásledují, jsou nejspíš daleko za hranicemi, bylo by to vše zbytečné a navíc zdlouhavé.

„Chápeme,“ přerušila Osugi na chvíli jejich hovor. Po kratičké poradě se svými příbuznými se zeptala: „Takže když půjdu jenom já a tady Gon, nebudete proti tomu nic namítat, že?“

„Do počtu pěti osob je volný průchod povolen,“ odpověděl jí úředník.

Osugi potěšeně přikývla a přivolala ostatní k sobě na travnatou vyvýšeninu, aby se s nimi mohla jak se patří rozloučit.

2

„Už doma jsem měla tušení, že to takhle nějak dopadne. Byla jsem na to tedy připravená. Ne nadarmo se říká pospíchej pomalu,“ začala svou řeč Osugi.

Všichni jí bedlivě naslouchali a pozorovali její úzké rty, za nimiž vykukovaly velké přední zuby s vystouplými dásněmi.

„Už když jsem si dávala za pás tenhle cenný meč, rozloučila jsem se, jak káže zvyk, s našimi předky a zavázala jsem se před nimi k splnění dvou slibů... A sice že ztrestám tu zmiji proradnou, která pošpinila jméno našeho rodu. Dále jsem slíbila, že vypátrám, zda je Matahači stále naživu. Pokud ano, přivedu ho nazpět, i kdybych ho měla přivést s provazem kolem krku, aby náš rod mohl pokračovat dál. Ožením ho s mnohem lepší nevěstou, než byla Ocú, všichni ve vesnici budou žasnout, na naši dnešní potupu si pak už nikdy nevzpomenou.“

„Však oni ještě uvidí,“ utrousil jeden z ohromné skupiny jejích posluchačů.

Osugi se dívala upřeně do tváře svého zetě, který byl otcem jejího oblíbeného vnuka Heity, a pokračovala: „Já i tady strýček Gon máme už svá léta. Celý rok, možná i tři potrvá, než se nám podaří splnit náš úkol. Mám v úmyslu prohledat všechny provincie, proto tak dlouhá doba. V době mé nepřítomnosti bude hlavou rodiny tady můj zeť, tak nezanedbávejte chov bourců a práci na poli. Je vám to všem jasné?“

Strýčkovi Gonovi od řeky bylo skoro padesát tři let a Osugi už také dávno překročila padesátku. Co by se ale stalo, kdyby náhodou potkali Takezóa? Nejspíš by proti němu nic nezmohli... Proto někdo navrhl, ať s nimi jde raději také někdo mladší.

„Nepřipadá v úvahu,“ odpověděla Osugi a vrtěla hlavou, „všichni se pořád klepete před Takezóem. Myslíte, že mám z toho démona strach, ale to se mýlíte, znám ho ještě jako nemluvně, na mě si nepřijde. Nemám sice svaly, ale rozumu mám víc než on. S jedním nebo dvěma protivníky si hravě poradím,“ říkala sebevědomě a ukazovala prstem na sebe.

„Nebudeme vás tedy už zdržovat, bábi. Bude lepší, když se zavčasu vydáte na cestu,“ pobídl ji a už se ji nesnažili od jejího plánu odvrátit.

Osugi kráčela vedle strýčka Gona a chystala se s ním překročit Nakajamský průsmyk směrem na východ.

„Ať vám vše vyjde, bábi,“ volalo za ní z průsmyku příbuzenstvo a všichni jí mávali na rozloučenou.

„Kdyby se něco přihodilo, tak nám dejte vědět...“

„A brzy se ve zdraví vraťte...“ loučil se s nimi jeden přes druhého.

Když už byli od nich dostatečně daleko, řekla Osugi: „Gone, my se o sebe už nemusíme tolik strachovat jako ti mladí. Moc let nám stejně nezbývá.“

„Svatá pravda. Svatá pravda,“ přitakával jí strýček Gon. Na stará kolena si dnes přivydělával lovm, ale za mladých let to byl statný samuraj, který během nekonečných válek prošel mnoha bitvami. I dnes byly na jeho kostnatém těle vidět na kůži četné jizvy, které v těch dobách utržil. Vlasy také zatím neměl tak bílé jako bábi. Celým jménem se jmenoval Fučikawa Gonroku a Matahači byl jeho synovec. Není proto divu, že ho poslední události značně popudily.

„Bábi,“ oslovil Osugi.

„Co?“

„Ty ses sice od začátku připravila na cestu, ale já mám na sobě jen věci na doma. Musím si obstarat něco, v čem by se mi lépe chodilo...“

„Pod horou Mikazuki je dobrá čajovna, něco tam snad seženeš.“

„No vidíš, zajdeme do čajovny Mikazuki, tam si určitě budu moct koupit slaměné sandály a klobouk proti slunci.“

3

Když tam došli, mohli se odsud snadno dostat kamkoli, od Tacuna v Harimě až po Ikarugu. Byli ale překvapeni, že dlouhý letní den se už pomalu chýlí ke konci. Zatím odpočívali v čajovně Mikazuki.

„Do Tacuna se dnes asi nedostaneme, nejspíš budeme muset přespát na smradlavých matracích v té formanské noclehárně Šingú,“ řekla Osugi a položila na stůl útratu za čaj.

„Půjdem dále,“ vzal si Gonroku do rukou svůj nový klobouk a vstal. „Můžeš tu chvíli počkat, bábi?“

„Proč?“

„Naberu na dvoře do zásobnice trochu čerstvé vody...“ Došel dozadu za čajovnu a naplnil bambusovou zásobnici až po okraj... Když se vracel, nakoukl do okna potmělelé místnosti. Zastavil se u něj. „Někdo tu stoná?“ řekl si pro sebe. Na matraci tam někdo ležel přikryt slaměnou dekou. Čpěl odsud zápach nějakého lektvaru. Do tváře nemocné dobře neviděl, protože byla zachumlaná pod dekou, ale na polštář jí splývaly dlouhé černé vlasy.

„Gone, tak už dělej,“ volala na něj Osugi.

„Jo, jo,“ běžel rychle za ní.

„Cos tam dělal?“ ptala se Osugi otráveně.

„No co, koukal jsem, kdo to tam leží nemocnej.“ Jeho odpověď však vyzněla jako výmluva.

„Co je na tom tak zvláštního, že je někdo nemocný? Jsi jak malý dítě,“ vyhubovala mu.

Ani Gonroku nebyl schopen hlavě rodiny odporovat. „Ha, ha, ha,“ smál se, aby si ji zase udobřil.

Od čajovny vedla stezka k cestě do provincie Harima, zvedala se do poměrně strmého svahu. Jezdilo se tudy s nákladem ze stříbrných dolů, cesta proto byla samá díra.

„Dávej pozor, ať nespadneš, bábi.“

„Co to povídáš, prosím tě. Ještě nejsem tak stará, abych se musela bát udělat pár kroků do kopce.“

Náhle se za nimi ozval něčí hlas: „Jak to jde, přátelé?“

Když se otočili, zjistili, že to je majitel čajovny. „Děkujeme za optání, ujde to... Kam se ale ubíráte vy?“

„Do Tacuna.“

„Ted?“

„Nikde jinde doktora neseženu. I na koni mi to bude trvat spoustu času. Přijedu s ním nejspíš až večer.“

„Stoná vám někdo z rodiny?“

„Ne,“ zamračil se majitel čajovny, „kdyby to byla moje žena nebo dítě, tak bych vůbec neváhal, ale jeden host si u nás jenom chvíli odpočinul na lavici a zničehonic se rozstonal. Hotový neštěstí.“

„Když jsem byl na dvorku za domem, tak jsem tam v zadní místnosti zahlédl někoho ležet. Mluvíte o té samé osobě?“

„Ano, je to mladé pohledné děvče. Když u nás odpočívala, roztrásla ji najednou zimnice, tak jsem ji nemohl vyhodit. Řekl jsem jí, ať si jde na chvíli dozadu lehnout. Měla ale pořád větší teplotu a nakonec teď vypadá takhle.“

Osugi se zastavila a zeptala se ho: „Nebylo tomu děvčeti tak kolem sedmnácti? Taková hubená.“

„Ano... Říkala, že je z vesnice Mijamoto.“

„Gone,“ mrkla na něj a začala náhle ohledávat svůj pás. „To jsem to vyvedla.“

„Copak se stalo?“

„Zapomněla jsem si v čajovně na lavici růženec.“

„To mě mrzí. Hned vám pro něj sjedu,“ řekl majitel a chystal se pro něj vrátit.

„Co to říkáte? Pospícháte přeci pro doktora, zdraví vašeho hosta je přednější. Jen jeďte, my to už nějak zvládneme.“

Strýček Gon byl už hodný kus napřed, když se konečně Osugi zbavila majitele čajovny a mířila rychlým tempem také zpátky.

„To musí být Ocu,“ říkali si oba dva. Byli celí udýchaní.

4

Ocu měla stále ještě horečku z onoho večera, kdy se během velkého deště před chrámem nachladila. Do chvíle, než se v průsmyku oddělila od Takezóa, na svou nemoc zcela zapomněla. Když se s ním ale rozloučila a také se vydala na cestu, pocítila znenadání obrovskou malátnost. Na lůžku, které jí poskytl v čajovně Mikazuki, pak prožívala krušné chvíle.

„Pane... Pane...“ žádala o vodu, jako by blouznila.

Majitel čajovny zavřel a vydal se pro lékaře. Ocu už měla tak vysokou teplotu, že dávno zapomněla, že majitel nakoukl do místnosti, kde ležela, a řekl jí, ať ještě vydrží, než se vrátí.

Měla sucho v ústech. Olízla se, jako by měla tvář posetou trny. „Pane, prosím vodu...“ probrala se a natahovala se k přívodu vody.

Pomalu se dopotácěla k venkovní nádržce s vodou. Když se dotkla bambusové

naběračky, zaslechla, jak někdo povalil na zem dveře. Zdejší majitel neměl ve zvyku čajovnu zavírat na petlici. Bábi a Gonroku se právě vrátili ze svahu hory Mikazuki a vešli vzniklým otvorem dovnitř.

„Tady je ale tma, Gone,“ řekla bábi Osugi.

„Počkej chvílku,“ odpověděl jí strýček Gon a došel v botách až k ohništi. Trochu přiložil a hned tam bylo lépe vidět. „Bábi, není tady.“

„Co?“ divila se Osugi, pak si však všimla, že jsou otevřené dveře k místu s přívodem vody. „Tady je!“ vykřikla.

Byla to Ocu. Vychrstla bambusovou naběračkou bábi vodu do obličeje a pelášila pryč z čajovny, jako když letí pták na obloze, rukávy za ní jen vlály.

„Krucinál,“ utíkala za ní Osugi. „Gone, co tam okouníš?“

„Utekla?“

„To se ví, že utekla. Protože ji vyplašil, ty starej hlupáku... Tak dělej přeci něco!“

„A co mám dělat?“ řekl, zatímco se díval na Ocu uhánějící dolů z kopce jak vyplašená srna. „Nemusíš se strachovat. Je to přece jenom zchvácená nemocná holka, tu doženeme jako nic,“ a dal se do běhu. Za ním ztěžka utíkala i bábi Osugi.

„Gone, můžeš ji klidně setnout svým mečem, ale než jí usekneš hlavu, musí poznat, co je to hněv dopálené matky.“

Gonroku, který běžel kousek před ní, se otočil: „A sakra!“

„Co se stalo?“

„Podívej se dolů.“

„Nebála se pustit tudy?“

„Rokle není moc hluboká, ale už se stmívá. Těžko ji budeme hledat mezi bambusy. Skočím zpátky do čajovny pro pochodně,“ díval se dolů do svahu porostlého bambusy a váhal, co má dělat.

„Co tady ještě okouníš!“ strčila ho zezadu Osugi.

„Ááa,“ křičel strýček Gon a utíkal střemhlav dolů ze srázu po bambusových listech. Nakonec se mu přece jen podařilo zastavit. „Bábo jedna. Co vyvádíš! A vůbec, pojď taky honem dolů,“ volal nahoru ze tmy.

Slabý Takezó

1

Už to zas zhlédli, stejně jako včera. Za velkým kamenem poblíž pevnosti Hinagura, kterému zde všichni říkali *Kámen deseti království*, se mihlo něco černého a posadilo se to. Vypadalo to téměř jako kámen.

„Co to asi je,“ říkaly si stráže. Svítlo jim ale slunce do očí, takže to nemohly rozeznat.

„Asi zajíc,“ řekl jeden z nich optimisticky.

„To bude něco většího. Spíš srna,“ povídá druhý.

„Ne, zajíc ani srna by nevydrželi takhle dlouho na jednom místě. Nejspíš to bude přece jen kámen,“ ozval se vedle nich další.

„Kámen ani pařez vám ale takhle zničehonic přes noc nevyroste,“ zaznělo logické vysvětlení.

Načež se do hovoru vmísil ten nejvýřečnější a povídá: „Existují spousty příkladů, kdy se kámen objeví přes jedinou noc. Vezměte si takový meteority, ty přece padají z oblohy.“

„Není to snad jedno?“ řekl ten, který bral vždy všechno ležérně, a chtěl, aby se nehádali.

„To teda není jedno. Myslíš, že jsme v Hinaguře jen pro parádu? Máme snad bedlivě střežit hranice mezi Tadžimou, Inabou, Mimasakou a provincií Harima, a ne se tu vyhřívat na slunci.“

„To vím taky. Nemusíš se hned rozčilovat.“

„Co když to ale není ani zajíc, ani kámen, nýbrž člověk?“

„Nepřeháněj. To už by snad stačilo, ne?“ snažili se ho uklidnit.

„No jasně, možná to je člověk.“

„Neblázni.“

„Nikdy nevíš. Zkusíme na něj vystřelit lukem,“ odporoval. Přinesl si ze strážnice luk, sebevědomě přiložil k těživě šíp, který vytáhl z toulce na zádech, a vystřelil.

Cíl, ono černé místo, kam mířil, se rýsovalo v dálce, přesně na rozhraní jasné oblohy a mírného svahu, který se zvedal na opačné straně hluboké soutěsky pod jejich pevností.

Šíp prosvítl nad soutěskou jako slavík.

„Letí moc nízko,“ ozvalo se za střelcem.

Další šíp na sebe nenechal dlouho čekat.

„To už stačilo. Takhle by to nešlo,“ sebral mu luk jeho soused a tentokrát zamířil on. Jeho střela však skončila dole v soutěsce.

„Co tady rámusíte?“ zeptal se jich samuraj, který jim velel. „Dejte to sem,“ vzal si od nich luk. Jeho technika byla na první pohled o stupeň lepší než jejich. Natáhl tětivu a chystal se vystřelit. Na poslední chvíli si to však rozmyslel a řekl: „Nebudu po něm střílet.“

„Proč?“

„Je to člověk... A pokud je to člověk, bude to nějaký poustevník, špeh nebo někdo, kdo chce skokem do soutěsky spáchat sebevraždu. V každém případě ho musíme zatknout.“

„Tak vidíte,“ řekl namyšleně strážný, který předtím obhajoval teorii, že se jedná o člověka.

„Běžte už!“ zavelel samuraj.

„Počkejte. Rádi ho zatkneme, ale jak se máme dostat na druhou stranu?“

„Podél soutěsky?“

„To bychom nezvládli.“

„Tak vám nezbyvá než to obejít přes Nakajamu.“

Takezó se mezitím celou dobu díval směrem k pevnosti Hinagura, ruce měl zkřížené na prsou a pozoroval střechy strážních budov. Myslel na to, že pod střechou jedné z budov je uvězněna jeho sestra Ogin.

Seděl tam tak už druhým dnem, ale ani dnes se ještě neodhodlal k akci.

Ale co! Dokážu se postavit padesáti, klidně i stu vojáků, říkal si. Takezó celou dobu hloubal, jak provést svůj plán. Konečně přišla ta chvíle.

Seděl tam a obhlížel okolí pevnosti. Problémem byla hluboká soutěska a zdvojená dřevěná hraniční brána. Kromě toho kolem dokola byla rovina, nemohl se schovat za žádný strom.

Od samého začátku byl rozhodnut, že zaútočí vprostřed noci, ale v noci už bude pozdě, protože večer stráže obě brány zavírají.

„Těma neprojdou,“ říkal si zoufale Takezó. Seděl zde pod *Kamenem deseti království* už dva dny a stále se mu nepodařilo vymyslet nic kloudného.

„Nedokážu to!“ pomyslel si. Myšlenku riskovat holý život zavrhl už dříve. „To je konec, proč se ze mě stal takovej strašpytel,“ vyčítal si. „Takhle slabej jsem přece nikdy nebyl.“

Lámal si nad tím hlavu celý půlden, ale nemohl na nic přijít... Co se jen mohlo stát? Má strach! Báł se k pevnosti přiblížit.

„Já se začal bát. Něco se se mnou muselo stát... Je to ale strach?“ ptal se sám sebe. „Ne,“ zavrtěl hlavou.

Neváhal proto, že by měl strach. Vše způsobilo Takuanovo kázání. Otevřelo mu oči, začínal vidět věci jiným způsobem. Je velký rozdíl mezi lidskou odvahou a zvířecí bezhlavostí. Díky Takuanovi pochopil, že je zásadní rozdíl mezi odvahou pravého samuraje a běsněním bez úcty k vlastnímu životu.

Dosáhl procitnutí... Vnitřní zrak jeho srdce poznal, co to je mít strach. To proto, že se vrátil zpět do stavu, kdy se narodil... Znovuzrozený Takezó nebyl divoké zvíře, byla to lidská bytost.

Ve chvíli, kdy zatoužil stát se lidskou bytostí, začal si konečně svého života, kterým byl obdařen, vážit více než čehokoli jiného... Nakolik se dokáže ve světě, do něhož se právě narodil, zdokonalit a zlepšit? Než toho dosáhne, nechtěl o svůj život zbůhdarma přijít.

„Mám to!“ narovnal se a vzhlédl k obloze. Sestru však zachránit musel. I kdyby měl zahodit to, k čemu právě dospěl, i kdyby měl překonat svůj strach.

Rozhodl se, že až nastane večer, sestoupí do soutěsky a zdolá protějščí strmou stěnu. Tato přírodní překážka pro něj může představovat výhodu. Není tam žádná brána a nejspíše není nijak zvlášť strážena.

Ve chvíli, kdy se konečně rozhodl, mu kousek od nohou přistál šíp. Když se zadíval na strážní věž, uviděl tam v dálce prťavé postavy vojáků. Zdálo se, že ho zpozorovali, vládl tam velký shon. Zanedlouho však odsud najednou všichni zmizeli.

„Že by to byl zkušební výstřel?“ pomyslel si a raději zůstal na místě, ani se nepohnul. Netrvalo dlouho a sluneční paprsky se začaly pomalu ztrácet za západním hřebem pohoří Čúgoku. Konečně se dočkal večera.

Vstal a sebral ze země malý kamínek. Jeho večere totiž ještě létala ve vzduchu. Hodil kamínkem a k zemi spadl malý pták. Odtrhával z jeho těla malé kousky syrového masa a ty pak žvýkal. Najednou se k němu s pokřikem přihnalo asi třicet ozbrojenců a ze všech stran jej obklíčili.

„To je Takezó. Takezó ze vsi Mijamoto,“ volal jeden z vojáků, když se k němu přiblížili. Vojáci zvedli znovu bojový pokřik.

„Nepodceňujte ho! Má síly za dvacet,“ varoval je jiný.

Takezó si své nepřátele nenávisťně prohlížel, byl připraven k boji. „Tady máte,“ zvedl oběma rukama nad hlavu veliký balvan a mrštil jím na jedno místo v kruhu, který kolem něho svými těly vytvořili.

Balvan se zbarvil krví dočervena. Hned za balvanem se tím směrem vyřítil Takezó, kámen přeskočil jako jelen a uháněl odsud pryč. Zdálo se sice, že se snaží uprchnout, ale směřoval na druhou stranu, do pevnosti, vlasy za ním vlály jako lví hříva.

„Kam to běží?“ divili se překvapení vojáci. Takezó běžel s větrem o závod jako splašená vážka.

„Musel se zbláznit,“ utrousil někdo.

Když Takezó pronikl první branou, ozval se za jeho zády již potřetí bojový pokřik jeho pronásledovatelů. Bylo to, jako by vběhl do klece, rovnou do jámy lvové, ale Takezóovy oči už hroznivě zbraně protivníků, úředníky ani další brány nevnímaly.

„Kdo je to?“ volal úředník, který měl bránu na starosti. Takezó ho umlčel jedinou ranou své pěsti, ale příliš pozornosti tomu nevěnoval. Vypáčil sloup, který podpíral prostřední bránu, a začal jím kolem sebe mávat. Nedělal si starosti s tím, kolik proti němu stojí protivníků. Byli pro něj jen černými beztvářými shluky. Do těch bezhlavě tloukl. Nespočet kopí a mečů se zlomilo, lítaly vzduchem a zase padaly.

„Sestřičko,“ křičel, když běžel do zadní části pevnosti. „Sestro!“ volal a podlitýma očima zíral na budovy, které tam stály. „To jsem já, Takezó!“ Mohutným sloupem, který ještě stále třímal v rukách, začal vyrážet zamčené dveře do jednotlivých stavení. Členové vylekané posádky zoufale vykřikli a strachy před ním vylezli na střechu. Naříkali, jako kdyby měl nastat konec světa, všichni se odsud chtěli co nejrychleji dostat.

„Sestro,“ změnil se jeho hlas v nesrozumitelný chrapot. Nemohl Ogin nikde najít. Jeho volání bylo čím dál bezradnější.

Když zpozoroval, že z jedné špinavé místnosti, která vypadala jako vězeňská cela, se chystá jako lasice upláchnout jakýsi sluha, mrštil zakrvácenou kládou před jeho nohy, přiskočil k němu a zařval: „Stůj!“ Sluha se rozbrečel jako malé dítě, tak ho Takezó praštil do tváře.

„Kde je moje sestra? Kde je její cela? Jestli mi to hned neřekneš, tak tě rozmáčknu jak hada.“

„Ne... ne... není tady. Včera byla na knížecí rozkaz převezena na hrad Himedži.“

„Cože? Do Himedži?“

„A... a... ano...“

„Nevymýšlíš si?“

„Říkám pravdu.“

Vojáci se na něj chystali opětovně zaútočit. Chytil tedy sluhu do rukou a mrštil jím po nich. Pak se před nimi stáhl do tmavé cely. Přiletělo tam za ním asi pět šípů. Jeden dokonce zavadil o spodní lem jeho oblečení.

Takezó si chvíli kousal nehet od palce a pozoroval, jak kolem něj sviští šípy. Náhle se ale rozeběhl k bráně a v momentě ji jako splašený kuň přeskočil.

„Prásk!“ ozval se za ním výstřel z pušky. Jeho ozvěna se vracela ode dna příkopu. Takezóovi se však podařilo utéct. Zmizel odsud, jako když se z vrcholu kopce valí dolů obrovský balvan. Utekl jim!

„Poznej, co je opravdový strach... Bezhlavost je dobrá tak akorát pro děti, je to jen bezduchá síla divoké zvěře... Poznej, co je to síla opravdového samuraje... Lidský život je cenný jako drahokam...“ honily se Takezóovi hlavou útržky Takuanových slov. Utíkal jak s větrem o závod, stejnou rychlostí mu hlavou pobleskovaly i jeho myšlenky.

Čas osvícení

1

Takezó došel až na okraj města pod hradem Himedži. Čekal tam na Ocú. Jednou čekal pod mostem Hanada, jiný den zas na něm.

„Něco se muselo stát,“ bručel si pro sebe. Ocú se stále neukazovala... Je to už sedm dnů, co se rozloučili. Ocú tehdy slíbila, že na něj bude čekat sto dnů, třeba i tisíc dnů.

Když už jednou slíbil, že se tady s ní setká, nemohl svůj slib nedodržet. Čekání ho už však unavovalo. Jedním z důvodů bylo i to, že chtěl za každou cenu zjistit, kam zavřeli jeho sestru Ogin. Věděl, že ji převezli do Himedži. Když zrovna nestál u mostu Hanada, bloudil po městě s velkým slaměným kloboukem na hlavě a předstíral, že je žebrák.

„Tak jsem tě přece jenom našel,“ blížil se k němu odkudsi znenadání nějaký mnich. „Takezó.“

„Prosím?“ odpověděl překvapený Takezó. Myslel si totiž, že ho v přestrojení nikdo nepozná.

„Pojď se mnou,“ chytil ho mnich za zápěstí, byl to Takuan. „Pojď se mnou a nic nevyváděj.“

Chystal se ho někam odvést. Nedokázal se mu vzepřít. Nechal se Takuanem bezvládně vléct. Říkal si, že ho stejně zase vede na nějaký strom nebo snad rovnou do hradního vězení. Ve stejném vězení bude ale nejspíš také jeho sestra. Budou tak alespoň sdílet stejný osud. „Když už máme přijít o život, tak ať jsme spolu,“ přál si tajně Takezó.

Zanedlouho se před nimi začaly tyčit ohromné hradby a bílé zdi hradu Himedži, ne nadarmo se mu také jinak říká Bílá volavka. Takuan šel napřed a přešel klenutý čínský most. Při pohledu na železnou nýtovanou bránu a řadu vojáků vyzbrojených lesknoucími se kopími Takezó trochu zaváhal.

„Tak pojď už,“ pokynul mu rukou Takuan.

Prošli systémem palisád a ocitli se před branou za druhým příkopem. Byl to knížecí hrad, a proto bylo třeba opatrnosti. Nově nabytý mír byl příliš mladý. Na knížecích samurajích bylo vidět, že ho jsou schopni zas kdykoli hájit.

Takuan si nechal zavolat úředníka. „Tak jsem ho přivedl,“ řekl a předal mu Takezóa. „Dohlédněte na něj,“ dodal přísně.

„Dohlédneme.“

„Dejte si na něj ale pozor. Je to sice lvíče, ale má ostré tesáky. Nejspíš je ještě trochu zdivočelé. Když s ním budete nesprávně zacházet, tak vás hned pokouše.“ Když je dostatečně varoval, směřoval od druhé brány rovnou k hradu. Nepotřeboval s sebou ani doprovod.

„Prosím,“ vyběhl úředník Takezóa. Ten šel v závěsu za ním a došli poklidně až ke koupelně. Tam se měl Takezó vykoupat. Měl z toho zvláštní pocit. Vždyť se takto už jednou dostal do Osuginy léčky a měl z toho jen samé nepříjemnosti.

Když si zkřížil ruce na prsou a přemýšlel, přišel k němu sluha a informoval ho: „Až se vykoupete, vezměte si na sebe, prosím, toto.“ Položil na podlahu černé bavlněné kimono a kalhotovou suknici. Kromě toho tam pak Takezó našel papír na psaní veršů, vějíř a k velkému překvapení i sadu mečů.

2

Za horou Himejama se na hlavním nádvoří hradu Himedži tyčily dvě propojené věže, Tenšukaku a Taikómaru. Pán hradu, Ikeda Terumasa, se opíral o stoličku a díval se do zahrady. Byl drobné postavy a hlavu s tváří zjizvenou od neštovic měl čerstvě vyholenou.

„To je on, Takuane?“ zeptal se Terumasa.

„Ano, to je on,“ odpověděl vedle něho sedící Takan a přikývl.

„Má skutečně odhodlaný výraz. Dobře že jste ho ušetřil.“

„Kdepak, život jste mu ráčil darovat vy.“

„Co to říkáte? Kdybych měl takové úředníky, jako jste vy, podařilo by se nám takových lidí zachránit mnohem víc. Problém mých mužů spočívá v tom, že by chtěli hned všechny svázat nebo popravit.“

Takezó seděl v zahradě kousek od vnějšího ochozu Terumasovy místnosti. Měl na sobě nové černé bavlněné kimono a s rukama na kolenou klopil uctivě zrak.

„Tak ty jsi Šinmen Takezó?“ otázal se ho Terumasa.

„Ano,“ dostalo se mu rychlé odpovědi.

„Šinmenové jsou hlavní větví rodu Akamacu a Akamacu Masanori byl kdysi pánem naší Bílé volavky. To, že jsi tady teď ty, nebude jistě náhodou.“

Takezó mlčky myslel na to, že svými činy pošpinil dobré jméno své rodiny. Nikoli kvůli Terumasovi, nýbrž kvůli svým předkům nebyl schopen vztyčit hlavu.

„Ale,“ změnil tón Terumasa, „tvé činy jsou neomluvitelné!“

„Máte pravdu.“

„Zasloužíš si tvrdý trest.“

„.....“

Terumasa se otočil na Takuana a zeptal se: „Takuane, můj vazal Aoki Tanzaemon prý nedbal mých instrukcí a dohodl se s tebou, že když ho chytiš, smíš s ním naložit, jak chceš. Je to pravda?“

„Myslím, že bude lepší, když se na to raději zeptáte přímo Tanzaemona.“

„Už jsem se ho ptal.“

„Myslíte snad, že bych vám byl schopen lhát?“

„Nemyslím. To znamená, že se na té věci shodnete. Tanzaemon je mým vazalem, a co slíbí můj vazal, musím dodržet i já. Jsem sice pánem tohoto knížectví, ale právo

ztrestat Takezóa není v mé moci... Nedovolím však, aby odsud odešel bez potrestání... Volba vhodného trestu je na vás, Takuane.“

„Také to nehodlám nechat jen tak.“

„Co s ním tedy provedete?“

„Navrhuji, aby měl domácí vězení.“

„Domácí vězení?“

„Doslechl jsem se, že v jedné z věží máte místnost, o které se říká, že v ní straší. Je na tom něco pravdy?“

„Je.“

„Je ta místnost teď volná?“

„Měla by být. Mí vazalové se jí vyhýbají, tak je prázdná.“

„A nemyslíte, že je to i otázka cti, aby na hradě Šónjúsaie Terumasy, jednoho z nejmocnějších knížat tokugawské říše, nebyla místnost, v jejíž oknech se nikdy nesvítlí?“

„Nikdy mě taková myšlenka nenapadla.“

„Poddání však o cti svého pána uvažují i takovýmto způsobem. Nechcete, aby se v té místnosti konečně rozsvítilo?“

„Hm.“

„Pokud bych si tu místnost ve věži mohl půjčit, zavřel bych do ní Takezóa, dokud mu nedám milost... Připrav se, Takezó,“ otočil se na něj.

„Ha, ha, ha. Tak dobrá,“ smál se Terumasa.

Ze způsobu, jakým spolu ti dva hovořili, bylo jasné, že to, co tehdy Takuan kníratému Tanzaemonovi řekl v Šippódži o jejich přátelství, byla bezesporu pravda. Oba dva měli rádi zen a dobře spolu vycházeli.

„Nezastavíte se u mě pak v čajové místnosti?“ zeptal se Terumasa.

„Zase mi chcete předvádět, jak neumíte šlehat čaj?“

„Neříkejte nesmysly. Poslední dobou jsem se hodně zlepšil. Dnes vám ukážu, že nejsem jen hrubý válečník. Budu vás čekat,“ řekl Terumasa. Vstal a odcházel do zadních komnat. Přestože měřil sotva metr a půl, jeho postava dokázala vyplnit prostory celého hradu.

3

V neobydlené místnosti vysoko ve věži Tenšukaku byla naprostá tma. Zastavil se v ní čas. Změny ročních období, lidský shon, nic z toho sem nedoléhalo. Bylo v ní možné spatřit jen světlo jediné lampy a u ní pobledlého Takezóa s propadlými tvářemi.

V posledních dnech udeřily největší mrazy. Trámy černého stropu i podlaha byly studené jako led. Ve světle lampy se Takezóův dech jevil jako bílá pára.

Mistr Sun pravil:

„Jsou různé tvary krajiny.

Některé jsou přístupné.

Některé chráněné.

Některé úzké.

Některé strmé.

Některé vzdálené.“

Na stolku měl rozloženou knihu Mistra Suna s kapitolou o tvarech krajiny. Když došel na nějaké místo, které ho obzvláště oslovilo, přečetl si vybranou pasáž několikrát za sebou nahlas.

*A potom pravil:
„Proto ten, kdo zná umění války,
ve svých pohybech nezaváhá.
Útočí a nikdy nebývá v úzkých.
Kdo zná nepřítele a zná i sebe,
vyhrává a nehrozí mu nic.
Kdo zná nebe a zná zemi,
vyhrává nade všemi.“*

Když cítil, že má unavené oči, vzal si misku s vodou a vypláchl si je. Když zjistil, že mu dochází olej v lampě, tak ji zhasnul. Vedle stolku se mu kupily stohy knih. Byly psány jak v japonštině, tak v klasické čínštině. Byly mezi nimi knihy o zenu, knihy o dějinách, byly tam haldy všelijakých knih.

Všechny tyto knihy byly vypůjčené ze soukromé knižecí knihovny. V onen den, kdy Takezóa sem do věže Tenšukaku zavíral, ho Takuan pořádně poučil: „Přečti třeba všechno. Kdysi se jeden slavný mnich zavřel ve své cele a přečetl tam desetitisíce knih. Když odsud vyšel, tak pravil, že s každou knihou se mu vždy o malý kousek otevřely oči jeho mysli. Považuj tuto tmavou místnost za mateřské lůno. Musíš se ještě připravit, než ho opustíš a narodíš se. Běžnými očima zde spatříš jen tmavou opuštěnou komoru, ale snaž se koukat víc, přemýšlej. Tyto moudré japonské a čínské knihy jsou plné světla, představují kulturu. Je jenom na tobě, jestli zde budeš žít ve tmě nebo ve světle.“ Poté se už Takuan neukázal.

Od té doby už muselo uplynout několik let. Takezó již zapomněl počítat dny, které tam strávil. Když se udělalo chladno, znamenalo to, že nastala zima, když se otepilo, tak přišlo jaro. Když se do svého hnízda v těsném pokoji věže Tenšukaku vrátil vlašťovky, uvědomil si, že už je zde třetí jaro.

„Už mi bude dvacet jedna,“ zaskučel při pomyšlení na to, kolik mu bude let. „A co jsem vlastně dělal do svých jednadvaceti!“ Byl zachvácen pocitem hanby. Někdy takto s rozčuchanými vlasy a trudnými myšlenkami dokázal trávit celé dny.

„Čiřík, čiřík,“ cvrlikaly vlašťovky pod střechou věže Tenšukaku. Překonaly nekončné širé moře, aby sem přinesly jaro.

Jednoho takového dne se v jeho místnosti objevil po třech letech Takuan a zdřavil ho: „Ahoj, Takezó, vede se ti dobře?“

„Konečně,“ řekl Takezó a samou radostí uchopil Takuana za rukáv jeho mnišského roucha.

„Právě jsem se vrátil z cest. Už to jsou tři roky, že? Říkal jsem si, že ses musel v mateřském lůně už dostatečně vyvinout. Přišel tedy tvůj čas.“

„Děkuji mnohokrát... Ani nevíte, jak moc jsem vám zavázán.“

„Zavázán?... Ha, ha, ha, vida, jaká slova ses naučil. Mluvíš už jako lidská bytost. Tak pojď, vezmi si své světlo. Půjďme do světa, mezi lidi.“

Po třech letech konečně opustil věž Tenšukaku a seděl opět před knížetem Terumasa. Před třemi lety seděl na zahradě, dnes však na široké dřevěné podlaze hlavní síně věže Taikómaru.

„Tak co, nechceš se stát mým vazalem?“ zeptal se ho Terumasa.

Takezó se uklonil, poděkoval za lákavou nabídku, ale pověděl mu, že momentálně nemá v úmyslu sloužit žádnému pánu. „Kdybych sloužil na tomto hradě, začaly by se ve věži Tenšukaku znovu objevovat přízraky.“

„Proč?“

„Když se na vnitřek oné místnosti podíváte ve světle lampy, všimnete si, že na trámch a dřevěných dveřích jsou drobné skvrny, černé jako uhlí. Když se pak na ně podíváte zblízka, zjistíte, že to jsou stopy lidské krve. Možná že to jsou poslední zbytky krve rodu Akamacu, rodu, který o tento hrad během své poslední bitvy přišel.“

„To je možné.“

„Když jsem to spatřil, zjezily se mi všechny chlupy a vzkypěla ve mně krev. Kam se poděla moc a sláva mých předků z rodu Akamacu, kteří kdysi vládli celému zdejšímu kraji? Zmizela stejně jako loňský vítr, všichni do jednoho byli vyhlazeni. Jejich krev však koluje i v mých žilách. Já, Šinmen Takezó, jsem jedním z nich. Proto kdybych sloužil na tomto hradě, přízraky vaší opuštěné místnosti by se probudily a možná by se pokusily o převrat... A kdyby během převratu získal jejich potomek hrad zpět do svých rukou, objevily by se tu zase jiné přízraky. Bylo by to jen další opakování věčného krveprolití. Nemohu to udělat už kvůli vašim poddaným, kteří se konečně dočkali míru.“

„Chápu,“ přikývl Terumasa. „Takže se vrátíš zpět do Mijamota, abys tam žil jako venkovský samuraj?“

„Chtěl bych se po jistou dobu jen tak toulat.“

„Vida.“ Potom se Terumasa otočil k Takuanovi a řekl: „Dohlédněte na to, aby dostal vhodné oblečení a peníze na cestu.“

„Bude vám vděčný, stejně tak i já vyjadřuji své díky.“

„To je snad poprvé, co jste mi za něco poděkoval.“

„Cha, cha, cha, to máte asi pravdu.“

„Ať se tedy nějakou dobu toulá, dokud je mladý. Aby však jako venkovský samuraj nezapomněl na místo, odkud pochází, nechtě je jeho rodové jméno změněno na Mijamoto. Budeme mu říkat Mijamoto. Nyní tedy budeš Mijamoto.“

„Děkuji, pane,“ uklonil se Takezó až k zemi. „Přijímám své nové jméno.“

„A možná že znaky jeho osobního jména bychom už neměli číst jako Takezó, ale jako Musaši. Dnešek je dnem jeho znovuzrození. Je to první den, co se z temných prostor mateřského lůna vyklubal na světlo tohoto světa. Měl by tedy mít nové úplně všechno,“ řekl vedle něj usazený Takuan.

„Hm, hm,“ přikyvoval souhlasně Terumasa. Byl očividně v dobrém rozpoložení. „Mijamoto Musaši? To nezní špatně. Musíme to ale řádně oslavit. Přineste sake!“ zavolal na sloužící.

Přemístili se do vedlejší místnosti a bavili se až do noci. Přidalo se k nim i něko-

lik dalších vazalů, kterým Takuan předváděl komický tanec sarugaku. Takezó, nyní již Musaši, s obdivem pozoroval čím dál opilejšího Takuana, jak vtipně dokáže pobavit a potěšit všechny kolem sebe. Oba dva opustili Bílou volavku až druhý den ráno.

Takuan se chystal také vydat na cesty, přišel tedy čas jejich rozloučení. Musaši se mu svěřil, že jako první krok k svému zdokonalení se hodlá vydat na cestu cvičení a zocelování v umění válečném.

„Tak tedy sbohem,“ loučil se Musaši, když vyšli z hradu.

„Počkej ještě,“ chytil jej Takuan za rukáv, „nechtěl ses snad ještě s někým setkat, Musaši?“

„S kým myslíte?“

„Přece s Ogin.“

„Co? Moje sestra žije?“ Samozřejmě na ni nezapomněl. Dokonce ani ve spánku. V momentě se mu z toho udělaly mžítka před očima.

Most Hanada

1

Podle toho, co vyzvěděl od Takuana, byla Ogin před třemi lety během jeho útoku na Hinaguru po převozu do Himedži dávno omilostněna. Z rozličných důvodů se pak už ale do vesnice Mijamoto nevrátila, usadila se u příbuzných v kraji Sajo, kde si žije docela spokojeným životem.

„Nechceš se s ní vidět?“ pobízel ho Takuan. „Ogin by se s tebou také ráda setkala. Před třemi lety jsem jí řekl, že by o tobě měla raději uvažovat jako o mrtvém, protože Takezó, kterého znala, bude skutečně dávno po smrti. Co asi bude říkat, až jí tam přivedu tebe...“

„Takže vy jste nezachránil jenom mě, ale i moji sestru? Nevím, jak se vám budu moct odvděčit za vaši dobrotu,“ řekl Musaši a s úklonou k němu vzepjal ruce jako k Buddhovi.

„Zavedu tě k ní,“ nabízel Takuan.

„Děkuji, ale jako bychom se setkali. Nepůjdu za ní.“

„A proč?“

„Když se mi konečně podařilo uniknout smrti a znova se narodit, nemůžu se vrátet zpět. Už jsem se rozhodl, že teď musím podniknout první krok na cestě k sebezdokonalení.“

„Tak dobrá.“

„Nedokážu to asi říct těmi pravými slovy. Vysvětlíte jí to nějak, prosím.“

„Jsem rád, že ses takhle polepšil... Ať ti tvé přesvědčení co nejdéle vydrží.“

„Sbohem tedy... Snad se zase někdy uvidíme, budu-li naživu.“

„Hm. Taky už musím vyrazit. Ne vždy máme před sebou snadnou cestu... Setkáme se, až se setkáme,“ řekl Takuan a měl se k odchodu. Na něco si však ještě vzpomněl: „Ještě něco. Musím tě přece jen před něčím varovat. Bábi Hon'idenu a strýček Gon jsou prý odhodláni nevrátit se do rodné vesnice, dokud se jim nepodaří tebe a Ocú

ztrestat smrtí. Možná ti způsobí nějaké nepříjemnosti, nedej se tím ale vyvést z rovnováhy... A ještě něco, jde o toho kníratého velitele, Aokiho Tanzaemona. Ne snad kvůli tomu, že bych ho nějak pomluvil, ale vzhledem k opakovaným neúspěchům byl propuštěn ze služby. Také se teď nejspíš někde potuluje... Na své cestě se setkáš s různými překážkami. Dávej proto na sebe pozor, ať se ti něco zlého nepříhodi.“

„Budů.“

„To je všechno, co jsem ti chtěl říct. Tak tedy sbohem,“ vyrazil Takuan směrem na západ.

„Také o sebe pečujte,“ volal za ním Musaši a vyprovázel ho očima, dokud mu nezmizel z dohledu. Poté se z rozcestí vydal na opačnou stranu, směrem na východ.

Byl sám jen se svými dvěma meči za pasem. Položil si na ně ruce a přemýšlel: „Jsou mým životem, mou duší! Uvidíme, nakolik se osvědčí na mé cestě k zdokonalení! Takuan se ubírá cestou zenového mnicha. Já jsem si zvolil cestu meče, musím být jednou lepší než on.“

Byl mladý, ve věku pouhých jednadvaceti let ještě na to nebylo pozdě. V nohách cítil ohromnou sílu. Z jeho očí číselo mládí a ctížádostivost. Nadzvedl si okraj slaměného klobouku a díval se na cestu, která nebude mít konce, která rozhodne o jeho životě.

Na okraji města pod hradem Himedži, zrovna když se chystal přejít most Hanada, k němu z jeho druhého konce přiběhla dívka. Chytila ho za rukávy a vesele ho zdravila: „No ne! Jsi to ty?“ Tou dívkou byla Ocú.

„Je to možný?“ řekl překvapeně.

„Takezó, žes nezapomněl na jméno tohohle mostu? Nemohls přeci zapomenout na můj slib, že tady na tebe budu čekat třeba i tisíc dní...“ řekla mu vyčítavě.

„Tys tady na mě čekala celé tři roky?“

„Čekala... Bábi Hon'idenu mi usilovala o život, myslela jsem, že to bude můj konec. Taky jsem se těžce roznemohla, ale po dvaceti dnech od našeho rozloučení v Nakajamském průsmyku jsem se dostala sem a od té doby tady čekám.“

Ukázala prstem na košíkářství na kraji mostu, v němž se kolemjdoucím prodávaly různé upomínkové předměty z bambusu, a vysvětlovala: „Pomáhám teď v tamhle-tom domě. To proto, abych tě odsud mohla vyhlížet. S dneškem je tomu přesně devět set sedmdesát dní. Doufám, že mě tedy konečně vezmeš s sebou, jak jsi slíbil.“

2

Bylo to pro něj jak blesk z čistého nebe. Vždyť zavřel oči i před vlastní sestrou, s kterou by se přitom tak rád viděl, jejíž černé vlasy by zas tak rád spatřil. „Proč!“ pomyslel si Musaši rozhořčeně.

Proč by měl na cestu k zdokonalení s sebou brát ženu? Kromě toho tato žena byla snoubenkou Hon'idenu Matahačiho. Nepovažovala snad bábi Osugi Ocú i bez ženicha za svou snachu? Musaši v sobě nemohl potlačit hořkost, a tak se na ni hrubě obořil: „A kam tě mám s sebou jako brát!“

„Přeci tam, kam půjdeš ty?“

„Cesta, kterou se budu ubírat, bude trpká. Nejdu na výlet za zábavou.“

„Já vím. Nebudu ti překážet v tvém záměru cvičit se, vytrpím kvůli tomu cokoli.“

„Viděl snad někdy někdo, aby si samuraj bral s sebou na cestu zocelení ženu? Byl bych všem jen pro smích. Pusť mě!“

„Nepustím,“ chytla se Oců jeho rukávu ještě silněji. „Takže ty jsi mi lhal?“

„Kdy jsem ti lhal?“

„Na vrcholu Nakajamského průsmyku jsi přeci učinil slib.“

„Hm... Tenkrát to nebylo moje rozhodnutí. To nebyl můj slib. Přikývl jsem na tvá slova jen proto, že jsi tolik naléhala.“

„Ne! Ne! Tak to nebylo,“ utíkala Oců v těsném závěsu za Musašim a zatlačila ho až k zábradlí mostu Hanada. „Už tenkrát, když jsem nahoře na tisíciletém cedru přerázla provaz, na kterém jsi visel, už tehdy jsem tě prosila, abychom spolu utekli.“

„Pusť mě, ještě nás někdo uvidí.“

„Tak ať, mně to nevadí... Když jsem se tě tehdy zeptala, jestli chceš, abych tě zachránila, tak jsi radostně volal, že ano, ať ho přerežu, ať ten provaz odříznu! Nekřičel jsi to snad tehdy dvakrát za sebou?“ snažila se ho přesvědčit smysluplnými výčitkami, ale oči měla plné slz, nedokázala potlačit své rozčarování.

Musaši nebyl pod tíhou jejich argumentů schopný odpovědi. Vášnivý způsob, jakým to říkala, a její horečnatost mu vehnaly horkost do tváře. „Pusť... Je právě poledne, všichni lidé se za námi ohlížejí.“

Oců poslušně uvolnila sevření jeho rukávu. Složila se k zábradlí a podle chvění jejích skrání bylo jasné, že hoře pláče. „Odpusť, že jsem tak naléhala. Zapomeň na to, nechtěla jsem tě tím, co jsem řekla, vydírat.“

„Oců,“ naklonil se k její tváři obrácené k zábradlí, „až do dneška, oněch víc než devět set dnů, co jsi na mě čekala, jsem byl zavřený na hradě Himedži ve věži Tenšukaku. Byl jsem tam celou dobu v místnosti bez jediného paprsku slunečního svitu.“

„Doslechla jsem se o tom.“

„Tys to věděla?“

„Ano, Takuan mi to pověděl.“

„Takže Takuan ti všechno řekl?“

„Když jsem pod čajovnou Mikazuki v rokli zarostlé bambusy ztratila vědomí, Takuan mě tehdy zachránil. A službu tady v košíkářství mi taky domluvil Takuan... Včera se u nás zastavil na čaj. Řekl mi takovou divnou věc, že to, co se stane mezi mužem a ženou, je jen velkou neznámou.“

„Vážně?“ řekl Musaši a ohlédl se směrem na západ, odkud přišel. Kdy se asi zase s tímhle člověkem, s nímž se rozloučil teprve před malou chvilí, setká?

Znovu si uvědomil, jak dobrotivým člověkem je Takuan. To, že si myslel, že chová dobré úmysly jen k němu, byl velký omyl. Jeho úmysly byly čisté nejen k jeho sestře, ale také vůči Oců. Takuan svou lásku k lidem rozděloval rovným dílem mezi všechny.

3

„To, co se stane mezi mužem a ženou, je jen velkou neznámou.“ Tato slova, která zde před svým odchodem Takuan zanechal, představovala pro Musašiho těžké břímě. Na nic takového nebyla jeho mysl připravena. Více než devět set dnů si v temné místnosti namáhal oči při četbě učených japonských a čínských knih, ale